

το δόντι

ΤΕΥΧΟΣ 25 • € 0,01

ΔΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΓΙΑ ΤΟΝ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟ

9.2003

Νέο Μουσείο Πάτρας

*Μια ξενάγηση στο μελλοντικό
στολίδι της Δυτικής Ελλάδας*

Τι το θέλουμε το ΔΗΠΕΘΕ;

Ταξίδια στη Ρόδο και την Πράγα

Caro Diario

Το ημερολόγιο της Πολιτιστικής

*Αφιέρωμα στη Μουσική
Μπροστά στην παρτιτούρα*

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ - ΕΒΑΓΓΕΛΗ - ΔΕΛΙΔΗΣ
ΣΥΝΤΑΞΗ ΑΡΧ. ΠΑΙΔΕΥΤΗΜΟΥ
ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΣΥ. ΦΩΤΙΟΥ

**Η Πάτρα στις αρχές
του 20ού αιώνα**
ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΓΥΑΛΙΝΕΣ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΛΑΚΕΣ
- ΑΝΕΚΔΟΤΟ ΥΛΙΚΟ -

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ - ΣΚΟΜΛΑ - ΕΠΙΛΟΓΗ ΚΕΙΜΕΝΩΝ: ΚΩΣΤΑΣ Δ. ΚΟΚΚΟΒΙΔΗΣ
ΕΠΙΛΟΓΗ ΜΟΡΦΩ-ΚΑΡΤΖΑ

**Η Πάτρα στις αρχές
του 20ού αιώνα**
ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΣΥΛΛΟΓΗ
ΤΗΣ EDITH W. MORPHY

Μία σημαντική προσπάθεια οπτικής καταγραφής της ιστορίας της Πάτρας μέσα από πρωτότυπο, ανέκδοτο υλικό.

Ο κάθε πανόδετος τόμος αποτελείται από 120 σελίδες και είναι τυπωμένος σε ειδικό χαρτί.

Μία σειρά απαραίτητη σε όλους, για να γνωρίσουμε «ιδίως όμμασι» το παρελθόν της πόλης μας, για το οποίο τόσα έχουμε ακούσει...

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΥΡΟΡΑΜΑ

ΠΑΤΡΑ 2006

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ

ΔΗΜΟΣ ΠΑΤΡΕΩΝ
Μαιζώνος 108 - Τηλ.: 2610 966200 - Fax: 2610 623562

Σελ. 24

Σελ. 94

Editorial 5

Οδόντα αντί Οδόντος 8

Σχόλια 14

Τι το θέλουμε το ΔΗΠΕΘΕ 16

Caro Diario: Το ημερολόγιο της Πολιτιστικής 18

Τριπλή συμμαχία για τα ελπίδια χρόνια από το θάνατο του Κωστή Παλαμά 24

Ταχυφαγείο δια χειρός... Άρη Κωνσταντινίδη 26

Ο Γιώργος Θεοδοσιάδης και οι μουσικές του περιπτώσεις στη μεγάλη σθονή 28

Ένα Σαββατοκύρια για το λιμάνι και τις προοπτικές του 32

Η φωτογραφία το φθινόπωρο γιορτάζει στην Αθήνα 34

Αφιέρωμα στην Καλλιτεχνική Εκπαίδευση 37-76

«Προσέχως» με προτάσεις για το ετήσιμο δέημο 77

Μια μιτιά στην Πράγα ή πώς μια δημοσιογραφική αποστολή γίνεται ευκαιρία για ταξιδιωτικές εντυπώσεις ... 83

Οι «Arc Duo», ο Βασίλης Τσαμπρόπουλος και οι άλλες μουσικές προτάσεις του φθινοπώρου 86

Η νοηματική γλώσσα ενοποιείται... «ευρωπαϊκά» 90

«Ιστορήσεις της Παναγιάς»... ιστορήσεις της Ζακύνθου 92

Πώς πέρασα το καλοκαίρι 94

Ο Θεοφάνης Μπομπότης μας ξενάγει στο (μελλοντικό) Νέο Μουσείο Πάτρας 96

Escopinema: Ταξιδέψαμε στη Ρόδο και σας μεταφέρουμε τις εντυπώσεις μας 104

Ένα άρθρο του Νίκου Κασαρή για τον εκσυγχρονισμό και την αειφόρο ανάπτυξη 107

Πού θα μας βρείτε 109

Υστερόγραφο 110

Ιδιοκτήτης

Ανδρέας Γ. Τσιλίρας
Αλ. Υψηλάντου 229,
26222 Πάτρα
τηλ. 2610 623669
fax 2610 240250
info@todonti.gr

Αρχισυντάκτης

Γιάννης Μουγγολιάς

Νομικός Σύμβουλος

Βασίλης Λαδάς

Υποδοχή διαφήμισης

Εύη Γκοτσοπούλου

Σύμβουλος Επικοινωνίας

Ζέττα Ζάχου

Διαφημίσεις

Γιάννης Δοντάς
Βαγγέλης Γιαννόπουλος

Σε αυτό το τεύχος συνεργάστηκαν:

Παναγιώτης Ανδριόπουλος
Εύη Γκοτσοπούλου
Νίκος Κασαράς
Κατερίνα Κοντοπανάγου
Χρυσή Κοσμάτου
Βασίλης Λαδάς
Ελευθερία Μακρυγεάνη
Ξενοφών Παπαευθυμίου
Σάνη Πέττα - Γεωργιάδη
Γιάννης Πικραμένος
Άννα Ρεσβάνη
Μαρία Τσιλίρα
Παναγιώτης Φωτίου

Φωτογραφίες

Χρήστος Γκλίβας
Κατερίνα Πεردικούρη
Αντώνης Τσίληρας

Καλλιτεχνική επιμέλεια

Τυπόγραμμα
www.typorama.gr

Εκτύπωση

Χαϊδεμένος ΑΕΒΕ
Εθνικής Αντιστάσεως &
Τραχώνων 4, Άλιμος,
Τηλ. 210 9940944

editorial

Ένα παραμύθι για τη Δύση

Μεγάλωσα στην Πάτρα, ακούγοντας ένα ωραίο παραμύθι: «Μια φορά κι έναν καιρό ήταν μια πόλη που την έλεγαν Πάτρα. Αυτή, λοιπόν, η πόλη είχε μια αστική τάξη που της πρόσφερε πάρα πολλά, που της έφτιαξε το Δημοτικό Θέατρο, της έφερε ονομαστούς θιάσους απ' όλο τον κόσμο, ενώ την έκανε να κυριαρχεί και στο εμπόριο μέσα από το λιμάνι της... Τα χρόνια πέρασαν, η αστική τάξη δεν είναι πλέον κυρίαρχη όμως, η πόλη έχει ακόμα κάτι από την παλιά λάμψη της και δίκαια απολαμβάνει τον τίτλο της πύλης της Ελλάδας προς τη Δύση...».

Πάντα κάτι «με χάλαγε» σ' αυτό το παραμύθι. Λίγο που δεν έβλεπα το σημερινό θεατρικό κοινό της Πάτρας να έχει στο DNA του τις εμπειρίες των προηγούμενων γενιών, λίγο που οι σημερινοί έμποροι δε θα μπορούσαν σε καμία περίπτωση να θεωρηθούν αντάξιοι των προγόνων τους, λίγο που η πόλη έχει γυρίσει επιδεικτικά την πλάτη της στη θάλασσα δείχνοντας να έχει ξεχάσει από πού άντλησε την παλιά της δύναμη, δεν μπορούσα να αποφασίσω αν σ' αληθινή πίστευα το παραμύθι...

Μετά από αρκετή σκέψη, κατέληξα ότι αυτό που μου δημιουργούσε το μεγαλύτερο πρόβλημα ήταν το τέλος του παραμυθιού, αυτό που μιλούσε για την «πύλη της Ελλάδας στη Δύση». Δεν μπορούσα να καταλάβω ποτέ γιατί η Πάτρα είναι η πύλη της Ελλάδας στη Δύση κι όχι ας πούμε η Ηγουμενίτσα, όπως δεν μπορούσα να καταλάβω γιατί έπρεπε να στενέψουμε τόσο πολύ την έννοια της «πύλης».

Η πραγματική πύλη της Ελλάδας στην Ενωμένη Ευρώπη είναι, αν θέλουμε να είμαστε δίκαιοι, ολόκληρο το δυτικό τμήμα της. Μια μεγάλη περιοχή που περιλαμβάνει την Ηλεία (αφού η Αρχαία Ολυμπία θα είναι πάντα ορόσημο του πολιτισμού μας), συνεχίζει στην Αχαΐα, ως εμπορικό - εκπαιδευτικό - οικονομικό κέντρο της, αγκαλιάζει σίγουρα τα Επτάνησα και φτάνει ως την Ήπειρο, με πιο προνομιακές πόλεις την Ηγουμενίτσα (το λιμάνι που λέγαμε ωριότερα) και

τα Ιωάννινα, μια πόλη που έχει μπει σε αξιοθαύμαστη τροχιά ανόδου την τελευταία δεκαετία.

Αν έτσι ορίσουμε τη δυτική πύλη της Ελλάδας, τότε το παραμύθι αποκτά εξαιρετική γοητεία. Θα μας βοηθήσει να αποκτήσουμε γρήγορα την απολύτως απαραίτητη «δυτική συνειδηση», θα μας ωθήσει να ανακαλύψουμε τα κοινά πολιτιστικά μας χαρακτηριστικά, θα μας κινητοποιήσει σε ανταλλαγή ιδεών, προτάσεων και πλεονεκτημάτων... Πάνω απ' όλα, όμως, θα εξαλείψει τον κακώς εννοούμενο τοπικισμό μας, ο οποίος εδώ στην Πάτρα μας έσπρωξε προ καιρού σε μια άκρως ακατανόητη αντίδραση:

Όταν πριν λίγους μήνες ανακοινώθηκε το σχέδιο της αλλαγής στη δομή της περιφερειακής διοίκησης της χώρας, διέφρασε ότι θα δημιουργηθεί μια διευρυμένη Περιφέρεια Πελοποννήσου με πρωτεύουσα την Τρίπολη. Κι αντί αυτό να μας χαροποιήσει και να μας δώσει το δικαίωμα να διεκδικήσουμε τη δημιουργία μιας εξίσου διευρυμένης Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας, αρχίσαμε τις αλόφρονες αντιδράσεις, ότι τάχα μας «ρίχνει» η Πολιτεία και πως πρέπει να γίνει η Πάτρα πρωτεύουσα της Πελοποννήσου!

Όμως με την Αρκαδία, την Κορινθία, τη Λακωνία, την Αργολίδα ή τη Μεσσηνία δεν έχουμε κανένα κοινό σημείο, ούτε υπάρχουν κάποιες ενδιαφέρουσες πολιτιστικές, εμπορικές ή άλλες σχέσεις. Τότε γιατί να είμαστε εμείς η πρωτεύουσά τους;

Οι Ολυμπιακοί Αγώνες, η Πολιτιστική Πρωτεύουσα, οι Μεσογειακοί που διεκδικούμε είναι γεγονότα που ξεπερνούν την Πάτρα και μπορούν να γίνουν αφορμές μια ιδιότυπη δυτικής συμμαχίας χωρίς μικροπολιτικές διεκδικήσεις, αλλά με ανοιχτό βλέμμα (όπως αυτό που μας ωθεί να αποκτήσουμε το νέο σύμβολο της περιοχής, η Γέφυρα Ρίου - Αντιρρίου) και ειλικρινείς προθέσεις που θα κάνουν το παραμύθι για την Πάτρα, ένα παραμύθι για όλη τη Δυτική Ελλάδα.

Ανδρέας Γ. Τσιλίρας

Τα SUPERFAST FERRIES σας καλωσορίζουν στον υπέροχο ταξιδιωτικό κόσμο των SUPERFAST Specials. Τα SUPERFAST Specials είναι εκδρομές στις πιο εντυπωσιακές ευρωπαϊκές πόλεις, που συνδυάζουν τη μαγεία της απόδρασης με το απαράμιλλο επίπεδο των υπηρεσιών SUPERFAST. Δείτε τις νέες, πραγματικά ξεχωριστές προτάσεις των SUPERFAST Specials και επιλέξτε τις ονειρικές

διαδρομές που θα ακολουθήσετε για να ξεφύγετε από τα συνηθισμένα. Απολαύστε τη γοητεία της κομπολιτικής ζωής στα υπερσύγχρονα πλοία μας και στις πιο λαμπρές μεγαλουπόλεις της Ευρώπης. Ειδικά φέτος τα SUPERFAST Specials σας προσφέρουν ακόμα περισσότερα προνόμια και μοναδικές στιγμές που θα θυμάστε για πάντα! Καλό ταξίδι!

ΡΩΜΗ-ΣΙΕΝΑ-ΦΛΩΡΕΝΤΙΑ

ΟΥΜΠΡΙΑ - ΤΟΣΚΑΝΗ - ΦΛΩΡΕΝΤΙΑ

ΚΑΤΩ ΙΤΑΛΙΑ-ΣΙΚΕΛΙΑ-ΕΛ. ΧΩΡΙΑ

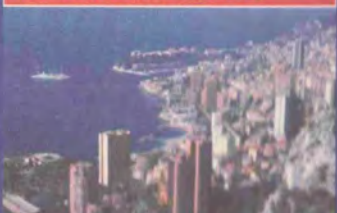
ΦΛΩΡΕΝΤΙΑ-ΠΙΖΑ-ΒΕΝΕΤΙΑ

ΓΥΡΟΣ ΙΤΑΛΙΑΣ

ΚΟΣΜΟΠΟΛΙΤΙΚΗ ΜΕΣΟΓΕΙΟΣ

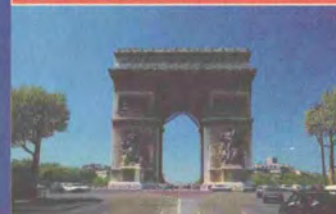
ΒΟΥΔΑΠΕΣΤΗ-ΠΡΑΓΑ-ΒΙΕΝΝΗ

ΠΑΝΟΡΑΜΑ ΕΛΒΕΤΙΑΣ

ΕΛΒΕΤΙΑ-ΓΑΛΛΙΑ

ΜΑΓΕΥΤΙΚΗ ΑΥΣΤΡΙΑ

ΠΑΝΟΡΑΜΑ ΒΑΛΤΙΚΗΣ

ΕΔΙΜΒΟΥΡΓΟ - HIGHLANDS

Θ. ΦΙΛΟΠΟΥΛΟΣ - Κ. ΠΑΡΘΕΝΟΠΟΥΛΟΣ Α.Ε.
ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΟ ΠΑΤΡΑΣ, ΟΘΩΝΟΣ ΑΜΑΛΙΑΣ 12, 262 23 ΠΑΤΡΑ
ΤΗΛ. 2610 622500, FAX 2610 623574, e-mail: sffpatra@otenet.gr

οδόντα αντίοδόντος

Αυτοπροσώπως!

Είχε και απρόοπτα η μέχρι τώρα προετοιμασία των εκδηλώσεων για τον Κωστή Παλαμά. Θα μας μείνει, όμως, αξέχαστη η απαίτηση των υπευθύνων του Ιδρύματος Τεχνολογίας Έρευνας στην Κρήτη που διαχειρίζεται την ονοματολογία των σελίδων στο Ίντερνετ. Όταν ζητήσαμε να κατοχυρώσουμε το όνομα του Κωστή Παλαμά για να δημιουργήσουμε μια ηλεκτρονική σελίδα για τη ζωή και το έργο του, μας ζήτησαν να προσκομίσουμε βεβαίωση του ποιητή ότι αποδέχεται τη χρήση του ονόματός του! Έτσι ακριβώς... Να ξέραμε ότι ζούσε, θα διεκδικούσαμε και αποκλειστική συνέντευξη...

Ντουτούκες

Γράφαμε στο προηγούμενο τεύχος για τη ρύπανση που προκαλούν ουκ ολίγοι πολιτιστικοί φορείς με την ενοχλητική και συχνά αντιαισθητική αφισκοκόλληση στους δρόμους, τους τοίχους και τις κολώνες της Πάτρας και άλλων πόλεων. Υπάρχει όμως κι άλλη ρύπανση, η ηχητική. Αρκετοί ήταν οι φίλοι που μας επισήμαναν το φαινόμενο που χειμώνα – καλοκαίρι παρατηρείται με την επιμονή θιάσων και φορέων να ναυλώνουν αυτοκίνητα με ντουτούκες για να διαφημίζουν την...πραμάτεια τους. Έτσι όπως πάμε, σε λίγο θα ξαναγυρίσουμε στα ταχυδρομικά περιστερία ως μέσο διαφήμισης και προβολής!

Στη γωνία

Τον περίμεναν στη γωνία το Στάθη Λιβαθινό. Με τόση επιτυχία που είχε ως τώρα και την οποία ουδείς μπορούσε να αμφισβητήσει, μόλις έκανε την πρώτη του «γκέλα» με τη «Μήδεια» τον κατακρούργησαν. Επειδή, όμως, τίποτα δεν είναι τυχαίο, ο εξαιρετικός σκηνοθέτης σύντομα θα τους αναγκάσει να τον παραδεχτούν εκ νέου. Με την προϋπόθεση φυσικά ότι θα μετατρέψει σε θετικές εμπειρίες τα λάθη της καλοκαιρινής του παράστασης, όχι μόνο στον καλλιτεχνικό τομέα, αλλά και σε αυτόν των δημοσίων σχέσεων.

Τουρισμός

Απίστευτος αυτός ο άνθρωπος τελικά. Μέχρι τον Οκτώβριο του 2002 ήταν δηλωμένα ο πιο πιστός οπαδός του Ευάγγελου Φλωράτου στην Πάτρα και ο πιο ορκισμένος εχθρός της παράταξης Καραβόλα. Τώρα οι όροι αντιστράφηκαν. Οι παλιοί φίλοι έγιναν μισητοί εχθροί και οι πρώην αντίπαλοι είναι πλέον η καθημερινή του παρέα. Πανταχού παρών στο Δήμο Πατρέων, δηλώνει ειδήμων για τα πάντα κι έχει πείσει πολλούς ότι τους είναι απαραίτητος, ενώ την ίδια στιγμή εξακολουθεί να καρπώνεται προσωπικά ωφέλη, αντιγράφοντας (έτσι δε λέγεται επισήμως η κλοπή;) την πνευματική εργασία αρκετών θυμάτων του. Μέχρι να χάσουν την εξουσία και να πάει με τους επόμενους ηγέτες. Ο τουρίστας...

Καλή αρχή!

Αρκετά τα καινούρια πρόσωπα μετά το καλοκαίρι σε κορυφαίους θεσμούς της Δυτικής Ελλάδας. Ο Γιάννης Παπατσάκωνας ανέλαβε γενικός γραμματέας της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας στη θέση του Νίκου Μπελιβάνη που παραιτήθηκε για να πολιτευτεί. Ο Χρήστος Χατζηθεοδώρου είναι και επισήμως ο νέος Πρύτανης του Πανεπιστημίου Πατρών, ενώ στην Περιφέρεια Ηπείρου ανέλαβε καθήκοντα ο Δημήτρης Σκαμνάκης. Καλή επιτυχία σε όλους!

Ανάσταση κτιρίου

Μια δεύτερη ζωή θα γνωρίσει σε λίγο καιρό η Γαλιά Δημοτική Αγορά του Πύργου, ένα έργο που έχει σχεδιάσει ο μεγάλος Ερνέστος Τσίλνερ (ο οποίος είχε κατασκευάσει στην ίδια πόλη και το ναό του Αγίου Αθανασίου). 110 χρόνια το νεοκλασικό της Αγοράς είχε αρχίσει να μαράζωνει και τώρα χάρη και στα προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης θα μετατραπεί σε Αρχαιολογικό Μουσείο και Πολιτιστικό Κέντρο. Ο στόχος που λέει ότι η μετατροπή θα έχει ολοκληρωθεί πριν τους Ολυμπιακούς Αγώνες μοιάζει αισιόδοξος, όμως ακόμα κι αν δε επιτευχθεί, είναι θετικό ότι μια γωνιά της πρωτεύουσας της Ηλείας θα πάρει συντόμα ένα διαφορετικό χρώμα.

νέο κέντρο πληροφορικής

**Ολοκληρωμένα
προγράμματα σπουδών πληροφορικής
για όλες τις ηλικίες και για τα επίπεδα:**

Expert Juniors
(3,5-5,5 ετών)

Expert Kids
(5,5-16 ετών)

Expert Users
(για ενήλικες)

Expert Professionals
(για επαγγελματίες)

Expert Academics
(γνώσεις ακαδημαϊκού επιπέδου
στην πληροφορική)

Με την υποστήριξη του
Εκπαιδευτικού Οργανισμού Πληροφορικής:

Πληροφορίες - εγγραφές: Κορίνθου 255 Πάτρα τηλ. 2610 625 360

οδόντααντίοδόντος

Η Παλαιολογία ζωντάνεψε

Να πόσο ωφέλιμα είναι τα ευρωπαϊκά προγράμματα όταν χρησιμοποιούνται με το σωστό τρόπο. Με πρωτοβουλία του Δήμου Καλαβρύτων και χρήματα που διέθεσε η Ευρωπαϊκή Ένωση και αξιοποίησε με τον καλύτερο τρόπο η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, το θρυλικό Αρχοντικό της Παλαιολογίας στο κέντρο των Καλαβρύτων, είναι πια αγνώριστο και παραδόθηκε στο κοινό ως ένα νέο στολίδι της περιοχής. Φιλοξένησε μάλιστα και την πρώτη του έκθεση, με φωτογραφίες του Σπύρου Μελετζή και αναμένεται να αξιοποιηθεί περαιτέρω ως πολιτιστικό κέντρο, όπως ήταν άλλωστε και ο όρος που έθεσε ο Βασίλειος Τσαπάρας που το δώρησε στο Δήμο.

Βιομηχανικό Εργαστήριο

Για μια ακόμα χρονιά η θεατρική ομάδα «Βιομηχανική» θα λειτουργήσει στο θέατρο «Λιθογραφείον» τον κύκλο μαθημάτων υπό το γενικό τίτλο «Βιομηχανικό Εργαστήριο». Με βασική αλλαγή την αποχώρηση του Χρήστου Στρέπκου, τόσο από το θέατρο όσο και από το Εργαστήριο, στο «Λιθογραφείον» θα διδάξουν φέτος οι Φάνης Δίππας, Δήμητρα Γκλιάνη, Νίκος Λυμπεράτος, Μανώλης Καρυστάκης, Νίκος Καββαδίας, Ρούλα Μπαλασοπούλου, Ρηνιώ Κυριαζή και Αλίκη Αβδελοπούλου.

Μόνο το Μουσείο Τύπου

Στα μέσα του Αυγούστου έληξε η προθεσμία για την υποβολή προτάσεων χρηματοδότησης έργων που αφορούν στην ψηφιοποίηση του πολιτιστικού περιεχομένου, στην αξιοποίηση δηλαδή των νέων τεχνολογιών προκειμένου να καταγραφούν και να αξιοποιηθούν τα πιο ενδιαφέροντα πολιτιστικά, ιστορικά, λαογραφικά και άλλα αρχεία των φορέων ανά την Ελλάδα.

Διαβάζοντας τους πίνακες των προτάσεων που κατατέθηκαν στο πλαίσιο του προγράμματος «Κοινωνία της Πληροφορίας», διαπιστώσαμε δυστυχώς πως η μοναδική συγκεκριμένη πρόταση που αφορούσε τη Δυτική Ελλάδα ήταν αυτή της Ένωσης Συντακτών Ημερησίων Εφημερίδων Ηπείρου, Πελοποννήσου και

Νήσων για την ψηφιακή αποτύπωση του Μουσείου και τη δημιουργία σύγχρονης υλικοτεχνικής υποδομής.

Δυστυχώς οι πολιτιστικοί φορείς και αρκετοί οργανισμοί (Δήμοι, Πανεπιστήμια κ.τ.λ.) που θα μπορούσαν να συμμετάσχουν στο πρόγραμμα δεν έδειξαν ενδιαφέρον, ίσως και εξαιτίας της μικρής προθεσμίας που υπήρχε για την κατάθεση των αιτήσεων. Ας οργανωθούμε τουλάχιστον γιατί προβλέπεται και επόμενη ευκαιρία.

Νέο, αλλά... δεύτερο

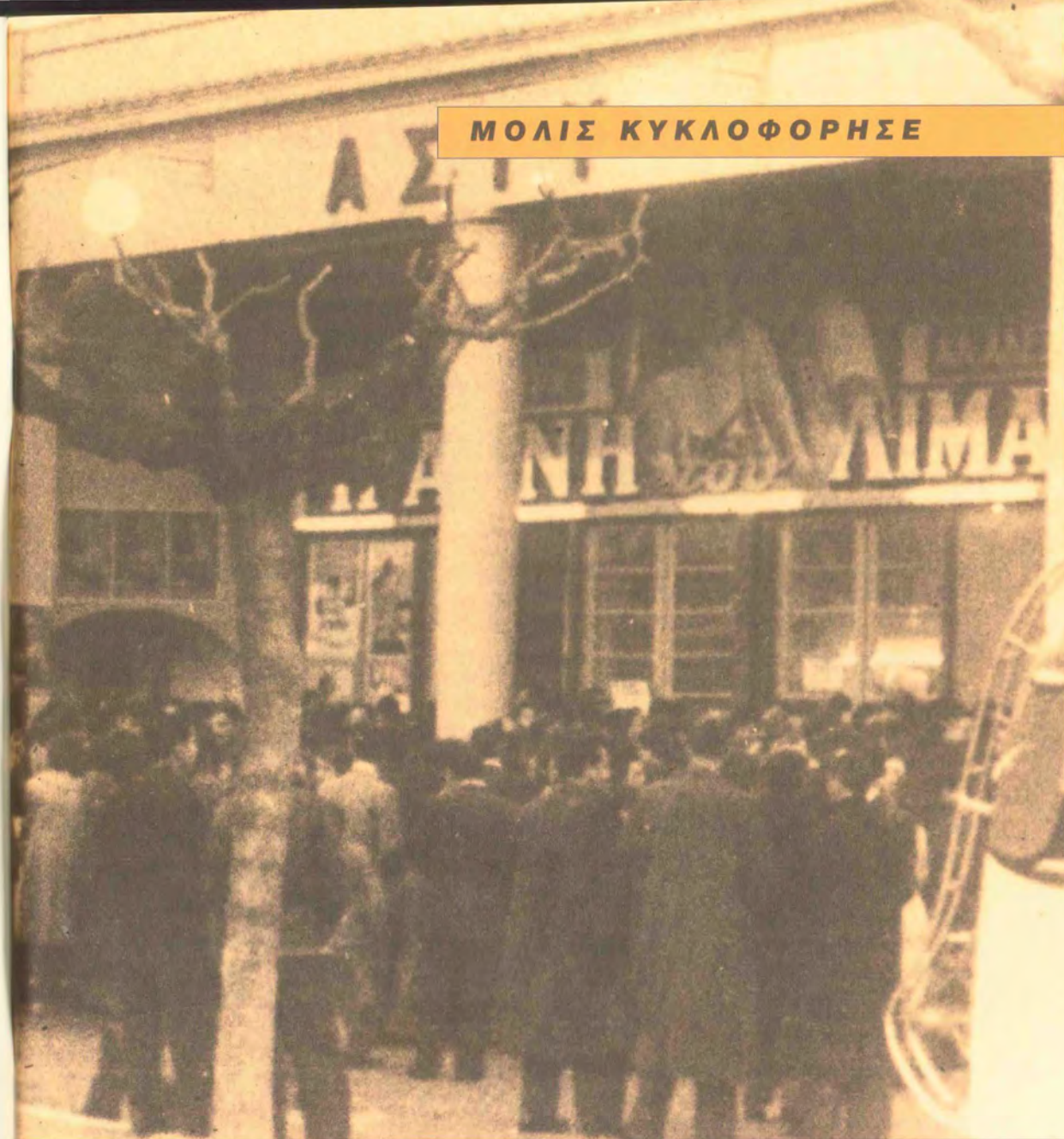
Με αρκετές τυμπανοκρουσίες ανακοινώνεται τα τελευταία χρόνια η νέα πολιτική του υπουργείου Παιδείας που συνοψίζεται στο σύνθημα «κάθε πόλη και ΑΕΙ, κάθε χωριό και ΤΕΙ». Φυσικά υπάρχουν περιπτώσεις που τα νέα πανεπιστημιακά τμήματα είναι απολύτως αναγκαία κι έχουν προϋποθέσεις επιτυχίας, όπως αυτό των Κινηματογραφικών Σπουδών στη Θεσσαλονίκη, το οποίο εκτός των άλλων αποτελούσε «υπόσχεση» εδώ και τουλάχιστον δέκα χρόνια. Όμως το να δημιουργούνται τμήματα όπως αυτό της «Οικολογίας και πολιτιστικού αποθέματος» στο Αγρίνιο από το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων ποιον ακριβώς στόχο εξυπηρετεί, όταν από το ίδιο Πανεπιστήμιο στην ίδια πόλη υπάρχει ένα ακόμα τμήμα Περιβάλλοντος.

Ανεξάρτητα από την πιθανότητα που υπάρχει να βρεθούν ικανοί ερευνητές που να στελεχώσουν το Τμήμα, μήπως θα έπρεπε οι υπεύθυνοι των ακαδημαϊκών ιδρυμάτων να αρχίσουν να διαμαρτύρονται σθεναρά για τις πασιφανώς ακραίες κινήσεις και να προτάξουν στις απεργίες τους, διαμαρτυρίες που να ξεφεύγουν από τα στενά οικονομικά αιτήματα;

Παναχαϊκή υποκρισία

Μπράβο! Το γόητρο της πόλης διεσώθη... Η Παναχαϊκή παρέμεινε στην τιμημένη Β' Εθνική Κατηγορία του ποδοσφαίρου μας. Μέχρι νεοτέρας δηλαδή, μέχρις ότου να βρεθεί κάποιος άλλος ταλαίπωρος που του χρωστάμε ή μέχρι να αποφασίσουν ξανά οι αδιάβλητες επιτροπές του υπουργείου να αλλάξουν τις αποφάσεις τους.

ΜΟΛΙΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΗΣΕ

ΓΙΑΝΝΗ ΜΟΥΓΓΟΛΙΑ

100 χρόνια

ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΣ
ΣΤΗΝ ΠΑΤΡΑ

ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΚΗ ΛΕΣΧΗ ΠΑΤΡΑΣ

οδόντααντίοδόντος

Όμως η υποκρισία που επικρατεί στην Πάτρα (στους φορείς της δηλαδή κι όχι στους υγειώς σκεπτόμενους) είναι απίστευτη.

Από τη μια κατηγορούμε τον υπουργό Πολιτισμού ότι «χαϊδεύει» την εκλογική του περιφέρεια βρίσκοντας λύση για τον Άρη κι όχι για την Παναχαϊκή κι από την άλλη δεχόμαστε ως πολύ φυσιολογικό το γεγονός ότι ο πρόεδρος της ΕΠΑΕ Θανάσης Κανελλόπουλος κόπτεται για τη σωτηρία της πατρινής ομάδας, επειδή ακριβώς θέλει να πολιτευτεί στην περιοχή.

Από τη μία καταγγέλλουμε τις πολιτικές παρεμβάσεις στο ποδόσφαιρο κι από την άλλη απαιτούμε από τους βουλευτές μας να παρίστανται στις δίκες της Παναχαϊκής.

Από τη μία ζητάμε να ασχοληθούν με την ομάδα νέα, τίμια και άφθαρτα πρόσωπα κι από την άλλη δεν αντιλαμβανόμαστε πως κάτι τέτοιο θα συμβεί μόνο μετά από κάποιο ισχυρό σοκ, όπως αυτό του υιοβιβαισμού στις ερασιτεχνικές κατηγορίες.

Και φυσικά, σύμφωνα με την πάγια τακτική που ακολουθείται σε τέτοιες περιπτώσεις, ζητάμε να εφαρμοστεί ο νόμος, αρκεί η εφαρμογή του να μην ξεκινήσει από εμάς.

Μη ρωτήσετε τι δουλειά έχουν όλα αυτά σε ένα πολιτιστικό περιοδικό. Κάποια πράγματα απλώς δεν αντέχονται...

Η ισχύς εν τη ενώσει

Μπορεί τα περισσότερα κληροδοτήματα του νομού Αχαΐας, όπως αναφέραμε στο προηγούμενο τεύχος να μην έχουν δώσει σπουδαία δείγματα επιτυχίας και παρέμβασης στις ποικίλες οικονομικές ανάγκες της περιοχής, όμως στη Ζάκυνθο ακολουθείται μια πολιτική εντελώς διαφορετική.

Έπεσε στα χέρια μας ένα βιβλίο που με τη φροντίδα της Μητρόπολης καταγράφει όλα τα κληροδοτήματα του νησιού, παρουσιάζει το ιστορικό των δωρητών, τους στόχους των κληροδοτημάτων, το βαθμό εκπλήρωσής τους και την οικονομική κατάσταση των τελευταίων ετών. Εκεί ανακαλύψαμε πως υπό το γενικό

συντονισμό του Μητροπολίτη Χρυσόστομου, ο οποίος κάποιες φορές χρειάστηκε ελαφρώς να αλλάξει (προς το καλύτερο φυσικά) και το σκοπό των κληροδοτημάτων, τα χρήματα των δωρητών αξιοποιούνται για την κάλυψη σύγχρονων οικονομικών, εκπαιδευτικών και άλλων απαιτήσεων, με στόχο πάντοτε το νεανικό κομμάτι του πληθυσμού της Ζακύνθου.

Αξιέπαινοι...

Πρώην Πολυτεχνείο

Όνειρο ήταν και πάει... Πάνω που πιστέψαμε πως το Αίγιο είχε βρει έναν χώρο πολιτιστικής έκφρασης και φιλοξενίας γεγονότων με αξιοζήλευτη απήχηση, ήρθε η σκληρή πραγματικότητα να μας προσγειώσει. Οι άνθρωποι του «Πολυτεχνείου» προτίμησαν την ενιασχόληση με την πολιτική (αφού η δική τους παράταξη επικράτησε στις περυσινές Δημοτικές εκλογές) κι έτσι όλες οι εξαγγελίες για τους μακροπρόθεσμους στόχους του «Πολυτεχνείου» ξεχάστηκαν. Τουλάχιστον ας βρουν μια διάδοχη κατάσταση που να αποδειχθεί περισσότερο συνεπής ή, έστω, ας δίνουν το χώρο σε δημιουργικές δυνάμεις εντός ή εκτός Αιγίου...

6

Τρόποι...
για να
μην
έχουμε
Νερό!

Na πλένουμε για πολλή ώρα το αυτοκίνητό μας με το λάστιχο και όχι με γουβά έξω από το σπίτι μας ή να μην το πλένουμε στο πλυντήριο.

Na πλένουμε για ώρες φρούτα και λαχανικά μέχρι να... λιώσουν και φυσικά να μην ανησυχούμε αν κάποια μέρα η βρύση στερέψει.

Na πλένουμε κλείνουμε καθόλου τη βρύση όσο πλένουμε το δόντι μας.

Na πλένουμε για ώρες τα παράθυρα και τα μπαλκόνια και να μη σταματάμε αν δεν... φτιάξουμε λίμνη!

Na πλένουμε για ώρες φρούτα και λαχανικά μέχρι να... λιώσουν και φυσικά να μην ανησυχούμε αν κάποια μέρα η βρύση στερέψει.

Na τραβάμε το καζανάκι οπο συνήθεια και φυσικά χωρίς να ρυθμίζουμε το φλοτέρ.

Na μην χρησιμοποιούμε ποτέ το οικονομικό πρόγραμμα στο πλυντήριο ρούχων.

Ας σοβαρευτούμε..

Το Νερό δεν Είναι για Πέταμα...

...Είναι Ζωή!

ΔΗΜΟΣ ΠΑΤΡΕΩΝ

ΔΕΥΑΠ

Φθινόπωρο. Τα φύλλα δεν πέφτουν

Με την πρώτη σταγόνα της βροχής σκοτώθηκε
το καλοκαίρι...

Όχι δεν είναι ο θάνατος που θ' αντιμετωπίσουμε
Παρά μια τόση σταγόνα φθινοπωρινής βροχής
Ένα θολό συναίσθημα

Η μυρωδιά του νοτισμένου χώματος μες στις
ψυχές μας που όσο παν κι απομακρύνονται

**Οδυσσέας Ελύτης, 'Ελένη',
από την συλλογή «Προσανατολισμοί», Έκδοση 1940**

Γυρίσαμε πάλι στο φθινόπωρο, το καλοκαίρι
σαν ένα τετράδιο που μας κούρασε γράφοντας μένει
γεμάτο διαγραφές αφηρημένα σχέδια
στο περιθώριο κι ερωτηματικά γυρίσαμε
στην εποχή των ματιών που κοιτάζουν
στον καθρέφτη μέσα στο ηλεκτρικό φως
σφιγμένα χείλια κι άνθρωποι Ξένοι
στις καμάρες στους δρόμους κάτω από τις πιπεριές
καθώς οι φάροι των αυτοκινήτων σκοτώνουν
χιλιάδες χλωμές προσωπίδες

**Γεώργιος Σεφέρης
από το «Ένας λόγος για το καλοκαίρι», Φθινόπωρο 1936**

Οι στίχοι που προτάσσω γράφτηκαν τη
δεκαετία του 1930 από δύο μεγάλους
ποιητές της πατριαρχικής ακόμη γενιάς
του '30, τον Ελύτη και τον Σεφέρη. Μιλούν

για το φθινόπωρο που τότε ακόμη
λειτούργουσε ως εποχή. Τον Σεπτέμβριο
έπεφταν οι βροχές, φυσούσε, τα φύλλα
έπεφταν, κλεινόμαστε στα σπίτια και μια

ρομαντική αντίληψη θεωρούσε το φθινό-
πωρο ως εποχή της μελαγχολίας, της κα-
ταθλίψεως, της μοναξιάς, σε αντίθεση με
την ευγονία, την ευδία, την ευφορία του
καλοκαιριού. «Το φθινόπωρο όσο πάνε κι
οι ψυχές μας κι απομακρύνονται» λει ο
Ελύτης. «Οι φάροι των αυτοκινήτων
σκοτώνουν χιλιάδες χλωμές προσωπίδες»
λει ο Σεφέρης.

Το φθινόπωρο στην ποίηση δεν είχε αυτή
τη ρομαντική θέση που του επιφύλαξε η
ποίηση του αστικού πολιτισμού. Το φθι-
νόπωρο ήταν η εποχή που γύρισε ο
βοσκός, ο ψαράς, ο πειρατής, ο ναύτης, ο
στρατιώτης σπίτι του. Γύρισαν από τα βου-
νά, από τις θάλασσες, από τις εκστρατεί-
ες. Ήταν η εποχή του σμιξίματος και των
ερώτων και των οικογενειακών γιορτών. Οι
άνθρωποι γύριζαν στο σπίτι τους για να
φουντώσουν οι έρωτες και τα πάθη, όχι
για να εκδώσουν διαζύγια. Τα φύλλα και
τότε έπεφταν έξω από το παράθυρο κι
έστρωναν το στρώμα τους στους κήπους
και στα χωράφια. Οι εβραίοι την αρχή του
χρόνου την έχουν στο φθινόπωρο. Το φθι-
νόπωρο στον ρομαντισμό συμβολίζει τα
γηρατειά. Όμως στο φθινόπωρο ρίχνουμε
τους σπόρους στη γη. Η κάθε εποχή ήταν
ισοδύναμη στον ετήσιο κύκλο. Όμως όλες
αυτές οι πρόσφατες αντιθέσεις, οι
διαφορετικές αντιλήψεις ως προς τους
συμβολισμούς των εποχών, η εικονοποιία
των εποχών, δεν είναι άσχετες με τον νε-
όδημο υλικό μας πολιτισμό. Στην βιομη-
χανική οικονομία το φθινόπωρο σημαίνει
τέλος της καλοκαιρινής άδειας, επάνοδος
στα σχολεία, στην καταναγκαστική εργα-
σία, στο κακό αφεντικό. Στον ρομαντισμό
της βιομηχανικής εποχής το φθινόπωρο
μεταβάλλεται σε εποχή της θλίψης. Η
ωραία κοπέλα του καλοκαιριού, ο ξανθός
μαρμαρωμένος έφηβος μένουν πίσω. Λίγο
πολύ αυτά εκφράζανε ο Ελύτης και ο Σε-
φέρης τη δεκαετία του 1930 όταν στις μα-
θητικές εκθέσεις τα παιδιά έγραφαν : φθι-
νόπωρο, τα φύλλα πέφτουν. Ίσως ο ρομα-
ντισμός αυτός να ήταν το άλλοθι της βαρ-
βαρότητας του πολιτισμού μας. Εμείς οι

ίδιοι αλλοτριώναμε τις εποχές.

Τώρα όμως τι γίνεται που τελειώνει ο Σε-
πτέμβρης και τα φύλλα δεν πέφτουν ; Οι
ημέρες έρχονται πυρακτωμένες και το
φθινόπωρο στρώνει ένα πεδίο με κάρ-
βουνα αναμμένα. Το φθινόπωρο όσο πά-
ει και καταργείται, όπως και η άνοιξη. Εί-
ναι προσωρινό αυτό ή μόνιμο ; Φταιει το
θερμοκήπιο του βιομηχανικού πολιτισμού
που ρομαντικά και αυθαίρετα χαρακτήρι-
σε το φθινόπωρο εποχή της μοναξιάς πα-
ρασέροντας και τους μινάκριβους ποιη-
τές μας σε αυτήν την θέση ; Ακόμη δεν
ξέρουμε. Αν είναι έτσι οι μεγάλοι πολιτι-
σμοί της Μεσογείου οι μύθοι των τεσσά-
ρων εποχών, οι φθινοπωρινές γιορτές της
σποράς, ο Αη Δημήτρης, ο Αη Νικόλας,
τα Δωδεκαήμερα του χειμώνα, τα καρνα-
βάλια της πρώιμης άνοιξης, η ταφή και η
Ανάσταση του Άδωνη θα σβήσουν αφού
θα χάσουν το αίμα τους; Τις τέσσερις
εποχές. Δεν υπάρχει μεγαλύτερη εκδίκη-
ση του βιομηχανικού πολιτισμού σε
αυτούς που τον αμφισβητούν από την κα-
τάργηση των εποχών ύστερα από την πα-
ραποίηση τους.

Γι' αυτό, έστω κι αν είναι θαυμάσιοι οι στίχοι
του Ελύτη και του Σεφέρη που προτάσσω,
φοβάμαι πως είναι επιφανειακοί. Έπεσαν
οι ποιητές στην παγίδα του εύκολου χαρα-
κτηρισμού. Είδαν την τρέχουσα εικόνα του
φθινοπώρου όπως ο βιομηχανικός πολιτι-
σμός την εικόνισε. Αυτός ο πολιτισμός που
σκότωσε το Φθινόπωρο.

Τι το θέλουμε το ΔΗΠΕΘΕ;

Του Ανδρέα Τσιλίρα

Τη στιγμή που γράφονται αυτές οι γραμμές το θέμα του νέου καλλιτεχνικού διευθυντή στο Δημοτικό Περιφερειακό Θέατρο Πάτρας ήταν ακόμα στο πιο αβέβαιο σημείο του με την παράσταση της «Ηλέκτρας» να αποτελεί πλέον παρελθόν και τις γνώμες των ειδικών και μη, να διασταυρώνονται γύρω από το καλλιτεχνικό αποτέλεσμα της φετινής καλοκαιρινής παραγωγής του ΔΗΠΕΘΕ, αλλά και γύρω από τη συνολική αποτίμηση της τελευταίας τετραετίας του Θέμη Μουμουλίδη στο τιμόνι του δημοτικού μας θεάτρου.

Όμως όλοι όσοι ενδιαφέρονται για το μέλλον και την πορεία του Θεάτρου, γνωρίζουν ότι πρόκειται για θέμα που ξεπερνά κατά πολύ τη θητεία ενός καλλιτεχνικού διευθυντή ή ενός Δημάρχου. Είναι ζήτημα της πόλης και ενός σχεδιασμού που δεν μπορεί να έχει ορίζοντα μια θητεία ή τις προσεχείς δημοτικές εκλογές.

Η Μάγια Λυμπεροπούλου, ο Νίκος Αρμάος, ο Γιώργος Κιμούλης και ο Θέμης Μουμουλίδης γνωρίζουν καλύτερα απ' τον καθένα ότι δε θα μπορούσαν ποτέ να είναι ούτε σωτήρες, ούτε μεσσίες, ούτε αυτοί που μπορούν να καταστρέψουν ένα θεσμό όπως το ΔΗΠΕΘΕ, γι' αυτό και οι όποιες υπερβολές έχουν ακουστεί ή γραφτεί από το 1986 οπότε πρωτοακουσαμε για το θεσμό των ΔΗΠΕΘΕ, έχουν στην πλειοψηφία τους μόνο προσωρινή αξία.

Παρά ταύτα ο προβληματισμός παραμένει και μιλά για ένα θεσμό όπως τα ΔΗΠΕΘΕ που όχι μόνο βρίσκεται σε κρίση αλλά που στην κυριολεξία τελεί υπό εξαφάνιση και πρέπει επειγόντως να αναζητήσει ένα νέο ρόλο. Δεκαπέντε περίπου ΔΗΠΕΘΕ αυτή τη στιγμή προσπαθούν –τα πιο πολλά ανεπιτυχώς να κάνουν πράξη το όραμα της πολιτιστικής αποκέντρωσης και της συμμετοχής

της τοπικής αυτοδιοίκησης στην καλλιτεχνική δημιουργία.

Τα πιο πολλά από τα Θέατρα έχουν κυρίως κατά νου τις κρατικές και δημοτικές επιχορηγήσεις και ανακυκλώνουν σκηνοθέτες, ηθοποιούς, καλλιτεχνικούς διευθυντές, συγγραφείς και παράγοντες, χωρίς να έχουν καταφέρει να δημιουργήσουν εστίες παραγωγής νέων καλλιτεχνών, να ιδρύσουν νέους πολιτιστικούς χώρους και κυρίως να καλλιεργήσουν θεατρικό κοινό και εκτός των μεγάλων αστικών κέντρων, όπου και οι έδρες των ΔΗΠΕΘΕ.

Με την εξαίρεση της Πάτρας, της Καλαμάτας και της Λάρισας, τα υπόλοιπα Θέατρα κινούνται στους ρυθμούς ενός ή δύο παραγωγών, με αιχμή πάντοτε την καλοκαιρινή περίοδο, οπότε συνήθως η περιοδεία σε όλες τις ελληνικές πόλεις τους βγάζει από τα μεγάλα αδιέξοδα.

Σε αυτό το μάλλον απαξιωμένο περιβάλλον και με δεδομένη την πρόθεση του υπουργείου Πολιτισμού να αλλάξει το καθεστώς των επιδοτήσεων και να βάλει επιτέλους κριτήρια αποδοτικότητας και συνέπειας στα δημοτικά περιφερειακά θέατρα (κάτι που πάντως αποκλείεται να γίνει στην παρούσα μακρά προεκλογική περίοδο), το ΔΗΠΕΘΕ Πάτρας

πρέπει να ψάξει το νέο του ρόλο και να πάρει το ρίσκο να ζητήσει ακόμα και την εξαίρεσή του από το θεσμικό πλαίσιο των ΔΗΠΕΘΕ.

Μπορεί να ακούγεται πολύ ωραίο να μας αναγνωρίζουν όλοι ως το πιο δραστήριο ΔΗΠΕΘΕ της Ελλάδας, όμως γιατί αυτό πρέπει να μας αρκεί; Όταν ο Γιώργος Κιμούλης μετονόμασε το ΔΗΠΕΘΕ σε «Θέατρο Πάτρας» ήταν απλώς κίνηση απόρριψης ενός υποτιθέμενου επαρχιωτισμού, όταν όμως πρότεινε να κυνηγήσει η πόλη τη μετατροπή της θεατρικής της σκηνής σε Κρατικό Θέατρο Νότιας Ελλάδας, είχαμε αρχίσει επιτέλους να συζητάμε κάτι πιο ουσιαστικό.

Ο στόχος για ένα Κρατικό Θέατρο «επισημοποιήθηκε» κατά τη διάρκεια της θητείας του Θέμη Μουμουλίδη με εκτίναξη του προϋπολογισμού σε ύψη άγνωστα για τα πρώτα χρόνια του θεσμού, αλλά και ποσότητα παραγωγών που δε συγκρίνεται με κανένα ΔΗΠΕΘΕ, αλλά και με πολλούς αθηναϊκούς θεατρικούς οργανισμούς.

Δεν είναι μονόδρομος η ίδρυση και στην Πάτρα ενός Κρατικού Θεάτρου. Είναι, όμως, σίγουρα μονόδρομος η αλλαγή των κριτηρίων για τη μελλοντική διαδρομή του. Η έναρξη και η συνεπής διατήρηση ενός διαλόγου ανάμεσα σε θέατρα της Μεσογείου, οι μετακλήσεις στην Πάτρα παραστάσεων που θα έδιναν στο –σαφώς μεγαλύτερο πλέον– θεατρικό κοινό της πόλης μια εικόνα της σύγχρονης ελληνικής θεατρικής πραγματικότητας, αλλά και η απαγκίστρωση του Θεάτρου από τις γραφειοκρατικές, πολιτικές και μικροπολιτικές δυσκολίες που δημιουργεί η σχέση στοργής (;) με το Δήμο Πατρέων, θα έδιναν στο ΔΗΠΕΘΕ μια διαφορετική πνοή, αρκεί να εξευρεθούν φυσικά οι οικονομικοί πόροι και το καινούριο νομικό πλαίσιο του θεσμού.

Αν, παρ'όλ' αυτά, η πρόταση για την αλλαγή πορείας του ΔΗΠΕΘΕ κριθεί ότι είναι ακόμα πρώιμη, τότε ας ζητήσουμε τουλάχιστον κάτι άλλο. Όσοι συμμετέχουν στη δημόσια συζήτηση για το Θέατρο, πριν κρίνουν με μικροπολιτική διάθεση τα τεκταινόμενα και πριν εξετάσουν ποιος τα παίρνει και από πού,

ας ρίξουν και μια ματιά στο καλλιτεχνικό σκέλος. Γιατί πάνω απ' όλα μιλάμε για καλλιτεχνικό θεσμό κι όχι για μια απλή εργολαβία. Αφήστε που για αρκετές «απλές εργολαβίες», πολλοί είναι εκείνοι που δε δέχονται τον ίδιο ζήλο και εξαντλούν όλη τους την αυστηρότητα σε πολιτιστικά σκάνδαλα...

Επί της ουσίας τώρα. Μην περιμένετε να πάρουμε θέση για το πρόσωπο που θέλουμε για καλλιτεχνικό διευθυντή στο ΔΗΠΕΘΕ, ούτε φυσικά να σας πούμε αν πρέπει ή όχι να παραμείνει ο Θέμης Μουμουλίδης. Γιατί μπορεί να θεωρούμε άξιο και ταλαντούχο το Θοδωρή Γκόνη, σοβαρό σκηνοθέτη το Νίκο Μαστοράκη, ικανότατο μίνατζερ το Μουμουλίδη, ορεξάτη και με φαντασία την Ευανθία Στιβανάκη, όπως επίσης μπορούμε να βρούμε δεκάδες θετικούς και αρνητικούς χαρακτηρισμούς για κάθε όνομα από όσα έχουν ακουστεί για τη θέση του επικεφαλής στο ΔΗΠΕΘΕ.

Όμως επειδή τα χρόνια που διανύουμε δεν προσφέρονται για πειραματισμούς (κι αυτό ισχύει για όλους τους σοβαρούς φορείς της πόλης κι όχι μόνο για τους πολιτιστικούς), θα θέλαμε από αυτούς που θα πάρουν την τελική απόφαση στο ΔΗΠΕΘΕ, να έχουν κατά νου ότι τα όποια μικροπολιτικά και προσωπικά κριτήρια δεν ταιριάζουν στις περιπτώσεις που κάποιοι αναλαμβάνουν (όχι απαραίτητα αξιοκρατικά) να εκπροσωπήσουν την Πάτρα, λαμβάνοντας αποφάσεις εκ μέρους της. Γι' αυτό και θα πρέπει να είναι έτοιμοι να εξηγήσουν με λεπτομέρειες την ψήφο και τη γνώμη τους, χωρίς να επικαλεστούν πιέσεις ή αναστολές...

Γίνανε κι αυτό το δίμηνο πολλά στο μεγάλο μέτωπο που λέγεται Πολιτιστική Πρωτεύουσα. Το σημαντικότερο είναι η αγωνία όλων για το αν ο υπουργός Οικονομίας Νίκος Χριστοδουλάκης –πρόσωπο των ημερών έτσι κι αλλιώς– θα εγγράψει στον προϋπολογισμό του 2004 κι έναν κωδικό (έστω για τα μάτια του κόσμου...) που θα έχει τον τίτλο «Πάτρα Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης 2006».

Θεωρητικά κάτι τέτοιο είναι σίγουρο, αφού το υποσχέθηκε ο Ευάγγελος Βενιζέλος στην επίσκεψή του στην Πάτρα στις αρχές του καλοκαιριού. Όμως επειδή η θεωρία δεν αρκεί καλό είναι να δούμε και κάτι πιο ρευστό.

Ίσως αυτό να φοβάται ο αντιδήμαρχος έργων της Πολιτιστικής Γιάννης Δημητριάδης και προσπαθεί να προκαταλάβει τον υπουργό Πολιτισμού λέγοντας πως ο Δήμος κινείται βάσει της υπόσχεσης Βενιζέλου για 100 εκ. ευρώ στα έργα και 20 εκ. ευρώ για τις εκδηλώσεις. Πουθενά δεν υπάρχει τέτοια ξεκάθαρη υπόσχεση, όμως μπορεί να αποδειχθεί κι ένα έξυπνο τρικ να δημιουργούμε

δεδομένα. Αρκεί να πιάσει...

Μέχρι τότε, όμως, καλό είναι να δουλεύουμε και να μην υποστηρίζουμε διαρκώς ότι περιμένουμε να διοριστεί ο καλλιτεχνικός διευθυντής της Πολιτιστικής, προκειμένου να ετοιμάσουμε τις προτάσεις μας. Δε θα ήταν καλύτερο να μας βρουν έτοιμους οι εξελίξεις παρά να τρέχουμε τελευταία στιγμή;

Στις σελίδες του ημερολογίου γι' αυτό το τεύχος μια κουβέντα με το Θάνο Μικρούτσικο, αρκετά παραλειπόμενα, αλλά και μια προτάσεις που φαίνεται να έχει πολύ ενδιαφέρον και αξίζει να την υποστηρίξουμε.

(*) Ο τίτλος είναι κλεμμένος από μια ταινία του Νάνι Μορέτι και σημαίνει «Αγαπημένο μου ημερολόγιο». Εδώ θα εκφράζει εφεξής το... αγαπημένο ημερολόγιο της Πολιτιστικής, στο οποίο θα καταγράφονται γκρίνιες, γεγονότα, σκέψεις και προτάσεις, δικές μας και άλλων, μέχρι να φτάσουμε στο σωτήριο έτος 2006 και να δούμε όλοι από κοντά αν άξιζε τελικά όλη αυτή η περιπέτεια.

Προσόψεις και για το 2006

Μια ενδιαφέρουσα πρόταση...

Ίσως είναι γνωστό ίσως και όχι, όμως σύμφωνα με ένα Προεδρικό Διάταγμα που έχει ψηφιστεί εδώ και αρκετούς μήνες, χωρίς να έχει αξιοποιηθεί ως τώρα επαρκώς, έχει εγκριθεί ένα καθόλου ευκαταφρόνητο κονδύλι ανάμεσα στα πολλά των Ολυμπιακών Αγώνων που αφορά τις πέντε Ολυμπιακές Πόλεις.

Το κονδύλι αυτό δίνει τη δυνατότητα στους Δήμους των τεσσάρων πόλεων να επιδοτήσουν τους κατοίκους των σπιτιών που βρίσκονται στους δρόμους οι οποίοι συμπεριλαμβάνονται στις λεγόμενες ολυμπιακές διαδρομές, ώστε να ανακαινίσουν τυχόν παλαιωμένες ή εγκαταλειμμένες προσόψεις.

Η σχετική διαδικασία έχει ξεκινήσει έως τώρα μόνο στην Αθήνα, με πενήντα μέχρι στιγμής αποτελέσματα, αφού το ενδιαφέρον των Αθηναίων αποδείχτηκε εξαιρετικά χαμηλό. Ως πιο σημαντική αιτία για κάτι τέτοιο καταγράφηκε το γεγονός ότι η επιδότηση φτάνει το 40% της συνολικής δαπάνης, κάτι που σημαίνει ότι το υπόλοιπο 60% καλούνται να καταβάλλουν οι πολίτες – ιδιοκτήτες των σπιτιών.

Μια ανάλογη συζήτηση ξεκίνησε και στην Πάτρα το Σεπτέμβριο, αφού σύμφωνα με το Δήμο κάποιοι βασικοί οδικοί άξονες, όπως οι οδοί Γούναρη και Κορίνθου, θα πρέπει επιτέλους να αλλάξουν όψη.

Ανεξάρτητα με το πώς θα κυλήσει το πρόγραμμα στην Πάτρα (άλλωστε ο χρόνος των δέκα μηνών που απομένουν είναι πρακτικά ελάχιστος), μια ενδιαφέρουσα πρόταση σχετικά με αυτό, κα-

τατέθηκε πρόσφατα στο Τμήμα Δυτικής Ελλάδας του Τεχνικού Επιμελητηρίου.

Σύμφωνα με την πρόταση αυτή, η Πάτρα (Δήμος, Νομαρχία, βουλευτές κ.τ.λ.) θα μπορούσε να ζητήσει ως ένα πρώτο μέτρο στήριξης της Πολιτιστικής Πρωτεύουσας να επεκταθεί η ισχύς του προαναφερόμενου Προεδρικού Διατάγματος για την πόλη μέχρι το 2006, ώστε ένα μεγάλο μέρος τουλάχιστον του κέντρου να πάρει ένα διαφορετικό χρώμα.

Επειδή η προεκλογική περίοδος, αλλά και η εποχή ψήφισής του προϋπολογισμού προσφέρεται για τέτοιου είδους αιτήματα, θα μπορούσε η συγκεκριμένη πρόταση να υιοθετηθεί από όλους τους φορείς και να κατατεθεί συνολικά στο υπουργείο Πολιτισμού. Τα δύο χρόνια που απομένουν ως την Πολιτιστική είναι αρκετά για να αξιοποιήσουμε μια τέτοια ευεργετική διάταξη, αρκεί φυσικά να υπάρχει και ενδιαφέρον από τους ιδιοκτήτες των περιοχών που θα επιλεγούν προς αναβάθμιση.

Ας κάνουμε τουλάχιστον την πρώτη κίνηση...

Ανήκω στους θαυμαστές του Καρναβαλιού της θλίψης

Συνέντευξη στον Ανδρέα Τσιλίρα

«Τώρα εσύ τον πιστεύεις;». Η ερώτηση ενός φίλου που είχε τυχαία ακούσει το Θάνο Μικρούτσικο να λέει πως δεν έχει συζητήσει ακόμα με κανέναν για το ενδεχόμενο να είναι καλλιτεχνικός διευθυντής της Πολιτιστικής Πρωτεύουσας, ήταν αυθόρμητη όσο και ουσιαστική. Πραγματικά ο Μικρούτσικος, όταν ήρθε στην Πάτρα για τη συναυλία του με τη Μίλβα και το Χρήστο Θηβαίο, εμφανίστηκε σα να μην τον έχει αγγίξει η έντονη φημολογία ότι σχεδόν τα έχει βρει με τον Ανδρέα Καράβολα.

Το ίδιο δε θα έπρεπε να έχει αγγίξει κι εμάς. Γιατί είτε πρόκειται να αναλάβει ο Θάνος επικεφαλής για το 2006 είτε όχι, εμείς οφείλαμε ήδη να έχουμε ξεκινήσει να δουλεύουμε. Ειδικά δε αν βρεθεί ο Μικρούτσικος στην «ηλεκτρική καρέκλα», τότε έχουμε ένα λόγο παραπάνω να είμαστε απόλυτα εντάξει, αφού την τελευταία φορά που ο ίδιος είχε μίλι θέση από την οποία θα μπορούσε να μας βοηθήσει, μάλιστα δεν τον εκμεταλλευτήκαμε όσο θα έπρεπε.

Από αυτό ακριβώς το σημείο, από τότε δηλαδή που ήταν υπουργός Πολιτισμού, ξεκινήσαμε τη συζήτηση που είχαμε μαζί του, στο περιθώριο της συναυλίας που έδωσε για το Διεθνές Φεστιβάλ Πάτρας.

Την περίοδο της δικής σας υπουργίας, είχατε εγκαινιάσει το Εθνικό Πολιτιστικό Δίκτυο Πόλεων (Σ.Σ. ένα Δίκτυο που καλούσε τις περιφερειακές πόλεις να συγκροτήσουν ένα φιλόδοξο πολιτιστικό θεσμό τον οποίο θα χρηματοδοτούσε Δέκα χρόνια μετά, πώς το βλέπετε απολογιστικά και τι θα αλλάζατε;

«Το Δίκτυο ήταν ο βασικός λόγος που αποδέχθηκα την πρόταση του Ανδρέα Παπανδρέου να αναλάβω το υπουργείο Πολιτισμού. Υπήρχε πάντα στο μυαλό μου η ανάγκη της περιφερειακής ανάπτυξης στον πολιτισμό, όχι όμως με το λαϊκίστικο επιχείρημα της αγάπης στην επαρχία. Πιστεύω, όμως, ότι μόνο σε μικρότερες πόλεις έχουν περισσότερες ευκαιρίες να

βρούμε συνεκτικούς ιστούς που να δημιουργήσουν πολιτιστικούς θεσμούς με προοπτική ανάπτυξης.

Το Δίκτυο δεν ήταν ένα πρότζεκτ που θα καπελωνόταν από το υπουργείο, αλλά μια κοινή προσπάθεια που θα μπορούσε να καθοδηγηθεί με λεπτότητα ώστε να αποφασίσουν οι πόλεις για τους θεσμούς που θέλουν να δημιουργήσουν. Επισκέφθηκα τότε όλη την Ελλάδα και ομολογώ ότι σε άλλες πόλεις είδα να αντιμετωπίζουν το θεσμό με εξαιρετική ελαφρότητα και αλλού υπήρχε η διάθεση των Δήμων να καρπωθούν τα όποια οφέλη. Υπήρξαν, όμως, και εννέα περιπτώσεις στις οποίες διαπιστώθηκε αξιοσημείωτη ωριμότητα τόσο από την τοπική αυτοδιοίκηση, όσο και από την τοπική πνευματική ιντελεγκέντσια.

Ο στόχος μου δεν ήταν να δημιουργήσουμε κάτι υπερβολικά ευρύ. Αν κατορθώναμε να δημιουργήσουμε μετά από λίγα χρόνια πέντε θεσμούς σε ισάριθμες περιφερειακές πόλεις που να είχαν πανελλαδική και αργότερα διεθνή εμβέλεια, θα ήταν τεράστιο κέρδος. Ας μην ξεχνάμε ότι η χώρα είναι μικρή... Δυστυχώς ο επόμενος υπουργός, ο Σταύρος Μπίνογος (που έμεινε για πολύ λίγο ώστε να μπορεί να κριθεί) δεν φαίνεται να κατάλαβε το πνεύμα του θεσμού κι έτσι σε λίγο διάστημα είχαν μπει άλλες 25 πόλεις, κάτι που ήταν μεγάλο λάθος γιατί δεν μπορούσαν να στηριχθούν.

Από κει και πέρα η προσπάθεια ανακόπηκε οριστικά. Ακόμα κι ο θεσμός που λάμπει, το Φεστιβάλ Χορού της Καλαμάτας, έχει μείνει με τα χρήματα του 1994 και χωρίς τις υποδομές που είχαν σχεδιαστεί στη αρχή».

Η Πάτρα πώς ενσωματώθηκε τότε στο Δίκτυο;

«Ήμουν Πατρινός κι είχα πρόβλημα γιατί μπορούσα να κατηγορηθώ για όσα θα έδινα. Κάλεσα το Δήμαρχο Ανδρέα Καράβολα και του είπα ότι υπήρχε η δυνατότητα για μια μεγάλη χρηματοδότηση εκ μέρους μου είτε μέσα από το Δίκτυο, είτε (αν η Πάτρα δεν ήταν ώριμη να ενταχθεί σε αυτό) μέσα από άλλες πηγές του υπουργείου.

Μιλήσαμε για ένα θερινό θέατρο στην περιοχή Καβουκάκι. Τα χρήματα για την κατασκευή του ήταν τότε γύρω στα 700 εκ. Τα κράτησα πάρα πολλούς μήνες και όταν επανήλθα -γιατί δεν είχε επανέλθει η πόλη- είχε υπάρξει εμπλοκή στο οικοπέδο. Έτσι τα χρήματα χάθηκαν.

Η δεύτερη ευκαιρία που χάθηκε (πολύ πιο... καραμπινάτη αυτή) ήταν με τον κινηματογράφο του «Ιντεάλ». Μου είχε ζητηθεί η αγορά του, υπήρχε ένα τίμημα της τάξης των 220 εκ. δρχ. Τα χρήματα υπήρχαν επί δώδεκα μήνες, όμως επειδή οι επιχειρηματίες διπλασίασαν το ποσό, ο Δήμος είτε δεν είχε χρήματα είτε απλώς δεν έβαλε τα υπόλοιπα κι έτσι χάθηκαν και αυτά. Με λίγα λόγια χάθηκε για την πόλη 1 δισ. δρχ.

Γενικά υπήρχε μια ατυχία στους χειρισμούς εκείνη την περίοδο. Όχι γιατί ο Ανδρέας Καράβολας δεν

ήθελε να παρθούν τα χρήματα, αλλά γιατί δεν ξεπεράστηκαν οι δυσχέρειες.

Όσο για το ΕΠΑΔΠ δεν υπήρξε μια σοβαρή συζήτηση στην Πάτρα. Ήθελα η πόλη να αποφασίσει. Όσο εξειδικευμένος και να είμαι, δεν είμαι εγώ που θα αποφασίσω. Να καθοδηγήσω, ναι...»

Πρόσφατα τα χρήματα που έδινε το υπουργείο στο Φεστιβάλ, ο Δήμος αποφάσισε να δίνονται στο Καρναβάλι.

«Εγώ διαφωνώ ριζικά... Δε διαφωνώ με το Καρναβάλι ως θεσμό που είναι μέσα στη παράδοση και την ιστορία της Πάτρας, βέβαια προσωπικά ανήκω περισσότερο στους θαυμαστές της βενετσιάνικης εκδοχής του καρναβαλιού της θλίψης κι όχι της βραζιλιάνικης χαζοχαρουμμένης άποψης.

Όμως ο θεσμός αυτός έχει τη δυνατότητα να βοηθηθεί έτσι κι αλλιώς από την πόλη. Το υπουργείο Πολιτισμού πρέπει να βοηθά θεσμούς που δεν μπορεί να στηρίξει η πόλη. Όταν έχεις 200 χιλιάδες επισκέπτες κάθε χρόνο, δεν μπορείς να ζητάς 20 και 30 εκ από το υπουργείο. Αυτά τα χρήματα μπορεί να τα βάλει ο Δήμος ή η αγορά της Πάτρας. Το υπουργείο πρέπει να στηρίζει προσπάθειες όπως η Ορχήστρα Πατρών, που έχουν πάρα πολλές απαιτήσεις».

Ηθικό δίδαγμα: Άσχετα με τα πρόσωπα, αν η πόλη έχει προτάσεις θα βρει μια άκρη ή τουλάχιστον θα έχει κάθε δικαίωμα να διαμαρτύρεται. Δυστυχώς η Πάτρα, αυτή τη στιγμή ένα τέτοιο δικαίωμα δεν το έχει...

Και μετά το φορέα, τι;

Τα ονόματα και η σημασία τους

Τελικά ο Δήμαρχος Πάτρας Ανδρέας Καραβόλας έκανε την πιο ανώδυνη κίνηση κατά την επιλογή των ονομάτων που θα στελεχώσουν το Δ.Σ. της Αναπτυξιακής Αχαΐας Α.Ε, του φορέα που θα διαχειριστεί το καλλιτεχνικό πρόγραμμα και τις εκδηλώσεις της Πολιτιστικής Πρωτεύουσας. Έτσι το Δ.Σ. θα στελεχώσουν ο ίδιος, ο αντιδήμαρχος Δημήτρης Πεφάνης, ο πρόεδρος της ΔΕΠΑΠ Σπύρος Καραχάλιος, ο Νομάρχης Αχαΐας Δημήτρης Κατσικόπουλος, ο πρόεδρος της ΤΕΔΚ Ν. Αχαΐας Θάνος Καρπής, ο πρώην Δήμαρχος Ευάγγελος Φλωράτος, εκπρόσωπος του Πανεπιστημίου, ο υπεύθυνος ευρωπαϊκών προγραμμάτων του υπουργείου πολιτισμού Γιώργος Λιόντος και ο πρόεδρος του ΕΟΤ Γιάννης Πατέλλης. Ο τελευταίους ορίστηκε ως θεσμικός συνεργάτης στη θέση του εκτελεστικού της παράταξης «Πάτρα μπροστά» στο Δημοτικό Συμβούλιο, η οποία αρνήθηκε τη συμμετοχή της.

Ειτέλεξε, δηλαδή, ο κ. Καραβόλας άτομα που εκπορσωπούν όλους τους βασικούς θεσμούς της περιοχής κι έτσι κανείς δεν μπορεί να τον κατηγορήσει για τίποτα, χωρίς να εισπράξει μια θεωρητικά σωστή απάντηση.

Τον κατηγορήσαν για ένα «πράσινο» Δ.Σ. Και τους απαντά ότι «δε φταίω εγώ που

ο κόσμος στην Αχαΐα έβαψε «πράσινους» το Δήμο, τη Νομαρχία και την ΤΕΔΚ...».

Τον κατηγορήσαν ότι θέλει να ελέγχει την πλειοψηφία, άρα και τις αποφάσεις του Δ.Σ. Και τους απαντά ότι ως Δημοτική Αρχή ελέγχει άμεσα μόνο τρεις από τους εννέα συμβούλους.

Τον κατηγορήσαν ότι δεν έλαβε υπόψιν του τους ανθρώπους της τέχνης. Και τους απαντά ότι έχει πικρή εμπειρία από την επιλογή καλλιτεχνών που δέχονται να διαχειριστούν δημόσια χρήμα και πως εξάλλου ένα όργανο που πρέπει να κάνει τέτοιου είδους διαχείριση οφείλει να είναι πολιτικό.

Για ένα πράγμα δεν τον κατηγορήσαν μόνο. Για το γεγονός ότι όσο και να λέμε ότι περιμένουμε πολλά από την Πολιτιστική Πρωτεύουσα, η σύνθεση του Δ.Σ. της Αναπτυξιακής Αχαΐας, δείχνει ότι έχουμε περίπου πάρει απόφαση ότι αν γίνει κάτι καλό αυτό θα το κάνει ο καλλιτεχνικός διευθυντής και πως το μέγιστο που μπορεί να κάνει η πόλη είναι να μην πέσει θύμα σκανδαλογίας.

Όμως μια τέτοια κατηγορία, κανείς δεν μπορεί να την εκφράσει δημόσια. Γιατί πολύ απλά είμαστε όλοι συνυπεύθυνοι που δύο χρόνια πριν την Πολιτιστική, δεν έχουμε καν υποψία σχεδίου δράσης...

Κουίζ

Σε ποιο συμβούλιο που θα αποφάσιζε για την πολιτική της προβολής του Νομού Αχαΐας, ήταν τόσο αποκάλυπτα προαποφασισμένο για το ποιος θα προσλαμβάνονταν σε μια επίκαιρη θέση, που όταν ήρθε η ώρα να «συζητηθεί», ένας εξ αυτών που συμμετείχαν ήταν ξεκάθαρος: «Ας συζητήσουμε τώρα και το θέμα του...». Αλήθεια, τότε γιατί διέδιδαν ότι συγκεντρώνουν βιογραφικά για να πάρουν τον καταλληλότερο;

Το κρύβουν

Συγγνώμη, αλλά όταν ετοιμάζετε μια σελίδα στο Ίντερνετ για την προβολή της Αχαΐας ενόψει των Ολυμπιακών Αγώνων, μήπως —λέμε τώρα— πρέπει να αναφέρετε κάπου ότι η Πάτρα θα είναι Πολιτιστική Πρωτεύουσα δύο χρόνια μετά τους Αγώνες; Ή μήπως ξέρετε κάτι για το πώς θα πάμε το 2006, που προσπαθείτε να κρύψετε εντελώς το γεγονός;

Πώς γίνεται;

Μπορεί κάποιος που είναι στέλεχος ενός μεγάλου δημόσιου φορέα, να είναι την ίδια στιγμή ο βασικός προμηθευτής του φορέα, αλλά και εκπρόσωπος ενός άλλου οργανισμού που επίσης συνεργάζεται οικονομικά με το φορέα; Όχι; Μήν βάζετε και στοίχημα... Οι ξένες ορολογίες θα μας μείνουν στο τέλος...

Σε μια τριετία

Βουλευτικές εκλογές, Ευρωεκλογές, Ολυμπιακοί Αγώνες, Πολιτιστική Πρωτεύουσα, Δημοτικές Εκλογές... Πέντε μεγάλα γεγονότα στην τριετία 2004–2006, πέντε πολύ καλές ευκαιρίες διαφημιστικών εσόδων για τα ΜΜΕ, πέντε πολύ σοβαροί λόγοι για να μην προχωρήσει ούτε βήμα η ιστορία

με τις άδειες στους ραδιοφωνικούς σταθμούς της Δυτικής Ελλάδας. Από το 2007 και βλέπουμε...

Αναμνήσεις

Μπορεί η σύσταση του Δ.Σ. της «Αναπτυξιακής Αχαΐας» να είναι αμιγώς πολιτική και θεωρητικά ακίνδυνη, όμως το γεγονός ότι ο μοναδικός σύμβουλος που έχει ουσιαστική συμμετοχή και εμπειρία στα πολιτιστικά πράγματα της Πάτρας είναι ο αντιδήμαρχος Δημήτρης Πεφάνης, αναμένεται να ξυπνήσει πάθη και αλληλοσπαραγμούς, που έχουν τις ρίζες τους στην εποχή που ο κ. Πεφάνης ήταν πρόεδρος της ΔΕΠΑΠ.

Ο ίδιος ο κ. Πεφάνης δείχνει πάραυτα έτοιμος να αντιμετωπίσει δυσπιστία και προκατάληψη, ενώ φαίνεται πως η επιλογή του για το Δ.Σ. του φορέα, κάτι που σημαίνει ότι πρακτικά θα αντικαθιστά τον Ανδρέα Καραβόλα, θα είναι η αφορμή για να εμπλακεί ξανά με την πολιτιστική πολιτική, φροντίζοντας πάντως να ξεκαθαρίζει με κάθε ευκαιρία τις καλές σχέσεις ανάμεσα στον ίδιο και τον πρόεδρο της ΔΕΠΑΠ Σπύρο Καραχάλιο.

Ό,τι καλύτερο

Ακούστηκε κι αυτό στο Δημοτικό Συμβούλιο που πρέπει να μας προδιαθέτει και για άλλα ευτράπελα ενόψει Πολιτιστικής. Προτάθηκε, λέει, να εκπροσωπείται στο Δ.Σ. του ΔΗΠΕΘΕ Πάτρας και το Συνδικάτο των οικοδόμων. Φανταστείτε τώρα ένα σκηνικό με τη Μάγια Λυμπεροπούλου να προσπαθεί να πείσει τον εκπρόσωπο του Συνδικάτου για το αν πρέπει να εκδοθεί από το ΔΗΠΕΘΕ η μετάφραση του Μπέκετ ή του Γκολντόνι. Ή ας πούμε τον Μουμουλιδή να πρέπει να εξηγήσει το λόγο ύπαρξης του χοροθεάτρου. Δεν τα λέμε από ρατσισμό ή υπεροψία, αλλά θα δεχόταν κανένας σε μια επιτροπή για την ανεργία ή την οικοδομική δραστηριότητα να συμμετάσχει ο Γκόνης ή ο Κιμούλης;

Ο Παλαμάς «επιστρέφει» στη Πάτρα

Το «δόντι» μαζί με το Δήμο Πατρέων και το ΕΚΕΒΙ «συμμαχούν» τιμώντας τα εξήντα χρόνια από το θάνατο του μεγάλου ποιητή

Με ένα πλήρες εικοσαήμερο εκδηλώσεων σε Πάτρα και Αίγιο, θα «δ» σε συνεργασία με το Εθνικό Κέντρο Βιβλίου (ΕΚΕΒΙ) και το Δήμο Πατρέων, θα τιμήσουν τη συμπλήρωση εξήντα χρόνων από το θάνατο του Κωστή Παλαμά, του μεγάλου ποιητή που γεννήθηκε στην Πάτρα.

Πιο συγκεκριμένα, πρόκειται για ένα πρόγραμμα που θα ξεκινήσει στις 20 Οκτωβρίου με δύο βασικά χαρακτηριστικά:

Την ευκαιρία για ένα ξαναδιάβασμα του έργου του Παλαμά, συνδέοντας παράλληλα την εποχή στην οποία έζησε με το γενικότερο περίγυρο και

Την αναζήτηση λύσεων και προτάσεων για την αξιοποίηση του σπιτιού στο οποίο γεννήθηκε ο Κωστής Παλαμάς στην Πάτρα, στην οδό Κορίνθου 177.

Οι εκδηλώσεις για τον Κωστή Παλαμά έχουν ήδη ξεκινήσει σε διάφορες πόλεις της Ελλάδας. Στο Μεσολόγγι το ΕΚΕΒΙ διοργάνωσε έκθεση και μια βραδιά ανάγνωσης του έργου του Παλαμά, ενώ το πενήντημερο 22-26 Οκτωβρίου, το Ίδρυμα Κωστή Παλαμά διοργανώνει συμπόσιο στο Πανεπιστήμιο Αθηνών. Το Πανεπιστήμιο Αθηνών, επίσης, διοργάνωσε στο τέλος του Σεπτεμβρίου και ειδική εκδήλωση στην οποία κάλεσε 19 συνθέτες να γράψουν ένα τραγούδι, μελοποιώντας ένα αγαπημένο τους ποίημα του Κ. Παλαμά.

Ο επόμενος κύκλος εκδηλώσεων θα πραγματοποιηθεί στην Αθήνα, στο αμφιθέατρο του Υπουργείου Πολιτισμού, και περιλαμβάνει σειρά συζητήσεων στρογγυλής τραπέζης για το βίο και το έργο του Κωστή Παλαμά, με τη συμμετοχή ειδικών μελετητών. Συγκεκριμένα, από την Δευτέρα 3 Νοεμβρίου και κάθε Δευτέρα έως την 1η Δεκεμβρίου, θα διεξαχθούν πέντε συζητήσεις όπου θα εξεταστούν οι διαφορετικές όψεις του ποιητή όπως προκύπτουν μέσα από το τεράστιο σε μέγεθος και σημασία έργο του:

*«Ρυθμών και Στοχασμών άυλα φτερά και χέρια:
Ο λυρικός Παλαμάς»*

*«Φασκέλωμα στα μάτια των ανθρώπων:
Ο σατιρικός Παλαμάς»*

«Ω των πολύτροπων ρυθμών περιήφανε τεχνίτη:

Ο Παλαμάς ως τεχνίτης του στίχου»

*«Αγαπώ. Συγκρίνω. Κρίνω. Εγκατασταίνω:
Όψεις του κριτικού Παλαμά»*

*«Η Ευρώπη, απέραντη φωτιά μέσ' στο σκοτάδι
του άδη: Ο Παλαμάς και η Ευρώπη»*

Τα πρακτικά των συζητήσεων θα κυκλοφορήσουν από το περιοδικό «Νέα Εστία». Ανάλογες εκδηλώσεις έγιναν ή θα γίνουν στο Αγρίνιο, την Καβάλα και σε άλλες πόλεις.

Στην Πάτρα το κύριο πρόγραμμα των εκδηλώσεων θα περιλαμβάνει:

20/10 – 5/11: Έκθεση για τη ζωή και το έργο του Κωστή Παλαμά που θα φιλοξενηθεί στη Δημοτική Πινακοθήκη. Η έκθεση θα περιλαμβάνει την κινητή έκθεση που έχει ετοιμάσει το ΕΚΕΒΙ για να «ταξιδέψει» σε όλη την Ελλάδα, καθώς και σπάνιες εκδόσεις, χειρόγραφα και άλλα ντοκουμέντα από ιδιωτικές συλλογές όπως το Αρχείο Γιώργου Δολιανίτη, τη συλλογή του Χρήστου Μούλια, τη συλλογή της Αχαϊκής Εταιρείας Μελετών κ.ά.

22/10: Επίσημα εγκαίνια έκθεσης.

1/11: Ημερίδα στο ξενοδοχείο «Βυζαντινό» με σύγχρονες μελέτες για το έργο του Παλαμά, καθώς και με εισηγήσεις για τη συσχέτιση της εποχής που δραστηριοποιήθηκε ο ποιητής με την πόλη της Πάτρας.

20 – 30/10: Εκπαιδευτικά προγράμματα γνωριμίας με το έργο του Παλαμά, για τα σχολεία της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης της περιοχής.

Αμέσως μετά την Πάτρα, η έκθεση του ΕΚΕΒΙ θα «μετακομίσει», κατά πάσα πιθανότητα, στο Αίγιο, στο Αρχαιολογικό Μουσείο του οποίου θα φιλοξενηθεί με τη φροντίδα του Δήμου της πόλης.

Στο πρόγραμμα των εκδηλώσεων στην Πάτρα ενδέχεται να υπάρξουν αλλαγές. Περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να αναζητήσετε στο «δόντι» (τηλ. 2610 623669, email: info@todonti.gr) ή στην ηλεκτρονική σελίδα www.todonti.gr

«Όαση» ανατροπών

Αναβλήθηκε μάλλον το «έγκλημα» που σχεδίαζαν στα Ιωάννινα Δήμος και υπουργείο Πολιτισμού

Της Κατερίνας Κοντοπανάγου

Φωτογραφίες: Χρήστος Γκλίβας

Στη κεντρική πλατεία των Ιωαννίνων απέναντι σχεδόν από τη Νομαρχία βρίσκεται η «Όαση», κτίριο συνυφασμένο για δεκαετίες με τη καθημερινότητα των κατοίκων της πόλης. Ο χώρος είναι από τους ελάχιστους εναπομείναντες στο κέντρο. Έχει ιδιαίτερο αρχιτεκτονικό ύφος, καθώς είναι σχεδιασμένο (το 1971) από τον Άρη Κωνσταντινίδη – από τα λίγα που διασώζονται στη χώρα μας – ο οποίος στα Γιάννενα έχει επίσης σχεδιάσει και το Αρχαιολογικό Μουσείο.

Αρχιτεκτόνημα αυστηρό και λιτό με ολοκληρωμένη αισθητική άποψη, όχι από όλους αποδεκτή, οπωσδήποτε, όμως, έχει «προσωπικότητα». Εκτός αυτού πρόκειται για ένα επώνυμο έργο και αυτός είναι ένας λόγος αντικειμενικός να διατηρηθούν οι γενικές αρχιτεκτονικές γραμμές του, ανεξάρτητα από την εκάστοτε χρήση του που πάντως πρέπει να αποπνέει κι έναν σχετικό σεβασμό.

Ωστόσο τον τελευταίο χρόνο κρίνεται η διατήρηση ή όχι της «Όασης» αλλά και του περιβάλλοντα χώρου, καθώς νοικιάστηκε σε ιδιωτική επιχείρηση και έχει κατατεθεί πρόταση «ανάπλασης» της (βλ. ταχυφαγείο, καφέ κ.τ.λ.). Η μελέτη κατατέθηκε και αρχικά εγκρίθηκε από τους δημοτικούς φορείς, όμως ευτυχώς με την προβολή της τοπικής εφημερίδας «Ηπειρωτικός Αγών», αλλά και τη συνεισφορά του αθηναϊκού Τύπου, το θέμα πήρε τις πρέπουσες διαστάσεις.

Πολύ σημαντικό είναι το γεγονός ότι το σημερινό κτίριο από κοινόχρηστο, που είναι σήμερα, μεταβάλλεται σε ιδιωτικό (με ενοικιαστήριο τουλάχιστον για μία δεκαετία), άρα αυτό αλλάζει και το χαρακτήρα της πλατείας τουλάχιστον σε αυτό το σημείο. Αντίθετα και παρά τις υποσχέσεις όλων των παρατάξεων του Δήμου για ενοποίηση της πλατείας από το δικαστικό μέγαρο μέχρι τα Λιθαρίτσα – πράξη ουσιαστική και απαραίτητη λόγω της αποπνικτικής πλέον ατμόσφαιρας στο κέντρο –, καμιά πρόταση δεν έχει παρουσιαστεί από το Δήμο.

Συζητήσαμε με τον αρχισυντάκτη του «Η.Α.» Φιλήμωνα Καραμήτσο, ο οποίος μας ενημέρωσε για την εξέλιξη του ευαίσθητου αυτού θέματος. «Αυτό που κυρίως κρίνεται», όπως χαρακτηριστικά λέει, «είναι το ποιος ορίζει τελικά τη φυσιογνωμία μιας πόλης; Τα ιδιωτικά συμ-

φέροντα και οι προσωπικές γνώμες μερικών δημοτικών συμβούλων ή οι πολίτες αυτής της πόλης;».

Το κομβικό σημείο είναι ακριβώς η παρέμβαση και μάλιστα παράνομη πάνω σε ένα ιστορικό κτίριο. Η πρώτη μελέτη κατασκευής προέβλεπε τόνους γυαλιού και κολώνες που θα έφθαναν σε ύψος εννέα μέτρων (μπροστά) και δεκαπέντε (πίσω). Αυτό σημαίνει ότι η γιγαντιαία κατασκευή όσο άρτια κι αν ήταν αισθητικά (...), θα κτιζόταν πάνω στο χώρο της πλατείας. Συνεπώς άλλος ένας κοινόχρηστος χώρος πρασίνου θα καταπατηθεί. Αυτή η πρόταση δεν έγινε τελικά δεκτή από την Πολεοδομία η οποία γνωμοδότησε ότι δεν επιτρέπονται οι παρεμβάσεις (γυάλινο κλουβί, επέκταση), ενώ η Εφορεία Νεωτέρων Μνημείων (που αρχικά είχε ταχθεί υπέρ των μετατροπών στο κτίριο) ζήτησε να χαρακτηριστεί ο χώρος διατηρητέος.

Εδώ εκτός από την αισθητική και χρηστική λειτουργικότητα του χώρου που σαφώς επηρεάζει όλους τους πολίτες, πρέπει να αναφερθεί και ο τρόπος που διεξήχθη ο διαγωνισμός καθώς στους υποψήφιους ενοικιαστές δεν έγινε γνωστό ότι αν πλειοδοτούσαν θα μπορούσαν να κτίσουν κτήριο σε πολλαπλάσια έκταση από αυτή της Όασης...

Δεν τελείωσε, όμως στο σημείο αυτό η διαδικασία «ανάπλασης»... Η εταιρία κατέθεσε νέα μελέτη που περιλαμβάνει «μικρότερες κλίμακας» τροποποιήσεις: στέγαστρο, κολώνες, μόνιμη περίφραξη και πάλι κατάληψη του περιβάλλοντα χώρου. Το ευτύχημα στη φάση αυτή ήταν η ανακοίνωση του Τεχνικού Επιμελητηρίου (Τμήμα Ηπείρου) –κόλαφος για την μισθώτρια εταιρεία– που με λεπτομερή επιχειρηματολογία κρίνει τόσο το τεχνικό μέρος όσο και τη φιλοσοφία των επικείμενων εργασιών στο κτήριο και στο τμήμα της πλατείας.

Φυσικά το φαινόμενο της «Όασης» δεν είναι μεμονωμένο. Μόνο στα Ιωάννινα την τελευταία δεκαετία χώρος αναψυχής (παραδοσιακό καφενείο) και θερινός κινηματογράφος έγιναν με «συνοπτικές διαδικασίες» πάρκινγκ, ενώ φαίνεται πως έπεται και συνέχεια. Οι αντιδράσεις για την «όαση» αποτελούν, όμως, παράδειγμα για το πώς μια τοπική κοινωνία μπορεί, αν θέλει, να αξιοποιήσει τη δύναμή της και να ανατρέψει αποφάσεις, ακόμα κι εκεί που φορείς όπως η Τοπική Αυτοδιοίκηση ή το υπουργείο Πολιτισμού μοιάζουν ανησυχητικά αδρανείς.

Ας ελπίσουμε τουλάχιστον η τελική κατάληξη της ιστορίας να είναι θετική...

Στα νάιτ κλαμπ και τη μεγάλη οθόνη της δεκαετίας του '60

Του Γιάννη Μουγγολιά

Δεκαετία μιας άλλης αισθητικής, άλλων ηθών και διαθέσεων, η δεκαετία του '60 άφησε ανεξίτηλο το πέρασμά της από τη χώρα μας σ' ένα ευρύτατο φάσμα δραστηριοτήτων που συχνά ανακαλούμε με έντονη νοσταλγία.

Μια σχεδόν καθημερινή υπενθύμιση των χαρακτηριστικών της φροντίζουν να μας κάνουν τα τηλεοπτικά κανάλια –ιδιωτικά και κρατικά– με τις απαντωτές προβολές των θάνατων ταινιών του ελληνικού κινηματογράφου της δεκαετίας του '60.

Από τις πλέον πολυπαιγμένες και αναγνωρίσιμες ταινίες της εποχής αυτής είναι «Ο Τρελός τάχει 400» που το στόρι της αλλά και οι αμίμητες ατάκες της έχουν διασκεδάσει πλείστες φορές τους θεατές της μικρής οθόνης.

Εκτός από το ανεξάντλητο κωμικό ταλέντο του Λάμπρου Κωσταντάρα που κατατίθενται πλουσιοπάροχα, η ταινία καταφέρνει ανάμεσα στους διάφορους χαρακτηριστικούς τύπους μιας τρελο-οικογένειας να μας δώσει ανάγλυφα και με σπαρταριστό τρόπο το αντιθετικό δίπολο του Λάμπρου Κωσταντάρα με τον Αλέκο Τζαννετάκο. Ο πρώτος, ένας ώριμος άνδρας, που επιστρέφει με το «δίπλωμα του τρελού» και κυνηγά απατεώνες, τεντιμπόιδες και προσπαθεί να βάλει σε τάξη την οικογένειά του και ο δεύτερος αντιπροσωπευτικός χαρακτήρας των νέων της εποχής, που χορεύει σέικ, τρέχει σε αγώνες αυτοκινήτου και δημιουργεί θαυμάσιες σκηνές με τις μοντέρνες εμφανίσεις του και τις ατημέλητες φαβορίτες του. Μια από τις πιο αυθεντικές και ζωντανές καταγραφές του τέλους της δεκαετίας του '60, ο «Τρελός τάχει 400» γνώρισε τεράστια

αποδοχή και έγινε κλασική στο είδος της.

Η ταινία προβλήθηκε για πρώτη φορά στην Πάτρα τον Οκτώβριο του 1968 –σχεδόν ταυτόχρονα με την έξοδο της στις αίθουσες της Αθήνας– σηματοδοτώντας την καλύτερη δυνατή έναρξη της κινηματογραφικής σεζόν για μια από τις πιο ιστορικές χρονιές των τελευταίων δεκαετιών, όπως αποδείχτηκε αργότερα.

Ο «Τρελός τάχει 400» δημιούργησε τεράστιες ουρές προσέλευσης, ενώ ξεχωριστό ενδιαφέρον παρουσιάζει το γεγονός ότι το βάρος της διαφημιστικής καμπάνιας στον τύπο της πόλης, αλλά και στις διαφημιστικές ρεκλάμες έξω από τις αίθουσες, έπεφτε στο ότι το φιλμ ήταν έγχρωμο. Το 1968 οι ελληνικές ταινίες που προβάλλονταν και ήταν έγχρωμες, ήταν ελάχιστες και η εμφάνιση των αντίστοιχων φιλμ γινόταν αποκλειστικά σε στούντιο του εξωτερικού. Ο φωτογραφικός τρόπος εμφάνισης των φιλμ γινόταν με περιορισμένα χημικά μέσα και απαιτούσε μεγάλο χρονικό διάστημα. Τα αποτελέσματα όμως σε εκείνη τη φάση και την εποχή ήταν σπουδαία.

Ο «Τρελός τάχει 400» εμφανίστηκε στα γερμανικά στούντιο της Mosaik Film» και η απόδοση των χρωμάτων ξεπέρασε και τις καλύτερες δουλειές που είχαν προηγηθεί στον τομέα αυτό. Technicolor έντονα κόκκινα, μπλε, κίτρινα χρώματα έδιναν λάμψη στην αισθητική της δεκαετίας. Μίνι φορέματα, γραβάτες με τα πιο απίστευτα σχέδια, η μόδα του δανέζικου επί-

πλου στα σπίτια, οι έγχρωμες λιμουζίνες, όλα εικόνες που προκαλούσαν το βλέμμα και έφτιαχναν το κέφι.

Η παραγωγή των Καραγιάννη – Καρατζόπουλου, που σκηνοθέτησε ο Κώστας Καραγιάννης βασισμένος στο πρωτότυπο σενάριο του Λάκη Μιχαηλίδη είχε πετύχει, πλήρως το στόχο της για τους θεατές της εποχής, αλλά κατάφερε και να παραμείνει όπως σήμερα φαίνεται, ακμαία και ολοζώντανη. Δίπλα στο Λάμπρο Κωσταντάρα και τον Αλέκο Τζαννετάκο έπαιξαν με ξεχωριστή φρεσκάδα η πρόωρα χαμένη Κατερίνα Γώγου, η Σμάρω Στεφανίδου, η Καίτη Πάνου, η Δέσποινα Στυλιανοπούλου, ο Νίκος Κάπης, ο Θόδωρος Κατσαδράμης κ.ά. Ηθοποιοί όλοι τους γνωστοί και αγαπημένοι.

Αυτό που ίσως οι περισσότεροι δε γνωρίζουν είναι το όνομα του κορυφαίου συνθέτη που ευθύνεται για την εκπληκτική μουσική του φιλμ, μια μουσική σπάνιας αισθητικής που διαμόρφωσε και ενίσχυσε κατά πολύ την ατμόσφαιρα της ταινίας. Ο λόγος για τον 28χρονο τότε Γιώργο Θεοδοσιάδη, γνωστό εκείνη την περίοδο από τις ηχογραφήσεις του με το τζαζ συγκρότημά του για τη βραδινή κυριακάτικη εκπομπή του Ραδιοφωνικού σταθμού των Ενόπλων Δυνάμεων (1964–1965).

Στην εκπομπή αυτή ο Γιώργος Θεοδοσιάδης ενόρχηστρωνε δικά του τραγούδια και μεγάλες επιτυχίες της εποχής, που συντρόφευαν τους ακροατές του ραδιοφώνου κάθε Κυριακή βράδυ.

Στο φιλμ «Ο Τρελός τάχει 400» ο Γιώργος Θεοδοσιάδης φτιάχνει θαυμάσιες ορχηστρικές συνθέσεις –θα λέγαμε ελαφράς μουσικής– που τονίζουν το στυλ που κυριαρχεί στην καθημερινή ζωή της Αθήνας το 1968. Από τους πολυσύχναστους δρόμους στα κοσμικά night clubs και τις κοσμικές εξόδους. Ο ήχος του, επηρεασμένος βαθιά από την τζαζ και τη λάδτιν, μας ξεναιγεί σε εξωστρεφή ρυθμικά ακούσματα όπου το σέικ και η μπόσα νόβα έχουν την πρωτοκαθεδρία. Οι ενόρχηστρώσεις εξαιρετικές και καλοδουλεμένες, ενώ έκδηλο είναι το αυτοσχεδιαστικό στοιχείο που αναπτύσσεται από τους σπουδαίους μουσικούς. Ο Γιώργος Χατζηνάσιος –διάσημος συνθέτης– δίνει σαν απλός πιανίστας τον καλύτερο τζαζ εαυτό του, ο κιθαρίστας Τίτος Καλλίρης με τη φαντασία και εντυπωσιακό παίξιμο σφραγίζει το κομμάτι «Ο Τρελός εν δράσει», ενώ δίνει άλλο αέρα και στα υπόλοιπα κομμάτια, ο τενόρο σαξοφωνίστας και φλαουτίστας Ρήγας Σαριζιώτης άλλοτε δυναμικός κι άλλοτε γαλήνιος και κουλ προσφέρει τις δικές του πινελιές, ο

Τάσος Κλαβανίδης στο τρομπόνι και ο Γιάννης Θεοδωρίδης στην τρομπέτα δίνουν μια ατμοσφαιρική αύρα και έναν υπέροχο όγκο πνευστών, ο Νίκος Πανταζής στο μπάσο κι ο Γιώργος Λαβράνος στα ντραμς αποδεικνύονται ιδανικοί στη ρυθμική αρχιτεκτονική του όλου ήχου, ενώ ο Κίμων Βασιλάς στη φαρφίσα και το βιμπράφωνο ολοκληρώνει ιδανικά το όραμα του συνθέτη. Όλοι τους εν ενεργεία μουσικοί στα night clubs της εποχής τους έδωσαν αρμονικά μεταξύ τους και δημιούργησαν ένα ολοκληρωμένο και σφιχτοδεμένο ακρόαμα. Ωστόσο πραγματικά εντυπωσιάζουν οι συνθετικές ιδέες του Γιώργου Θεοδοσιάδη, που κάποιες στιγμές αγγίζουν τα όρια ενός ευφυούς πειραματισμού («Κυκλοφοριακή Δίνη» και «Lunatic Groove») και προκαλούν εκπληκτικές αυτοσχεδιαστικές στιγμές από τους μουσικούς. Ομολογουμένως το σάουντρακ της ταινίας αυτής μας προσφέρει μια απολαυστική εμπειρία της κοσμοπολίτικης λάτιν-τζαζ και της μπόσα νόβα. Αλλά κυρίως αποκτά μια πρόσθετη αξία, αφού καταγράφει με ειλικρίνεια και πιστότητα τη μουσική που κατέκλυζε πραγματικά τα night clubs της πρωτεύουσας και όχι αυτή που διαμορφωνόταν από τα charts των επιτυχιών.

Μια επίσης εξαιρετική μουσική που έγραψε ο Γιώργος Θεοδοσιάδης αφορά στην ταινία του Γρηγόρη Γρηγορίου «Υιέ μου... Υιέ μου...» με τους Λάμπρο Κωσταντάρα, Μάρω Κοντού, Κώστα Καρρά, Λίλιαν Μηλιάτη, Μαρίκα Κρεββατά και Δημήτρη Νικολαΐδη. Η ραχοκοκκαλιά των μουσικών που παίζουν εδώ είναι περίπου ίδια, με μικρές αλλαγές. Ο Γιώργος Θεοδοσιάδης παίζει ο ίδιος πιάνο και με τους εκλεκτούς συνεργάτες του μας ξεναγεί σε ένα γοητευτικό κράμα τζαζ, μπόσα νόβα, μπίμπομπ και μπαλάντας που ονομάστηκε αργότερα exotica. Ατμοσφαιρικοί ήχοι κι απόλυτη αίσθηση του ρυθμού και της μελωδίας σ' ένα ακόμα αντιπροσωπευτικό σάουντρακ της δεκαετίας του '60.

Στα 1966 οι Πατρινοί είδαν για πρώτη φορά το φιλμ «Υιέ μου... Υιέ μου...» και μαζί μια θαυμάσια μαρτυρία της νυχτερινής καλοκαιρινής ζωής στην Αθήνα. Από την οθόνη παρελαύνουν θρυλικά κέντρα διασκέδασης όπως το night club «Αργώ», το café Alaska, η πλαζ του Αστέρα και το πολυτελές ξενοδοχείο Mont Parnes. Θαυμάσια η σκηνή που ξετυλίγεται στην πίστα του club «Αργώ» με το χαρισματικό ερμηνευτή Toni Pinelli να τραγουδά το «Shake Per Sambre», ενώ το σαξόφωνο εκκωφαντικό και το όργανο χειμαρρώδες να παρακινούν τα νεαρά ζευγά-

ρια σε απίθανες χορευτικές πιρουέτες. Ένα κομμάτι ανθολογίας, από αυτά που σπάνια λησμονιούνται.

Οι μουσικές του Γιώργου Θεοδοσιάδη για τις ταινίες «Ο Τρελός τάχει 400» και «Υιέ μου... Υιέ μου...» κυκλοφόρησαν σε καλαίσθητες συλλεκτικές εκδόσεις βινυλίου 300 αντιτύπων η καθεμία από τη μικρή αλλά δραστήρια δισκογραφική εταιρεία «Potfleur» κι ένα συστηματικό ψάξιμο σε ειδικευμένα δισκοπωλεία της πρωτεύουσας μπορεί να σας φέρει κοντά τους. Ωστόσο κυκλοφορεί σε cd από την ίδια εταιρεία συλλογή κομματιών του Γιώργου Θεοδοσιάδη με ινστρουμέντα των δεκαετιών '60 και '70 και τίτλο «Greek Cinema 1». Εδώ εμπεριέχονται αποσπάσματα από τις μουσικές του για τις ταινίες «Ο Τρελός τάχει 400», «Αεροσυνοδός», «Γυναικοκρατία» και «Φλογερές διακοπές».

Πάντως ο Γιώργος Θεοδοσιάδης ως πιανίστας, συνθέτης και ενορχηστρωτής ευθύνεται για τη μουσική περισσότερων από τριάντα ελληνικών ταινιών, χωρίς όλες αυτές να είναι σπουδαίες. Η πρώτη μουσική που έγραψε ήταν το 1963 για την ταινία «Η Ζήλεια» σε σκηνοθεσία Ορέστη Λάσκου και ήταν από τις πιο αξιόλογες. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζουν επίσης οι μουσικές του για τη «Γυναικοκρατία» (1973) του Ερρίκου Θαλασσινού, την «Αεροσυνοδό» (1971) και τη «Ληστεία στην Αθήνα» (1969), μια αστυνομική περιπέτεια του Βαγγέλη Σερνιάρη, όπου ο συνθέτης εγκαταλείπει τη δομή της ορχήστρας και καταπιάνεται με το τρίο φτιάχνοντας μια αξιοσημείωτη μουσική σύνθεση. Σε κάποιες μουσικές του συμμετείχαν στα σχήματά του ο Βαγγέλης Παπαθανασίου στο βιμπράφωνο και ο ντράμερ Κώστας Σκόκκος από τους θρυλικούς Forminx.

Τέλος ο Γιώργος Θεοδοσιάδης εκτός από μουσική για κινηματογράφο έγραψε και για θέατρο. Η παρουσία του στο είδος συνδέθηκε κυρίως με τα ελληνικά μπουλβάρ και μιούζικαλ («Πρώτη νύχτα γάμου», «Οι λόρδοι της λόρδας», «Η μάνα μου η γόησσα», «Τραγούδα θεατρίνε», «Τρελές επαφές», «Γουσουρούμ»).

Το «Τραγούδα θεατρίνε» (1978) και τα «Τραγούδια από το Θέατρο» (1990) είναι δύο δίσκοι του που κυκλοφόρησε στο χώρο αυτό. Έγραψε τη μουσική για το τηλεοπτικό «Τα λιονταράκια» (1985) και συμμετείχε με 4 τραγούδια στο δίσκο «Ρωμιοί» (1992). Ανάμεσα στα πολλά και διαφορετικού ύφους τραγούδια του έγιναν γνωστά τα «Στο καλό», «Θα 'θελα», «Ένα τέλος άρχισε», «Πες μου», «Ξαν μια βροχή».

Ας διώξουμε τα κάγκελα, έστω για ένα Σαββατοκύριακο

Αν για κάτι μας άρεσε περισσότερο η πρωτοβουλία του Οργανισμού Λιμένος Πατρών (ΟΛΠΑ) να διοργανώσει ένα διεθνές συνέδριο για τα μεγάλα λιμάνια και την περιφερειακή ανάπτυξη, είναι γιατί θα γίνει σε μια πόλη όπως η Πάτρα που, όπως αρκετές φορές έχουμε επισημάνει, έχει γυρίσει επιδεικτικά την πλάτη της στη θάλασσα, τοποθετώντας αυτά τα τόσο ρομαντικά... κάγκελα και στερώντας από επισκέπτες και «θαγενείς» μια τεράστια παραλιακή βόλτα. Φαινόμενο που ίσως σταματήσει όταν γίνει επιτέλους το νέο λιμάνι της πόλης.

Φυσικά το συνέδριο του ΟΛΠΑ, που θα πραγματοποιηθεί στους νέους χώρους του Οργανισμού, το διήμερο 17-18 Οκτωβρίου δε θα περιοριστεί στο νέο ρόλο του λιμανιού της πό-

λης. Θα μιλήσει για τα οικονομικά δεδομένα ανάπτυξης που δημιουργεί η ύπαρξη ενός σύγχρονου λιμανιού στις περιφερειακές πόλεις του κόσμου, θα αναφερθεί στην πολιτιστική διάσταση του θαλάσσιου στοιχείου από το παρελθόν μέχρι σήμερα και θα επιχειρηματολογήσει για την ανάγκη συνεργασίας ανάμεσα σε γειτονικές πόλεις με σημαντικά λιμάνια.

Μια συνεργασία, ας πούμε, όπως αυτή στην οποία μπορεί να πρωτοστατήσει η Πάτρα για να επιτευχθεί μαζί με την Ηγουμενίτσα, τον Αστακό ή άλλα λιμάνια της Νοτιοδυτικής Ελλάδας.

Να κάνουμε και μια εκ προοιμίου ανέμφικτη πρόταση; Ας γίνει κάτι μαγικό κι ας φύγουν τα κάγκελα

έστω για αυτό το διήμερο που κάποιοι ειδικοί θα μιλάνε για το πώς η θάλασσα μπορεί να γίνει μοχλός ανάπτυξη σε πόλεις όπως η Πάτρα. Ας χαρούν έστω και για λίγο τη θάλασσα όσοι θέλουν να διασχίσουν την παραλιακή ζώνη του κέντρου της Πάτρας κι ας φαντασισθούν ότι οδηγούν σε μια πόλη που ευγνωμονεί την ευλογία του να έχει χτιστεί δίπλα σε μια παραλία που μπορεί να κάνει αρκετές φορές το βλέμμα και τη σκέψη του περαστικού να χαθεί...

Σε ό,τι αφορά στο πρόγραμμα του Συνεδρίου θα ξεκινήσει το μεσημέρι (12.00) της Παρασκευής 17 Οκτωβρίου, ενώ μετά το γεύμα και τους χαιρετισμούς, οι εργασίες θα έχουν τα παρακάτω θέματα:

15.00 – 17.15: Συμμετοχή των θαλάσσιων μεταφορών στο διεθνές εμπόριο Ναυτιλία Μικρών Αποστάσεων
Θαλάσσιοι Λεωφόροι Εμπορική Ναυτιλία και εξωτερική πολιτική Διεθνείς τάσεις στη διαχείριση λιμένων

17.30 – 18.30 Ανάπτυξη θαλάσσιου μετώπου – διεθνείς εμπειρίες Οικονομικές σχέσεις – Κοινές δράσεις – Συγκρούσεις Αστικές χρήσεις χερσαίας ζώνης – Ανάπτυξη – Διαχείριση υποδομών

21.00 Επίσημο δείπνο

Το Σάββατο, το πρόγραμμα του Συνεδρίου θα διαρθρωθεί σε τρεις ενότητες:

09.00 – 10.00 Λιμάνι και Περιφέρεια – Λιμάνι – Γέφυρα Επικοινωνίας
Το λιμάνι μοχλός περιφερειακής ανάπτυξης Συμμετοχή των Λιμένων στην Εθνική Οικονομία

10.00 – 11.00 Προοπτικές ανάπτυξης Στρατηγικές συμμαχίες λιμένων – Λιμενικών εγκαταστάσεων
Ανταγωνισμός και συνεργασία λιμένων Φιλοσοφίες διοίκησης και διαχείρισης λιμενικών εγκαταστάσεων – Τάσεις – Εξέλιξη Ολυμπιακοί Αγώνες 2004 – Λιμενικές πόλεις

-13.00 Λιμάνι – Ο ευρύτερος ρόλος του Συμβολή του λιμανιού στις κοινωνικές δραστηριότητες και τα πολιτιστικά δρώμενα της πόλης και της περιφέρειας.
Λιμάνι και προστασία περιβάλλοντος. Μέτρα και υποδομές Ασφάλεια λιμένων.
Νέες απαιτήσεις του IMO για τις Θαλάσσιες Συγκοινωνίες.

22 & 23 Νοεμβρίου 2003 • Ξενοδοχείο «ΑΣΤΗΡ», Πάτρα

ΚΕΝΤΡΙΚΗ
ΘΕΜΑΤΙΚΗ
ΕΝΟΤΗΤΑ

MONEY SHOW 2003
ΠΑΤΡΑΣ

Επιχειρώντας
στη Δυτική Ελλάδα

- Επενδυτικό περιβάλλον
- Νέες επιχειρηματικές ευκαιρίες
- Γ' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης
- Κόμματα & Βουλευτές
- Παραγωγικοί Φορείς
- Αναπτυξιακές Εταιρείες
- Ιδιωτική Πρωτοβουλία & Τοπική Αυτοδιοίκηση
- Επιστημονική έρευνα & Ανάπτυξη
- Τραπεζοασφαλιστικό σύστημα
- Franchising
- Σύμβουλοι Επιχειρήσεων
- Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης

ΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ
ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ Ε.Π.Ε.

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Μαϊζώνος 94 • Πάτρα • Τηλ.: 2610 240.720 • Fax: 2610 240.724
e-mail: symboulo@otenet.gr • <http://www.symboulos.gr/moneyshowpatras>

ΘΩΜΑΣ ΓΕΡΑΣΟΠΟΥΛΟΣ

CRISTOBAL HERRERA

ΤΑΚΗΣ ΡΟΪΔΑΚΗΣ

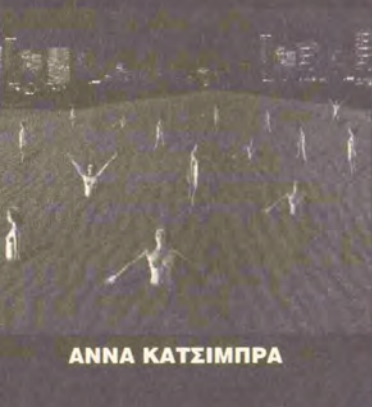
ΓΙΑΝΝΗΣ ΧΑΤΖΗΣΑΛΑΝΗΣ

ΤΡΙΣΕΥΓΕΝΗ ΑΡΧΟΝΤΑ

VALERIE MANNAERTS

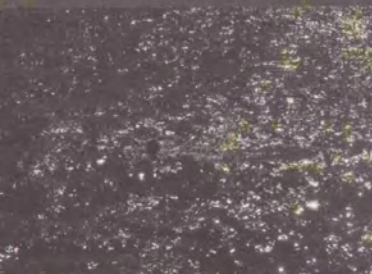
ANNA ΚΑΤΣΙΜΠΡΑ

MARTIN ZELLER

ΕΡΙΕΤΑ ΑΤΤΑΛΗ

ΛΙΖΗ ΚΑΛΛΙΓΑ

ΗΛΙΑΣ ΜΠΟΥΡΓΙΩΤΗΣ

MARTIN PARR

Πανδαισία φωτογραφίας στο κλεινόν άστυ, ή

10ος Διεθνής Μήνας Φωτογραφίας στην Αθήνα

Από το Ελληνικό Κέντρο Φωτογραφίας

Γράφει ο Γιάννης Πικραμένος

18 εκθέσεις (3 ομαδικές και 15 ατομικές)
σε δεκατρείς αίθουσες της Αθήνας

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Ομαδικές Εκθέσεις:

• Αρχαιολογίες

ΚΕΙΤΗ ΑΡΝΑΤΤ, ΕΡΙΕΤΑ ΑΤΤΑΛΗ, ΘΩΜΑΣ ΓΕΡΑΣΟΠΟΥΛΟΣ, ΑΡΙΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ, ALAIN CECCAROLI, JOAN FONTCUBERTA, ΚΑΙ-OLAF HESSE, ΛΙΖΗ ΚΑΛΛΙΓΑ, ΣΤΕΡΓΙΟΣ ΚΑΡΑΒΑΤΟΣ, ΧΡΗΣΤΟΣ ΚΟΥΚΕΛΗΣ, ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΜΑΥΡΟΜΑΤΗΣ, JEAN-DANIEL ROLLET, ΙΑΝ WALKER, Φωτογραφίες από το αρχείο της ΓΑΛΛΙΚΗΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ. [ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ ΔΗΜΟΥ ΑΘΗΝΑΙΩΝ]

• Κουβανοί Φωτογράφοι: Η νέα γενιά

CRISTOBAL HERRERA, RAUL CANIBANO, RAMON RACHECO [ΚΕΝΤΡΟ ΤΕΧΝΩΝ ΠΑΡΚΟ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΔΗΜΟΥ ΑΘΗΝΑΙΩΝ]

• Νέοι Έλληνες Φωτογράφοι

ΝΙΚΟΣ ΑΛΕΞΟΠΟΥΛΟΣ, ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΤΖΙΓΚΟΤΖΙΔΟΥ, ΜΑΡΙΑ ΠΛΟΥΜΠΗ, ΙΩΑΝΝΑ ΤΣΙΑΒΟΥ, ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΚΟΥΡΛΙΑ [ΑΙΘΟΥΣΑ ΤΕΧΝΗΣ ΘΕΟΦΙΛΟΣ]

Κλείνοντας 17 χρόνια παρουσίας στο πολιτιστικό γίγνεσθαι της χώρας μας, ο Διεθνής Μήνας Φωτογραφίας και το Ελληνικό Κέντρο Φωτογραφίας εγκαινίασαν για άλλη μια χρονιά την φθινοπωρινή πολιτιστική περίοδο.

Χωρίς να έχει αλλάξει κάτι από τους αρχικούς του στόχους, ο Μήνας ακολουθεί τα ευρωπαϊκά πολιτιστικά ρεύματα και παρουσιάζει εικαστικές δημιουργίες σύγχρονων Ελλήνων και ξένων καλλιτεχνών, αλλά ταυτόχρονα προωθεί και στηρίζει νέες τεχνολογίες, μεθόδους και τάσεις της φωτογραφίας, που άπτονται άμεσα της ψηφιακής τεχνολογίας και των επιτευγμάτων της.

Το θέμα του, «Ερμηνείες του Πραγματικού». Όπως διαβάζουμε στον κατάλογο, «η ιστορία της φωτογραφίας παρέχει πολλά παραδείγματα για τους τρόπους με τους οποίους οι φωτογράφοι οικειοποιήθηκαν την αληθοφάνεια της φωτογραφίας, είτε αποθεώνοντας την κατά την περίοδο του μοντέρνου, είτε αμφισβητώντας την στο πλαίσιο της μεταμοντέρνας θεωρίας. Το πραγματικό, "αυτό που ήταν εκεί" κατά τον Roland Barthes, και οι διαφορετικές του ερμηνείες αποτελούν τον πυρήνα του φετινού Δέκατου Μήνα Φωτογραφίας στην Αθήνα».

Τον Δεκέμβριο περίπου, είχαμε την τύχη να υποδεχτούμε και στην Πάτρα έναν πολύ σημαντικό «μίνι» μήνα (δεκαήμερο) με δεκαέξι (!) εκθέσεις, τις «Διεθνείς Φωτογραφικές Συναντήσεις στην Πάτρα, 2002», που οργάνωσε το Ελληνικό Κέντρο Φωτογραφίας σε συνεργασία με τη ΔΕΠΑΠ. Ελπίζουμε πως κάποιοι φορείς εδώ στην Πάτρα θα ευαισθητοποιηθούν, ώστε οι «Διεθνείς Φωτογραφικές Συναντήσεις στην Πάτρα, 2004» να μεγαλώσουν και να γίνουν ένας θεσμός με κύρος και πανελλήνια ακτινοβολία, και, γιατί όχι, ένα εφαλτήριο για την ανάπτυξη της φωτογραφίας στην περιοχή μας.

Ατομικές Εκθέσεις

- ΒΑΣΙΛΗΣ ΚΑΝΤΑΣ / Ύπνιος [ΑΙΘΟΥΣΑ ΤΕΧΝΗΣ ΑΓΚΑΘΙ]
- ΕΥΑ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ / Ανυποψίαστα [ΑΙΘΟΥΣΑ ΤΕΧΝΗΣ ΑΣΤΡΟΛΑΒΟΣ – ΔΕΞΑΜΕΝΗ]
- MARTIN PARR / Small World [ΔΙΑΝΑ GALLERY]
- ΗΛΙΑΣ ΜΠΟΥΡΓΙΩΤΗΣ / Ταξιδεύοντας [ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΚΑΡΕΛΛΑ ΑΙΘΟΥΣΑ ΤΕΧΝΗΣ]
- ΤΑΚΗΣ ΡΟΪΔΑΚΗΣ / Ταξιδεύοντας [ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΚΑΡΕΛΛΑ ΑΙΘΟΥΣΑ ΤΕΧΝΗΣ]
- ΝΑΤΑΣΣΑ ΚΟΤΣΑΜΠΑΣΗ / Συναντήσεις [ARTOWER AGORA]
- ΒΙΚΤΩΡ ΚΟΕΝ / Tasks & Games, Portraits of the Never Young [ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΑΘΗΝΩΝ]
- ANNA ΚΑΤΣΙΜΠΡΑ / Lost City [ARTOWER AGORA]
- VALERIE MANNAERTS / Photographs + drawings [ELS HANAPPE UNDERGROUND]
- ΤΡΙΣΕΥΓΕΝΗ ΑΡΧΟΝΤΑ / Αυθόρμητη Κίνηση [ΗΩΣ ΧΩΡΟΣ ΤΕΧΝΗΣ]
- ΓΙΑΝΝΗΣ ΧΑΤΖΗΣΑΛΑΝΗΣ / Liquid Landscapes [ARTOWER AGORA]
- ΛΙΖΗ ΚΑΛΛΙΓΑ / Κολυμβητές [ΑΙΘΟΥΣΑ ΤΕΧΝΗΣ ΝΕΕΣ ΜΟΡΦΕΣ]
- ΕΡΙΕΤΑ ΑΤΤΑΛΗ / The Transparency of Night [ARTOWER AGORA]
- MARTIN ZELLER / The Transfigured Night [Α. ΑΝΤΟΝΟΠΟΥΛΟΥ.ART]
- ΓΙΑΝΝΗΣ ΣΚΟΥΛΑΣ / Μνήμες [ΑΙΘΟΥΣΑ ΤΕΧΝΗΣ ΑΓΚΑΘΙ]

Πληροφορίες:

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑΣ

Χατζηχρήστου 3, Μακρυγιάννη,
117 42 Αθήνα

Τηλ.: 210 9210545, Fax: 210 9210546

E-mail: info@hcp.gr

Website: www.hcp.gr

ΒΑΣΙΛΗΣ ΚΑΝΤΑΣ

ΓΙΑΝΝΗΣ ΣΚΟΥΛΑΣ

ΒΙΚΤΩΡ ΚΟΕΝ

ΕΥΑ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ

ΝΑΤΑΣΣΑ
ΚΟΤΣΑΜΠΑΣΗ

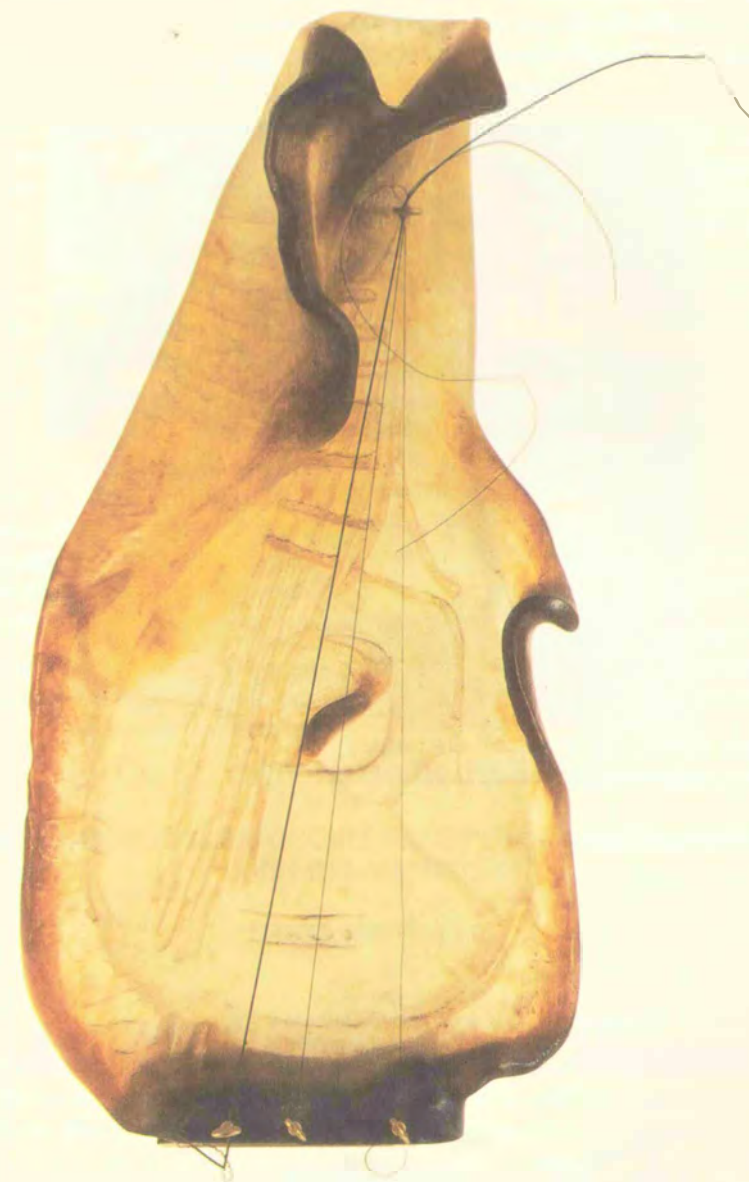

ΝΙΚΟΣ ΑΛΕΞΟΠΟΥΛΟΣ

Καλλιτεχνική εκπαίδευση

το δόντι

Ένας δεκάλογος για τους γονείς • Βυζαντινή μουσική ή μοντέρνα τμήματα;

Μετά την εποχή του «ντο ρε μι» • Σπουδές σε ΑΕΙ και ΑΤΕΙ

Να πάρουμε τη μουσική στα σοβαρά!

Η αρχή έγινε πέρυσι... Κάθε χρόνο τέτοια εποχή, ασχολούμαστε με την εκπαίδευση, με το θέμα δηλαδή που κινεί σε όλη την Ελλάδα μια ολόκληρη αγορά και απασχολεί έναν κόσμο που συμπεριλαμβάνει κάθε ηλικία.

Εκτός, όμως, από μια τεράστια αγορά, το θέμα της εκπαίδευσης έχει ακόμα περισσότερη ουσία. Γιατί είτε το θέλουμε είτε όχι οι κινήσεις που γίνονται και οι αποφάσεις που λαμβάνονται τέτοιες μέρες, καθορίζουν το μέλλον για το πιο ζωντανό κομμάτι των ανθρώπων που κινούνται γύρω μας κι εν πολλοίς το μέλλον όλων μας.

Ανάμεσα στις μεταρρυθμίσεις, στις απεργίες, στο εκπαιδευτικό σύστημα που πάσχει αποδεδειγμένα και -κυρίως- ανάμεσα στις εκατοντάδες ώρες διαβάσματος που περιμένουν κι αυτή τη χρονιά μαθητές και φοιτητές, υπάρχουν κομμάτια της εκπαίδευσης που αφήνουν περιθώρια αισιοδοξίας. Ίσως γιατί ο τομέας τους είναι τέτοιος που γεννά αυτόματα μια ξεχωριστή διάθεση.

Κάπως έτσι καταλήξαμε φέτος να ασχοληθούμε με την καλλιτεχνική εκπαίδευση, δίνοντας μεγαλύτερη έμφαση στη μουσική.

Σε ένα χώρο, δηλαδή, που εκτός από εξεταστικές υποχρεώσεις, αγχωτικές διαδικασίες, ψυχολογικές

πιέσεις και χιλιάδες ευρώ κατατεθημένα υπέρ... ιδιωτικής και δημόσιας παιδείας, κρύβει πάρα πολλές εκπλήξεις.

Τα μαθήματα της τέχνης, σε όποιο επίπεδο κι αν γίνονται, αποκαλύπτουν πολύτιμες γνώσεις, προσφέρουν διαφορετικά ακούσματα, αφήνουν τα περιθώρια για ένα συναγωνισμό πέρα από τα συνηθισμένα και πάνω απ' όλα δίνουν ερεθίσματα που πολύ δύσκολα μπορούν πια να βρεθούν σε σχολεία ή σε φροντιστήρια.

Όλ' αυτά είναι οι καλύτερες αφορμές για να πάρουμε τη μουσική εκπαίδευση στα σοβαρά. Να ασχοληθούμε, δηλαδή, με τις ελλείψεις της, αλλά και τις όχι και τόσο πολυδιαφημισμένες ευκαιρίες που παρέχει...

Ένας ολόκληρος κόσμος προσπαθεί (πολλές φορές μακριά από τα φώτα της δημοσιότητας) και εκατοντάδες άνθρωποι σε κάθε πόλη ασχολούνται με τη μουσική, τη ζωγραφική ή το χορό, κάτι που απαιτεί πολύ περισσότερες ώρες δουλειάς και μελέτης από αυτές που ίσως νομίζει κανείς με μια πρώτη ματιά.

Σε αυτόν τον κόσμο είναι αφιερωμένη η πρώτη μας ειδική έκδοση. Μαζί και οι πολλές ευχές για ένα καλό (μουσικό) φθινόπωρο.

A.T.S.

Στο εξώφυλλο του αφιερώματος: Σαλβατόρ Νταλί, «Κιθάρα».

Οι φωτογραφίες των έργων του Εγγονόπουλου, του Αλτάν και του Νταλί που συνοδεύουν το αφιέρωμα, δημοσιεύτηκαν στο Λεύκωμα της έκθεσης που διοργανώθηκε το καλοκαίρι στους Δελφούς από το Ευρωπαϊκό Πολιτιστικό Κέντρο Δελφών και το υπουργείο Πολιτισμού και είχε τίτλο «Η κληρονομιά του Απόλλωνα» (επιμέλεια: Τάκης Μαυρωτάς).

Η φωτογραφία του Γιαννη Παπαδόπουλου που συνοδεύουν το κείμενο για τη βυζαντινή μουσική περιλαμβάνονται στο τεύχος Ν. 3 του περιοδικού «Φωτογραφικά θέματα» των εκδόσεων «Ίνδικτος».

YAMAHA CROWN SHURE NEC

ΤΙΓΚΑΣ
SOUND • VISION • LIGHT

Τσαμαδού 37, Πάτρα
Τηλ: 2610 330 005, Fax: 2610 346 045
e-mail: tigas@otenet.gr, <http://www.tigas.gr>

Για ότι στον Ήχο και στο Φως...

NEW
BΙΝΤΕΟΠΡΟΒΟΛΕΙΣ ΚΑΙ ΘΘΝΕΣ ΗΛΕΚΤΡΙΚΕΣ ΚΑΙ ΧΕΙΡΟΚΙΝΗΤΕΣ
ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΔΙΑΣΤΑΣΕΩΝ.

ΤΙΜΕΣ ΧΟΝΔΡΙΚΗΣ

Να το «στείλω» στο Ωδείο ή... δεν είμαστε για τέτοια;

Ένας δεκάλογος για τους γονείς

Του Ανδρέα Τσιλίρα

Στο ξεκίνημα της νέας σχολικής χρονιάς και γνωρίζοντας ότι τα οικονομικά περιθώρια του οικογενειακού προϋπολογισμού δεν προσφέρονται ούτε για περιττές πολυτέλειες, ούτε για αποτυχημένα πειράματα, το δίλημμα των γονέων για το αν θα στείλουν τελικά το παιδί τους σε κάποιο Ωδείο δεν μπορεί παρά να τους προβληματίζει. Ανάλογο είναι και το δίλημμα για το αν θα συνεχιστούν οι σπουδές στο Ωδείο, σε περίπτωση που κάτι τους ανησυχεί. Στους γονείς είναι αφιερωμένο το θέμα...

Δέκα απλές συμβουλές είναι οι παρακάτω, ειδικά για όσους δεν αισθάνονται ιδιαίτερα εξοικειωμένοι με τις μουσικές σπουδές. Δέκα, εμπειρικές φυσικά, απαντήσεις σε ισάριθμα ερωτήματα που τίθενται πολύ συχνά και δικαιολογημένα.

Είναι ακριβές οι σπουδές στη μουσική;

Αν τις συγκρίνετε με τις τιμές των φροντιστηρίων μέσης εκπαίδευσης και ξένων γλωσσών, ή πολύ περισσότερο με τα «ιδιαιτέρα», μόνο ακριβά δε θα θεωρήσετε τα διδάκτρα σε ένα Ωδείο, που μπορεί να κυμαίνονται σε ένα ποσό περίπου € 60 το μήνα για το ξεκίνημα των σπουδών.

Μην ξεχνάτε ότι και στα Ωδεία οι διδάσκοντες έχουν αρκετά χρόνια σπουδών πίσω τους, ίσως περισσότερα από αυτά ενός καθηγητή μέσης εκπαίδευσης κι επομένως δε θα έπρεπε να περιμένετε να μην ανταμειφθούν. Από κει και πέρα ο «μύθος» της ακριβής εκπαίδευσης στη μουσική, προέρχεται από τη διάχυτη αίσθηση ότι δεν αποτελεί πρώτη προτεραιότητα, αφού τα παιδιά πλέον έχουν να «αντιμετωπίσουν» ένα οξύτατο ανταγωνιστικό και απαιτητικό περιβάλλον σε όλα τα επίπεδα.

Το παιδί ζητάει να μάθει μουσική; Ποια είναι η σωστή αντίδραση;

Το μόνο που δεν πρέπει να κάνετε είναι να απορρίψετε άκριτα το «αίτημα». Λογικά είσατε σε θέση να ξέρετε πώς προέκυψε αυτή η επιθυμία, επομένως μπορείτε να αντιληφθείτε τη βασιμότητά της. Αναζητήστε κάποιον από το ευρύτερο οικογενειακό ή φιλικό περιβάλλον που να είναι σε θέση να κρίνει ένα ενδεχόμενο ταλέντο. Σε διαφορετική περίπτωση αν η ηλικία είναι τέτοια που επιτρέπει «πειράματα» (π.χ. 8-14 ετών), τότε δεν έχετε λόγο να μην... υποκύψετε, εφόσον φυσικά υπάρχουν τα οικονομικά περιθώρια.

Γιατί να μάθει μουσική; Μετά τα αγγλικά, τα γαλλικά, το φροντιστήριο και όλες τις άλλες υποχρεώσεις, έχει καιρό για χάσιμο; Πότε θα ξεκουραστεί;

Κατ' αρχάς μη βλέπετε τη μουσική ως μια υποχρέωση ή ένα ακόμα απαιτητικό μάθημα και βέβαια μη μεταδώσετε κάποιο τέτοιο αίσθημα. Αυτό δε σημαίνει βέβαια ότι δε χρειάζεται διάβασμα ή δεν πρέπει να ληφθεί σοβαρά. Όμως η μουσική είναι και μια χαλαρωτική διαδικασία και πάνω απ' όλα μια ευκαιρία για διαφορετικά ακούσματα και εμπειρίες που είναι κι αυ-

τά απαραίτητα.

Ποια είναι η κατάλληλη ηλικία έναρξης των σπουδών στη μουσική;

Η ηλικία των πρώτων τάξεων του Δημοτικού είναι μάλλον η καταλληλότερη. Κι αυτό γιατί δίνει όλα τα περιθώρια στο παιδί να δείξει τις πραγματικές του δυνατότητες, ενώ επιπλέον δεν υπάρχει ακόμα η πίεση του σχολείου και του επίπνου διαβάσματος. Και βέβαια αν το παιδί έχει αρχίσει τη μουσική σε μια ηλικία 6 ή 8 ετών, μέχρι να πλησιάσει την ενηλικίωση, θα είναι σε θέση να ξέρει τι ακριβώς μπορεί να κάνει μαζί της...

Του αρέσει η μουσική, όμως οι καθηγητές λένε πως δεν «κάνει» γι' αυτή. Πρέπει να σταματήσει τα μαθήματα;

Τα παιδιά δε μαθαίνουν μουσική αποκλειστικά για να γίνουν σολίστ ή επειδή έχουν κάποιο ειδικό χάρισμα. Επομένως, αν δεν υπάρχει σοβαρός οικονομικός λόγος, δεν υφίσταται θέμα διακοπής των σπουδών, αρκεί να γίνει μια φιλική συζήτηση με το μαθητή που να ξεκαθαρίζει τα πράγματα. Επιμένουμε πως η μου-

σική –ακόμα και υποσυνείδητα– δίνει πάρα πολλά στους μαθητές, ανεξαρτήτως απόδοσης.

Πώς θα επιλεγεί το Ωδείο; Ή μήπως να διαλέξουμε την οδό του «ιδιαιτέρου»;

Προσωπική μας εκτίμηση είναι πως το Ωδείο ή μια Μουσική Σχολή είναι η προτιμότερη επιλογή. Προσφέρει περισσότερες εμπειρίες και δυνατότητες περαιτέρω ανάπτυξης της κοινωνικότητας, δίνει την ευκαιρία για την κατάκτηση και του θεωρητικού υπόβαθρου, ενώ παράλληλα παρέχει δυνατότητες ομαδικής δουλειάς και επίδειξης του αποτελέσματός της στο κοινό.

Όσο για το ποιο Ωδείο θα επιλέξετε, τα κριτήρια δεν έχουν να κάνουν μόνο με τον τρόπο διδασκαλίας (σε αυτόν τον τομέα δεν υπάρχουν τεράστιες διαφορές), αλλά με τις παράλληλες δραστηριότητες. Επιλέξτε την ομάδα των Ωδείων που δείχνουν δημιουργική διάθεση, που πραγματοποιούν εκδηλώσεις, που έχουν τα δικά τους μαθητικά σύνολα (χορωδίες, ορχήστρες κ.τ.λ.), που δείχνουν ανοιχτά μυαλά και βγαίνουν με λίγα λόγια και εκτός των αιθουσών τους.

Ελληνικό Ωδείο
Hellenic Conservatory
από το 1919

«Δημήτρης Σινούρης»

Μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα

Καλλιτεχνική Διευθύντρια: Γιώτα Αντωνίου

ΣΧΟΛΕΣ ΠΟΥ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥΝ:

Πιάνο, Βιολί, Φλάουτο, Κιθάρα, Αρμόνιο, Ακορντεόν, Μαντολίνο, Ταμπουράς, Μονωδία, Μελοδραματική, Ορθοφωνία, Ελαφρό Τραγούδι, Βυζαντινή Μουσική, Ανώτερα Θεωρητικά, Προετοιμασία για εισαγωγή στο τμήμα Μουσικών Σπουδών.

ΤΜΗΜΑΤΑ:

Μουσική Προπαιδεία (σύστημα ORFF & KODALY)

Παιδική Χορωδία, Γυναικεία Χορωδία

Κανακάκη 146, Τηλ.: 2610 273 808, 224 560 — Fax: 2610 224 560

Δείτε επίσης με ενδιαφέρον τα ωδεία και τις μουσικές σχολές που δεν προσφέρουν μόνο τις κλασικές μουσικές σπουδές, αλλά ειδικεύονται σε αντικείμενα όπως η σύγχρονη μουσική, η τζαζ, τα κρουστά κ.τ.λ.

Πιάνο, βιολί, κιθάρα, ακορντεόν, κρουστά... Πώς θα επιλεγεί το κατάλληλο όργανο;

Εκτός από τις περιπτώσεις που υπάρχει ήδη κάποιο όργανο στο σπίτι ή που η κληρονομικότητα επιβάλλει συγκεκριμένες επιλογές, τότε αφήστε την επιλογή στο «ένστικτο» του παιδιού και φυσικά στις προτάσεις των καθηγητών. Κάποια σωματικά χαρακτηριστικά είναι καθοριστικά, όσο για τα δίδακτρα δεν υπάρχουν μεγάλες διαφορές. Εκεί που τα οικονομικά μεγέθη διαφέρουν είναι στην αγορά του οργάνου. Γιατί εντάξει, μια κιθάρα αγοράζεται ακόμα και για να... υπάρχει, αλλά τι γίνεται όταν πρέπει να αγοραστεί ένα πιάνο ή ένα βιολοντσέλο; Γι' αυτό μια τέτοια επιλογή μπορεί να περιμένει, μέχρι τα πράγματα να ξεκαθαριστούν.

Το παιδί χάνει αρκετό χρόνο με το διάβασμα στη μουσική και παραμελεί τα μαθήματα. Αξίζει τον κόπο; Πώς θα ξέρουμε αν πηγαίνει καλά;

Ποτέ το διάβασμα δεν είναι χαμένος χρόνος, ούτε η μουσική είναι απαραίτητα κάτι υποδεέστερο. Αν έχει πάρει τα μαθήματα στα σοβαρά, τότε όντως απαιτούνται αρκετές ώρες. Το σίγουρο είναι πως αν δεν είστε μουσικός, δε μπορείτε να κρίνετε εσείς την απόδοση του παιδιού. Γι' αυτό υπάρχουν οι καθηγητές κι αυτούς πρέπει να εμπιστεύεστε.

Πόσα χρόνια χρειάζονται για να ολοκληρώσει κανείς τις σπουδές στη μουσική;

Εξαρτάται τι εννοεί κανείς ολοκλήρωση... Αν μιλάμε για το πρώτο πτυχίο, τότε στα περισσότερα κλασικά όργανα απαιτούνται περίπου 11 χρόνια που διακρίνονται σε τέσσερα επίπεδα. Αν οι απαιτήσεις φτάνουν στο δίπλωμα, τότε πρέπει να προσθέσετε τουλάχιστον άλλα δύο χρόνια, ενώ αν ο στόχος είναι η σόλο καλλιτεχνική καριέρα ή η συνθετική διαδρομή, τότε θα πρέπει να υπολογίζετε συνολικά περίπου μια εικοσαετία, η οποία συμπεριλαμβάνει φυσικά και ταξίδια στο εξωτερικό. Όσο για τα πανεπιστημιακά τμήματα μουσικών σπουδών (Πανεπιστήμια Αθήνας, Θεσσαλονίκης και Κέρκυρας), διαρκούν κατά μέσο όρο τέσσερα χρόνια, με δυνατότητες μεταπτυχιακών σπουδών.

Υπάρχουν βέβαια και τα χαμηλότερα όρια. Αν το παιδί απλώς επιθυμεί να μάθει να συνοδεύει την παρέα του με μια κιθάρα ή ένα ακορντεόν, τότε 2 ή 3 χρόνια είναι αρκετά, με δεδομένο ότι θα διδαχθούν τα απολύτως απαραίτητα και κατά πάσα πιθανότητα στο πλαίσιο «ιδιαίτερων» μαθημάτων. Μην... τολμησετε, δηλαδή, να προτείνετε σε ένα Ωδείο να μάθει στο παιδί σας να παίζει μόνο τραγούδια.

Έφτασε η ώρα του επαγγελματικού προσανατολισμού και της επιλογής πανεπιστημιακής σχολής. Αξίζει να συζητάμε για το ενδεχόμενο καριέρας στη μουσική;

Γιατί όχι; Αν οι συστάσεις των καθηγητών είναι τέτοιες που να επιτρέπουν αισιοδοξία κι αν το παιδί δείχνει πάθος και αφιερώνεται στη μελέτη (εδώ τα πράγματα πια σοβαρεύουν και απαιτούν αρκετές ώρες καθημερινής ενασχόλησης), τότε γιατί να το αποτρέψετε; Οι μουσικές σπουδές είναι πλέον πανεπιστημιακού επιπέδου κι όσο για την επαγγελματική αποκατάσταση που μπορούν να προσφέρουν, ας μην ξεχνάμε ότι μιλάμε για μια εντελώς αβέβαια εποχή στην οποία και τα πιο «σοβαρά» επαγγέλματα περνούν ή μπορούν να περάσουν κρίση.

ΟΙ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΙ ΣΤΟΝ ΑΝΤ1 ΚΑΘΕ ΜΕΡΑ, ΛΕΝΕ... ΠΟΛΛΑ!

06:00 - 09:00
09:00 - 09:30
09:30 - 11:00

Γιάννης Καλαμίτσης
Γιώργος Αυτιάς
Δημήτρης Καμπουράκης

11:00 - 12:00
12:00 - 13:00
13:00 - 14:00
14:00 - 16:00

Νατάσα Τραγουστή
Γιώργος Χουδαλάκης
Μάκης Τριανταφυλλόπουλος
Γιώργος Παπαδάκης
Γιώργος Αντωνίου

16:00 - 18:00
18:00 - 19:00
19:00 - 20:00
20:00 - 22:00
22:00 - 24:00

Ίνα Τσέλιου
Άρης Σταθάκης (κάθε Παρασκευή)
Βασίλης Αθαμόπουλος
Άγγελος Στέλιου
Λίντα Γιαννοπούλου

Ρήγα Φεραίου 94, Πάτρα, 5ος όροφος 262 24, Τ.Θ. 3053
Τηλ.: 26 10 622.334 & 26 10 622.344, Fax: 26 10 277.259
e-mail: ant1patras@otenet.gr

Η πρώτη Ελληνική Ακαδημία γεννήθηκε στην Κέρκυρα

Της Ελευθερίας Μακρυγένη

Αποτελεί ήδη την πρώτη Ελληνική Μουσική Ακαδημία και έχει κάνει ήδη ένα βήμα μπροστά στον τομέα των μεταπτυχιακών μουσικών σπουδών. Αναπτύσσει ποικίλες δραστηριότητες, ενώ το διδακτικό προσωπικό του συγκαταλέγεται ανάμεσα στα πολλά πλεονεκτήματά του.

Ο λόγος για το Τμήμα Μουσικών Σπουδών του Ιονίου Πανεπιστημίου, το οποίο εδρεύει στην Κέρκυρα και σύμφωνα με τα νέα Π.Δ. (102/2002) και (156/2003), αναλαμβάνει καθήκοντα πλήρους μουσικής ακαδημίας. Η θετική και επί μακρόν αναμενόμενη εξέλιξη σημειώθηκε στον 11ο χρόνο λειτουργίας του τμήματος, προσθέτοντας με αυτό τον τρόπο ένα ακόμα πρωτοπόρο βήμα στο ενεργητικό του. Κατά συνέπεια θεσπίζονται πλέον τρεις κατευθύνσεις πτυχίου: μουσική σύνθεση, μουσική ερμηνεία και μουσική επιστήμη.

Τί σημαίνει ωστόσο για τους φοιτητές η θεσμοθέτηση της πρώτης Ελληνικής μουσικής ακαδημίας; Σύμφωνα με τον πρόεδρο του τμήματος κ. Χάρη Ξανθουδάκη, οι κατευθύνσεις των πτυχίων ως σήμερα δεν τεκμηριώνουν επάρκεια σε έναν από τους τρεις βασικούς τομείς των μουσικών επαγγελματιών, με αντίστοιχες αρνητικές επαγγελματικές συνέπειες για τους αποφοίτους και συμπληρώνει:

«Το τμήμα μουσικών σπουδών του Ιονίου πανεπιστημίου είναι το πρώτο πανεπιστημιακό τμήμα που θα έχει στο εξής πτυχιούχους εκτελεστές οργάνων ή διευθυντές μουσικών συνόλων. Ταυτόχρονα καταθέσαμε σχέδιο υπουργικής απόφασης για μεταπτυχιακό δίπλωμα στις αντίστοιχες ειδικεύσεις, ενώ ως τη δημοσίευσή του δεχόμαστε υποψήφιους διδάκτορες στα ίδια αντικείμενα. Σημειώτεον ότι το τμήμα μας είναι το μόνο που διαθέτει ήδη πρόγραμμα μεταπτυχιακών σπουδών. Με δυο λόγια το τμήμα μουσικών σπουδών του Ιονίου Πανεπιστημίου είναι το πρώτο και μόνο Ελληνικό πανεπιστημιακό τμήμα που ασκεί πλήρως και τα καθήκοντα μιας μουσικής ακαδημίας, σύμφωνα με την ονομασία που δινόταν αποραδικά παλαιότερα σε

ορισμένες σχολές της Δυτικής Ευρώπης»

Άλλωστε ο μόνιμος μαέστρος της Ορχήστρας των Χρωμάτων και καθηγητής στο μουσικό τμήμα του Ιονίου Πανεπιστημίου, Μίλτος Λογιάδης σε παλιότερη συνέντευξή του είχε επισημάνει πως «το πολύ σημαντικό αυτής της εξέλιξης είναι ότι ξεκινάμε να καταρτίσουμε τους ανθρώπους εκείνους που θα φτιάξουν τη βάση των μουσικών σπουδών στη χώρα μας. Θα βγουν δηλαδή από αυτή τη Μουσική Ακαδημία όχι μόνο καλλιτέχνες, αλλά και οι επαρκείς εκείνοι δάσκαλοι, με πρακτικές και όχι μόνο θεωρητικές γνώσεις, που θα πάνε στα σχολεία και θα δημιουργήσουν ένα κοινό πολυπληθέστερο, πιο ενημερωμένο και απαιτητικότερο. Γενικότερα αυτή η εξέλιξη θα έχει ευεργετικές επιπτώσεις στα μουσικά μας πράγματα και θα οδηγήσει κάποια στιγμή και στη διαβάθμιση επιπέδους των διπλωμάτων που δίνουν τα ωδεία μας, γιατί με την κατάσταση που επικρατεί τα πράγματα είναι χαώδη. Μακάρι ανάλογη εξέλιξη να υπάρξει και στα άλλα τμήματα μουσικών σπουδών της χώρας μας...».

Οι εξειδικευμένες σπουδές ξεκινούν από τη νέα ακαδημαϊκή χρονιά κατά την οποία το διδακτικό προσωπικό ενισχύεται με σημαντικές μουσικές φυσιογνωμίες, όπως ο Διονύσης Σαββόπουλος που θα διδάξει σύγχρονο Ελληνικό τραγούδι, ο Λεωνίδας Καβάκος που θα διδάξει βιολί και ο Γιώργος Κουρουπός που θα αναλάβει τη διδασκαλία της σύνθεσης.

Επιπλέον θα πρέπει να σημειωθεί πως σύμφωνα και με το Χ. Ξανθουδάκη το τμήμα, που ξεκίνησε τη λειτουργία του το 1992, υιοθέτησε πρόγραμμα σπουδών εμπνευσμένο από το αμερικανικό πρότυπο, σύμφωνα με το οποίο όλες οι μουσικές σπουδές πραγματοποιούνται σε ένα πανεπιστημιακό τμήμα που στεγάζει έτσι συνθέτες, εκτελεστές και μουσικολόγους κάθε τύπου.

Επίσης είναι το μόνο μουσικό – εκπαιδευτικό ίδρυμα στην Ελλάδα που προσφέρει πλήρη κατάρτιση σε σπα-

νιους και μοναδικούς κλάδους, όπως η Παλαιά Μουσική, το εκκλησιαστικό όργανο, η τζαζ, η μουσικοθεραπεία. Το γεγονός ότι αποτελεί το μοναδικό Ελληνικό ίδρυμα που διαθέτει πλήρες πρόγραμμα και υποδομή μουσικής ακαδημίας του επιτρέπει να συμμετάσχει ως τακτικό μέλος στον Ευρωπαϊκό σύνδεσμο κονσερβατορίων μουσικών ακαδημιών και μουσικών πανεπιστημίων. Από την άλλη η υιοθέτηση του ευρωπαϊκού συστήματος πιστωτικών μονάδων δίνει τη δυνατότητα στους φοιτητές του τμήματος να μετακινούνται ελεύθερα από και προς τα κυριότερα μουσικά κπαιδευτικά ιδρύματα της Ευρώπης καθώς και πλήρη ισοτιμία και αντιστοιχία των πτυχίων του με τα Ευρωπαϊκά και κατ' επέκταση τα Αμερικάνικα, ανώτατα πτυχία κονσερβατορίων, μουσικών ακαδημιών και πανεπιστημιακών σχολών. Στις διεθνείς σχέσεις του τμήματος εντάσσεται τέλος η συμμετοχή του στη Διεθνή Ένωση Σχολών Τζαζ, καθώς και η συμμετοχή του στους εταίρους / χρήστες του ινστιτούτου ερευνών ακουστικής και μουσικής του Παρισιού. Η θεωρητική και πρακτική διδασκαλία συμπληρώνεται με τη συμμετοχή των φοιτητών στις πολυάριθμες μουσικές εκδηλώσεις που πραγματοποιεί το τμήμα εντός και εκτός της Κέρκυρας.

Το Τμήμα Μουσικών Σπουδών του Ιονίου Πανεπι-

στημίου έχει ηχογραφήσει ήδη 8 CD, ανάμεσα στα οποία συναντάμε συναυλίες του τμήματος, χορωδιακά έργα του Φραγκίσκου Λεονταρίτη, το CD, των Αδάμη, Ξανθουδάκη, Μνιέστρη, Καραθανάση, Λουφόπουλου, Εμμανουήλ, με τίτλο «Τέσσερις γενιές ηλεκτρονικής μουσικής στο Ιόνιο πανεπιστήμιο», συνθέσεις φοιτητών και άλλα.

Ταυτόχρονα αξιοπρόσεκτες είναι οι επιστημονικές δραστηριότητες που αναπτύσσονται και περιλαμβάνουν διαλέξεις, σεμινάρια, συνέδρια και εκδόσεις βιβλίων. Αναφέρονται ενδεικτικά το βιβλίο των Χάρη Ξανθουδάκη και Κώστα Καρδάμη που φέρει τον τίτλο «Νικόλαος Χαλικιόπουλος Μάντζαρης: ερευνητική συμβολή στα 130 χρόνια από το θάνατο του συνθέτη», το οποίο εκδόθηκε φέτος ενώ στα απομνημονεύματα και την εργογραφία του Παύλου Καρρέρ αναφέρεται το βιβλίο του Γιώργου Λεωτσάκου.

Αξίζει να αναφερθεί πως «Ο ρομαντισμός και εθνικισμός στη μουσική» θα είναι το θέμα του επόμενου συνεδρίου που προγραμματίζεται από το Τμήμα στην Κέρκυρα από 17-19/10 με στόχο την έρευνα πιθανών πτυχών διαπλοκής εθνικισμού και ρομαντισμού στη μουσική.

ΠΑΤΡΑΙΚΟ
ΩΔΕΙΟ

ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ
1937

ΠΑΤΡΑΙΚΗ
ΜΟΥΣΙΚΗ
ΣΧΟΛΗ

ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ
1987

Μαιζώνος 154 Πάτρα, τηλ.: 2610 325812, 322091 • Κιλκίς 15 Πάτρα, τηλ.: 2610 431157

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

Αίγιο: Παναγιωτοπούλων 42, τηλ.: 26910 26074
Ρίο: Αγ. Βαρβάρας 3, Ακταίο, τηλ.: 2610 990479

ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΜΕΝΑ ΑΠΟ ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ

Περί μουσικής ο λόγος

της Άννας Ρεσβάνη

Άνθρωποι αφιερωμένοι στην μουσική, διαφορετικών γενεών και αντιλήψεων αλλά με κοινό πάθος. Η Γιώτα Αντωνίου από το Ελληνικό Ωδείο, ο Βαγγέλης Γκούμας από τη Σχολή Μουσικής Πράξης», η Ρόνα Ζορμπά του Αχαϊκού Ωδείου και η Βάσω Φιλιππαίου από τη Φιλαρμονική Εταιρία-Ωδείο Πατρών, μιλούν για τη μουσική εκπαίδευση στην Πάτρα, αλλά και για τις συνθήκες που επικρατούν γύρω από τα μουσικά δρώμενα σήμερα.

Περί μουσικής ο λόγος, δυστυχώς όμως τα λόγια δεν περιέχουν μουσική. Η μουσική είναι βασικό συστατικό της καθημερινότητάς μας. Από τη στιγμή που γεννιόμαστε, μας νανουρίζουν οι μανάδες μας, παρέες πίνουν στις ταβέρνες και ψιθυρίζουν τραγουδία αγαπημένα, όταν περπατάμε στο δρόμο σιγοτραγουδούμε, είτε είμαστε χαρούμενοι, είτε λυπημένοι. Επίσης στους γάμους, στα πανηγύρια στις κηδείες κάθε περίπτωση έχει τη δική της μουσική υπόκρουση. Το ερώτημα που τίθεται εδώ είναι, αν το να είναι κανείς μουσικός αποτελεί επάγγελμα.

Μάλλον η απάντηση είναι αρνητική... Κάποιοι που επιλέγει να γίνει μουσικός πρέπει πρώτα να έχει συνειδητοποιήσει ότι η μουσική είναι έκφραση συναισθημάτων. Όχι νότες σε μια παρτιτούρα που τραγουδάς ή παίζεις σε ένα όργανο. Αν αντιμετωπίσει τη μουσική σαν κάτι απλό, τότε η πορεία του στα μονοπάτια της μουσικής θα είναι «άχρωμη» και μπερδεμένη. Η μουσική είναι για πολλούς δημιουργία, ελεύθερη έκφραση, επικοινωνία με το κοινό αλλά και με αυτούς που παίζει ή τραγουδά, σε ένα μουσικό σχήμα.

Σε ερώτησή μας για το αν υπάρχουν ευκαιρίες να μάθει κανείς μουσική, η απάντηση είναι καταφατική από τη Ρόνα Ζορμπά: «Τα μουσικά ιδρύματα στη χώρα μας είναι πάμπολλα αλλά και ο διαχωρισμός των μουσικών σπουδών σε αυστηρά κλασσικές ή ελεύθερες, δίνει τη δυνατότητα της επιλογής τρόπου και δρόμου σπουδών». Επίσης, σε κάθε περίπτωση είναι απαραίτητη εκ μέρους των ενδιαφερομένων η έρευνα πριν την εγγραφή, για να διασαφηνίζεται το ότι θα παραχθεί σοβαρή μουσική παιδεία εκ μέρους του

μουσικού ιδρύματος ή του Ωδείου που κάποιος απευθύνεται και επιλέγει.

Την ηλικία που είναι κατάλληλη για την έναρξη των σπουδών, σχολιάζει η Βάσω Φιλιππαίου. «Η ηλικία που μπορεί να ξεκινήσει μουσική ένα παιδί είναι από 4 χρονών, μα βάση την ειδική μουσική εκπαίδευση για παιδιά προσχολικής ηλικίας (orf). Σε ό,τι αφορά στο τραγούδι, είναι η ηλικία των δεκαέξι ετών όπου έχει γίνει πια η μεταφώνηση και η φωνή έχει σταθεροποιηθεί για να μπορεί να δουλευτεί κατάλληλα. Επίσης ανάλογα με το όργανο που θα επιλέξει κάθε παιδί, για παράδειγμα το κοντραμπάσο πρέπει να είναι περίπου δεκαέξι ετών για να ξεκινήσει».

Ο Βαγγέλης Γκούμας περιγράφει τους μαθητές που μαθαίνουν μουσική: «οι μαθητές στον τομέα που αφορά τη Μουσική Πράξη, τη μοντέρνα μουσική δηλαδή, ποικίλουν ως προς την ηλικία, τους στόχους, τα κίνητρα και φυσικά την διάθεση. Αποτελούνται κυρίως από φοιτητές – σπουδαστές που με την ευκαιρία της παραμονής τους στην Πάτρα για ένα σημαντικό διάστημα της ζωής τους θέλουν παράλληλα να ασχοληθούν με κάτι δημιουργικό και όταν τελειώσουν τις σπουδές τους να έχουν αναπτύξει και κάποια άλλη πλευρά, περισσότερο καλλιτεχνική».

Αναφορικά με το Μουσικό Σχολείο η Γιώτα Αντωνίου σχολιάζει ότι «εξαρτάται από τους καθηγητές που βρίσκονται στο Μουσικό Σχολείο και από το πώς μπορούν να μεταδώσουν την αγάπη για τη μουσική στα παιδιά».

Η Βάσω Φιλιππαίου σημειώνει πως «υπάρχουν πολλά talέντα, πολλές καλές περιπτώσεις. Εμείς τους

δίνουμε τη δυνατότητα, με το "Pontium Νέων Καλλιτεχνών", να παρουσιάσουν το talέντο τους και να αποκτήσουν εμπειρία».

«Είναι η πολλοστή φορά που λέω ότι τα μουσικά talέντα στην Ελλάδα και όχι μόνο στην Πάτρα, είναι πολλά και πάρα πολλά δυσανάλογα με τον πληθυσμό της χώρας μας. όμως ούτε διδάσκονται σωστά πάντα, ούτε προωθούνται και αυτό είναι εγκληματικό. Θα μπορούσε να είναι από μόνο του σα γεγονός, θέμα συζήτησης» διαπιστώνει η Ρόνα Ζορμπά.

Για το αν μπορεί να υπάρξει «διάλογος» ανάμεσα στις σχολές μουσικής και σε φορείς, όπως το Δημοτικό Ωδείο ή το Μουσικό Σχολείο, ο Βαγγέλης Γκούμας απαντά αρνητικά: «Δεν πιστεύω σε διαλόγους γενικά. Πιστεύω σε διαλογισμούς. Ας καθίσει πρώτα ο καθένας μας, που ασχολείται με καλλιτεχνικά πράγματα στην πόλη και ας αναρωτηθεί αν θέλει να προσφέρει πραγματικά, γιατί αγαπάει αυτό που κάνει. Όλα τα άλλα, περί συνεργασιών, έρχονται μετά. Όταν πριν από χρόνια επιδίωκα τον διάλογο οι πόρτες ήταν κλειστές. Ευτυχώς είμαστε περιθώριο και τώρα ανακαλύπτω και τα άλλα καλά του πράγματος».

Για τη Ρόνα Ζορμπά ο ανταγωνισμός μπορεί να φέρει καρπούς, όταν κινείται με τους κανόνες της ευγένειας και με στόχο την υψηλόβαθμη ποιότητα. «Τότε είναι γόνιμος. Μπορεί όμως να κινηθεί και σε επίπεδα χαμηλά. Σε αυτές τις περιπτώσεις δε θίγονται τελικά πρόσωπα, μια και ο καθένας μας δίνει εξετάσεις, στάσης ζωής απέναντι στις αξίες, αλλά τραυματίζεται θανάσιμα η μουσική και γενικότερα η τέχνη.

Σχετικά με τις προτιμήσεις των μαθητών, «παλιά ήταν το πιάνο, σήμερα σε σχέση με τα οικονομικά αλλά και τα ακούσματα κάθε οικογένειας, βλέπουμε ότι επιλέγουν όλα τα όργανα. Για το επαγγελματικό μέλλον, αν το παιδί δε σκεφτεί με την πατροπαράδοτη μουσική σκέψη, "κάνω πιάνο θα διδάξω πιάνο", υπάρχουν πανεπιστήμια και ειδικότητες και μπορεί να φτάσει όπου επιθυμεί», λέει η Βάσω Φιλιππαίου.

Όσο για το επίπεδο της μουσικής παιδείας που παρέχεται, ο Βαγγέλης Γκούμας τονίζει χαρακτηριστικά: «Τα πράγματα είναι ανεξέλεγκτα, όποιος θέλει μπορεί να ανοίξει μια μουσική σχολή και να διδάξει. Δεν θα τον κρίνει κανείς. Η αυξημένη καλλιτεχνικά δραστηριότητα των τελευταίων ετών στην Πάτρα για μένα εί-

Δημοτικοί – Λαϊκοί
Ευρωπαϊκοί – Latin χοροί

ΧΟΡΟΔΙΔΑΣΚΑΛΕΙΟ
Παναγιώτη Κατσίκη

...γιατί ο χορός είναι τέχνη αλλά είναι και τρόπος ζωής...

Γερμανού 25 – Πάτρα, Τηλ.: 2610 242 580 – 2610 242 620

Γιώτα Αντωνίου – Δημήτρης Σινούρης

Αισιόδοξο πάντως θεωρεί το μέλλον ο Βαγγέλης Γκούμας σχολιάζοντας, ότι «η παρουσία των σχολών Μουσικολογίας των Πανεπιστημίων Αθηνών, Θεσσαλονίκης και Κέρκυρας, τα τελευταία χρόνια, προσθέτει σημαντικά με την ανωτατοποίηση της συγκεκριμένης κατηγορίας σπουδών (μουσικολογία), ενώ η μετατροπή της αντίστοιχης σχολής του Ιονίου Πανεπιστημίου Κέρκυρας, σε Μουσική Ακαδημία, θα δώσει επιτέλους τη πολυπόθητη δυνατότητα στη χώρα μας, να αναβαθμίσει ουσιαστικά τη μουσική παιδεία, με ανώτατα διπλώματα και την ευκαιρία συγκράτησης των νέων από μετακινήσεις για σπουδές στο εξωτερικό».

Το μουσικό όνειρό της Ρόνας Ζορμπά ήταν πάντα ένα, «η μουσική στο ύψος της και δοσμένη στις πραγματικές της διαστάσεις». Η Γιώτα Αντωνίου ονειρεύεται να βλέπει περισσότερο κόσμο να ασχολείται με τη μουσική και να την αγαπάει, «να μην είναι οικονομικό το κίνητρο για τη μουσική, αλλά αυτό καθαυτό κίνητρο της τέχνης».

Η ίδια επέλεξε να γίνει μουσικός. «Μου άρεσε πολύ το τραγούδι, άκουγα μουσική, ο πατέρας μου ερασιτεχνικά έπαιζε βιολί. Γενικά τραγουδούσαν όλοι στην οικογένεια και αυτό μου άρεσε ιδιαίτερα. Την απόφαση να σπουδάσω μουσική και να ασχοληθώ με το τραγούδι την πήρα κατόπιν παρότρυνσης του Αλέκου Λάινα (καθηγητή της πρώτης Γυμνασίου, ο πρώτος που με έβαλε σε χορωδία), του Κ. Χαριδάκη, (αρχιμουσικού στην Μπαντίνα Θηλέων Πάτρας), και βέβαια του Δημήτρη Σινούρη, κατά τη διάρκεια της μαθητικής μου θητείας στο Ωδείο. Αυτοί οι τρεις άνθρωποι σημάδεψαν την πορεία μου στη μουσική».

να εικονική. Η αύξηση γενικά δεν σημαίνει και βελτίωση. Δεν είναι ανάγκη να γίνονται πολλές εκδηλώσεις για να βελτιωθούν τα πράγματα, πρέπει να γίνονται ποιοτικά πράγματα τα οποία μόλις τελειώνουν να αφήνουν κάτι και στους συμμετέχοντες και στους μη».

Στο ερώτημα αν υπάρχει μείωση των μαθητών που σπουδάζουν μουσική η Γιώτα Αντωνίου παρατηρεί ότι υπάρχει κάμψη, η οποία δεν οφείλεται μόνο στο βιοτικό επίπεδο αλλά ιδιαίτερα στο σύστημα γενικής παιδείας, όπου εκεί τα παιδιά πρέπει να κάνουν πολλά πράγματα και δεν έχουν τον απαιτούμενο χρόνο. «Ιδιαίτερα στις τελευταίες τάξεις του Λυκείου. Το σύστημα είναι τέτοιο που δεν αφήνει περιθώρια, θέλει πολύ διάβασμα. Έτσι παρατηρείται το φαινόμενο, τα παιδιά να διαβάζουν πάρα πολύ μουσική μέχρι την τρίτη Γυμνασίου και μετά να το αφήνουν για να περάσουν στις Πανελλήνιες, Έπειτα ξαναγυρνάνε εκείνα που το αγάπησαν πραγματικά».

Αν μπορούσε να κάνει με κάποια άλλη ιδιότητα, κάτι μεγάλο για την Πάτρα στον τομέα της μουσικής η Γιώτα Αντωνίου, θα στήριζε ανεπιφύλακτα την ιδιωτική πρωτοβουλία, «η οποία αποδεδειγμένα θα με είχε πείσει για το έργο της». Θα συμβούλευε έναν νέο που αποφασίζει σήμερα να γίνει μουσικός, ότι αν η επιλογή είναι αποκλειστικά δική του, πρέπει να είναι προετοιμασμένος ότι έχει μπροστά του πολύ προσπάθεια και σκληρή. Στο τέλος θα ανταμειφθεί από το αποτέλεσμα...».

Επίσης πολύ σημαντικό είναι να κάνει την σωστή επιλογή, χώρου και καθηγητών. «Χάνεται συχνά πολύτιμος χρόνος με λάθος επιλογές» συμπληρώνει.

«Το παιδί μαθαίνοντας μουσική πλουτίζει τη ζωή του»

«Το παιδί έχει τη δυνατότητα από πολύ μικρή ηλικία να προσεγγίσει τη μουσική πριν ακόμα μάθει να διαβάζει γιατί οι κώδικες της μουσικής είναι πάνω από γλώσσες και γραπτό λόγο, είναι η άποψη του διευθυντή του «Ωδείου Μότσαρτ» Βίκτωρα Νικολάου που συμπληρώνει: «Από πέντε χρόνων, σε προπαιδικά τμήματα και μετά, μόνο του, μπορεί να επιλέξει το όργανο που θέλει να μάθει. Η μουσική είναι παρεξηγημένη, θεωρείται δύσκολη μέχρι σε ένα σημείο. Μπορούν όλοι να μάθουν μουσική, δεν είναι όπως άλλοτε που μιλούσαν για “τα γαλλικά και το πιάνο” γνώσεις τις οποίες είχαν τα παιδιά των ευκατάστατων οικογενειών. Η μουσική είναι πλέον προσιτή σε όλους...».

Βέβαια «σήμερα είναι πιο πολλές οι ευκαιρίες που δίνονται στους νέους, για τη σπουδή της μουσικής. Στο παρελθόν υπήρχαν σαφώς λιγότερα Ωδεία και καθηγητές. Το σημερινό

εδώ είναι η ποιότητα, πρέπει καθένας να είναι πολύ προσεκτικός στην επιλογή». Οι γονείς ακόμα δεν μπορούν να αντιληφθούν τα οφέλη, που μπορεί να αποκομίσει το παιδί μαθαίνοντας μουσική, «πλουτίζει τη ζωή του, αποκτά καλλιέργεια και αυτό είναι εφόδιο. Επίσης, η μουσική σήμερα είναι πιο οικονομική από το να τρως και να πίνεις. Η τιμές κυμαίνονται στα 50 – 60 ευρώ για τις πολύ μικρές ηλικίες και μπορούν να φτάσουν και 120 ευρώ για σπουδές πτυχίου».

Στο ερώτημα για το αν υπάρχουν προβλήματα στον τομέα της μουσικής στην Πάτρα, ο κ Νικολάου απαντά καταφατικά: «Θα μπορούσαμε να πούμε ότι είναι οι αιθουσες συναυλιών, οι οποίες δεν παρέχονται. Για παράδειγμα το Δημοτικό Θέατρο παρέχεται μόνο στο Δημοτικό Ωδείο. Γιατί να υπάρχει αυτού του είδους ο διαχωρισμός, όλοι οι δημότες της Πάτρας δεν έχουν το δικαίωμα;».

ΘΕΟΧΑΡΗΣ ΒΙΚΑΤΟΣ

«Το κλειδί είναι στις γνώσεις»

«Στις μέρες μας υπάρχει πολύ μεγάλη αύξηση των μαθητών στις μουσικές σπουδές. Αν κοιτάξουμε στο παρελθόν, το 1960 ήταν 200 περίπου οι μαθητές που σπούδαζαν μουσική στα τρία μεγάλα Ωδεία τότε (Φιλαρμονική- Πατραϊκό- Ελληνικό), σήμερα είναι χιλιάδες», παρατηρεί ο Θεοχάρης Βικατός διευθυντής του Πατραϊκού Ωδείου.

Αναφορικά με το επίπεδο της μουσικής στην Πάτρα, θεωρεί ότι «διαθέτει άριστο διδακτικό δυναμικό, του οποίου όμως δεν του δίνεται η δυνατότητα από μέρους του Δήμου να παρουσιάσει τη δουλειά του στο κοινό».

Για το τι θα έκανε για την πόλη μας, με κάποια άλλη ιδιότητα, λέει χαρακτηριστικά: «θα καίταζα να την κάνω πιο όμορφη. Μέχρι σήμερα το ενδιαφέρον την Δημοτικής Αρχής ήταν η Αγίου Νικολάου, η Πλατεία Γεωργίου και η Τριών Συμμάχων. Για να βελτιωθεί η κατάσταση σήμερα θα πρέπει το Δημοτικό Συμβούλιο να μην εξαρτάται τόσο πολύ από τα πολιτικά κόμματα. Η δημοτική μουσική, η μπάντα, το θέατρο,

πρέπει να είναι πλαισιωμένοι από ανθρώπους της πόλης και να μην προέρχονται τα μέλη τους, από άλλες πόλεις ή και το εξωτερικό.

Αναφορικά με το Δημοτικό Ωδείο, ο Θεοχάρης Βικατός απαιτεί ίσους όρους αντιμετώπισης. «αν θέλει το Δημοτικό Ωδείο να κάνει τον επιχειρηματία, ο Δήμος να εργαστεί με ίσους όρους με την ιδιωτική πρωτοβουλία και να μην αδειάζει το ταμείο του Δήμου για το Δημοτικό Ωδείο με χρήματα τα οποία είναι απαραίτητα για να καλυφθούν ανάγκες της πόλης (πεζοδρόμια, Αγίου Ανδρέου- η Βιτρίνα της πόλης, πλατείες). Θα έπρεπε επίσης να έχει γίνει ένα θέατρο για τις ανάγκες της πόλης για εκδηλώσεις όπως παλιά».

Η συμβουλή που θα έδινε σε ένα παιδί που αποφασίζει να γίνει μουσικός είναι «αν αγαπάει τη μουσική να πάρει όσο πιο πολλές γνώσεις μπορεί». Ευκαιρίες υπάρχουν, αρκεί ο Δήμος προτιμήσει τα πατρινοπούλα, έχει άλλωστε καθήκον να τα βοηθήσει...» καταλήγει ο Θεοχάρης Βικατός.

«Η μουσική τέχνη είναι μια πολύ μοναχική ιστορία»

Συνέντευξη στην Άννα Ρεσβάνη

Συναντήσαμε το Θανάση Τσιπινάκη διευθυντή της Ορχήστρας Νυκτών Εγχόρδων, λίγες μέρες μετά την αφιερωμένη στην Κική Δημουλά «Γη των Απουσιών» και λίγο πριν τη συναυλία με τον Μάριο Φραγκούλη στο θέατρο «Βράχων – Μελίνα Μερκούρη» του Βύρωνα, για να μιλήσουμε για –τι άλλο;– μουσική. Η συμβουλή του σε όσους ξεκινούν μουσική είναι να μην έχουν ως πρώτο μέλημα τα χρήματα.

Πιστεύετε ότι σήμερα συγκριτικά με παλαιότερες εποχές, υπάρχουν περισσότερες ευκαιρίες στο να μάθει κανείς μουσική;

Υπάρχουν αλλά χρειάζεται προσοχή, σε ποιόν θα αναθέσει κανείς τη μάθησή του. Τα πτυχία και οι τίτλοι δεν είναι πια ταυτόσημα με τις γνώσεις. Η δε παιδαγωγική πλευρά είναι απούσα, συνεπώς χρειάζεται ιδιαίτερη προσοχή στην επιλογή.

Ποιος είναι ο ρόλος της Πολιτείας στην διαμόρφωση του οποιουδήποτε καλλιτεχνικού έργου; Επεμβαίνει; στέκεται αργός;

Η βοήθεια είναι από ελάχιστη έως ανύπαρκτη. Η πολιτεία αποποιείται της ευθύνης στη μουσική εκπαίδευση. Οι δήμοι με τα ωδεία παρότι μπορούν να κάνουν επί της ουσίας δουλειά, είναι άσχετοι με το αντικείμενο. Το όφελος είναι ψηφοθηρικό και όχι για

να δημιουργήσουν την κατάλληλη υποδομή. Εκτός από ελάχιστες φωτεινές εξαιρέσεις, οι οποίες δυστυχώς λιγοστεύουν κι αυτές.

Πιστεύετε ότι υπάρχει ανταγωνισμός με άλλους καλλιτεχνικούς φορείς και αν υπάρχει είναι γόνιμος;

Ανταγωνισμός ναι, υπάρχει αλλά με την καλή έννοια του όρου. Είναι τέτοιος που βοηθά όλους, όχι μόνο τα μουσικά σχήματα. Η μουσική κίνηση της πόλης δυστυχώς είναι βαθιά περιχαρακωμένη, ο καθένας κάνει το δικό του και ελάχιστα τον απασχολεί τι γίνεται γύρω του.

Ποιά ηλικία είναι η ιδανική για ένα παιδί να ξεκινήσει μουσική;

Έχει να κάνει με το όργανο που θα επιλέξει, αν μπορεί το σώμα του να κρατήσει το όργανο. Πάντως οι μικρές ηλικίες είναι ιδανικές για την καλύτερη δυνατή εξέλιξη. Από πολύ μικρή ηλικία το παιδί είναι καλό να ακούει μουσική. Βοηθά στην καλή αισθητική και ψυχική του ανάπτυξη. Κάτι πολύ βασικό είναι το οικογενειακό περιβάλλον. Μου είναι λυπηρό να βλέπω μικρά παιδιά να τρέχουν γύρω από «καλλιτέχνες» των ριάλι

τι και να κραυγάζουν. Επίσης είναι λυπηρό μέσα στο σπίτι τα παιδιά να ακούν «κακή» ελληνική λαϊκή μουσική. Ποια αισθητική να αναπτύξουν και ποια ερεθίσματα μπορούν να αποκομίσουν από αυτό;

Σε ποια ηλικία μπορεί ένα παιδί να ενταχθεί στην Ορχήστρα Νυκτών;

Από 7 με 8 χρονών έχει τη δυνατότητα – βέβαια έχει να κάνει και με την ανάπτυξή του. Παραδείγματος χάρη, να μην έχει προβλήματα στάσης, να μπορεί να κρατήσει το όργανο, να διαβάσει την παρτιτούρα...

Ποια όργανα έχουν τη μεγαλύτερη ζήτηση;

Τα πιο «προβεβλημένα», συνήθως κιθάρα και πιάνο. Εδώ θα έπρεπε να παρέμβει η πολιτεία και οι δήμοι έτσι ώστε να προσελκύσουν μαθητές σε όργανα της συμφωνικής ορχήστρας για να μη βγει αληθές αυτό που έλεγε κάποιος «στην Ελλάδα οι μισοί παίζουν κιθάρα και οι άλλοι μισοί πιάνο». Υπάρχει κάποια πρόοδος στα όργανα της συμφωνικής ορχήστρας αλλά δε μας κάνει αισιόδοξους. Πόσους μουσικούς έχουμε για να μπορούν να επανδρώσουν μια συμφωνική ορχήστρα στην επαρχία;

studio
δυσ1
ενα2
τρα3

Studio Hxou
1_2_3

Ηχογραφήσεις
Πρόβες
Εμπειρία από τις μεγαλύτερες παραγωγές
Μεγαλύτερος και ανακαινισμένος χώρος

Κορίνθου 123, Τηλέφωνα: 2610 45 10 25, 6944 348 629
e-mail: studio1230@lycos.com

studio_ενα_δυσ_τρα

Τα μουσικά ταλέντα προβάλλονται στην Πάτρα;

Παντού υπάρχουν ταλέντα. Ανακάλυψα τέτοια στην Πάτρα, στην Άρτα, στην Αμαλιάδα, όπου κι αν δίδαξα. Αν ψάξουμε θα τα βρούμε. Το σημαντικό είναι όταν βρούμε τέτοια παιδιά να τους δώσουμε τις κατάλληλες ευκαιρίες ώστε να αξιοποιήσουν το ταλέντο τους.

Υπάρχει μέλλον επαγγελματικό για έναν μουσικό στην Πάτρα;

Η μουσική είναι πλέον ένα επάγγελμα, θα αρχίσει να πληρώνεται ως «επάγγελμα», όμως η διαφοράς μεταξύ των ανθρώπων φαίνονται. Θα επιβιώσουν οι έχοντες γεμάτες τις βαλίτσες τους και σίγουρα θα παραμεριστούν οι υπόλοιποι. Ανεβαίνοντας το πνευματικό επίπεδο των γονέων, όσο και των μαθητών, θα ξεκαθαρίσει το τοπίο. Πάντα υπάρχει χώρος για έναν καλό μουσικό ή έναν καλό δάσκαλο.

Τα τελευταία χρόνια λειτουργεί σχολή μαντολίνου μέσα στα πλαίσια των δραστηριοτήτων της Ορχήστρας. Μιλήστε μου λίγο γι' αυτή...

Υπάρχει σχολή μαντολίνου, το θέμα είναι, όμως, αν το μαντολίνο θα αναγνωριστεί από το υπουργείο ώστε να μπει στα ωδεία ως κλασικό όργανο με τίτλους σπουδών, όπως συμβαίνει στο εξωτερικό. Μ' αυτό τον τρόπο θα υπάρξει μια «αναγέννηση» του οργάνου. Αν συνεχιστεί ως έχει, να διδάσκεται δηλαδή μόνο στις διάφορες ορχήστρες, τότε δεν μπορούμε να μιλάμε για επίπεδο τέτοιο που να ανταποκρίνεται στις ικανότητες του οργάνου. Το παράδειγμα της κιθάρας που

αναγνωρίστηκε ως κλασικό όργανο πριν από 15 χρόνια περίπου, δε με κάνει βέβαια ιδιαίτερα αισιόδοξο.

Τι θα λέγατε σ' ένα παιδί που αποφασίζει να γίνει μουσικός;

Να μην είναι πρώτο μέλημά του να βγάλει χρήματα. Να μην υποβαθμίσει τις σπουδές και την καλλιτεχνική του αξία. Να αντιμετωπίζει τη μουσική σαν κάτι πιο ουσιαστικό. Αν εμείς δεν προστατεύσουμε την αισθητική μας, γιατί να το κάνει κάποιος άλλος;

Τα όνειρά σας για την Ορχήστρα;

Να συνεχίσει και τα επόμενα δέκα χρόνια – πριν από δέκα χρόνια δεν το σκεφτόμουν αυτό.

Όταν δίνετε συναυλία νιώθετε άγχος;

Η τέχνη είναι μια πολύ μοναχική ιστορία. Δεν υπάρχουν πολλοί σύντροφοι σ' αυτό. Είναι ανόητο να πει κάποιος ότι όλο αυτό το δέος της παρουσίας μουσικών σχημάτων και κοινού δεν του προκαλεί άγχος, αρκεί να είναι τέτοιο που σε καμία περίπτωση δεν τον βγάζει έξω από τα όρια, κακοποιώντας τη δουλειά του.

Υπάρχει άγχος ευθύνης, στο τέλος εξελίσσεται σε απέραντη ικανοποίηση, αφού με τους κώδικες της μουσικής καταφέρνεις να επικοινωνήσεις με το κοινό.

«Η μουσική δεν είναι μια βιομηχανία πτυχίων»

Για τα όνειρά του με την ευκαιρία της συμπλήρωσης της πρώτης εικοσαετίας της «Πολυφωνικής Χορωδίας Πάτρας» μας μιλά ο καλλιτεχνικός της διευθυντής, ο οποίος φυσικά εκφράζει ανοιχτά τη γνώμη του και για την παρεχόμενη μουσική εκπαίδευση, δημόσια και ιδιωτική, καθώς επίσης και για την αγωνία του να μη γίνουν οι μουσικές σπουδές ευκαιρία διανομής πτυχίων «ένθεν κακείθεν»

Σε ποιο επίπεδο πιστεύετε ότι βρίσκεται σήμερα η μουσική εκπαίδευση;

Εκτιμώ πως η μουσική εκπαίδευση βρίσκεται σε αρκετά καλό επίπεδο και όσον αφορά στις γνώσεις που παρέχονται από τα λειτουργούντα σήμερα Μουσικά Ιδρύματα (Ωδεία – Μουσικές Σχολές), με την προϋπόθεση ότι η εργασία που πραγματοποιείται σε αυτά είναι σοβαρή και επιμελημένη, κρινόμενη σαφώς εκ των αποτελεσμάτων. Σημειώνεται αυτό, καθ' όσον υπάρχουν πάμπολλες δυστυχώς, περιπτώσεις, που οι προσφερόμενες υπηρεσίες των Μουσικών Ιδρυμάτων, είναι χαμηλότατο επιπέδου λόγω αγνοίας και αδιαφορίας, αφού αντιμετωπίζεται η όλη μουσική εκπαίδευση ως ευκαιρία πλουτισμού, άλλως βιομηχανία πτυχίων.

Πώς επιλέξατε να γίνετε μουσικός;

Τα μητρικά γονίδια, έπαιξαν καθοριστικό ρόλο στη διαμόρφωση άποψης για την ενασχόλησή μου με τη μουσική, δοθέντος ότι η ίδια ήταν και είναι και γνώστης αλλά και ενεργό στέλεχος χορωδιακών συγκροτημάτων της πόλης μας. Οι καθηγητές μου οι αιώνηστοι Δημήτρης Σινούρης και Χρήστος Ξανθάκης, συνετέλεσαν στην εξελικτική μου πορεία σε επίπεδο σπουδών αλλά και κατεύθυνσης. Η επαγγελματική μου ενασχόληση στην Εμπορική Τράπεζα δε με οδήγησε στη δημόσια εκπαίδευση όπως αρχικά είχα προγραμματίσει, αλλά στην ιδιωτική και σαφώς στην υπηρεσία της χορωδιακής πράξης και αγωγής.

Φέτος γιορτάζονται τα 20 χρόνια από την ίδρυση του Ομίλου της Πολυφωνικής. Πώς νιώθετε;

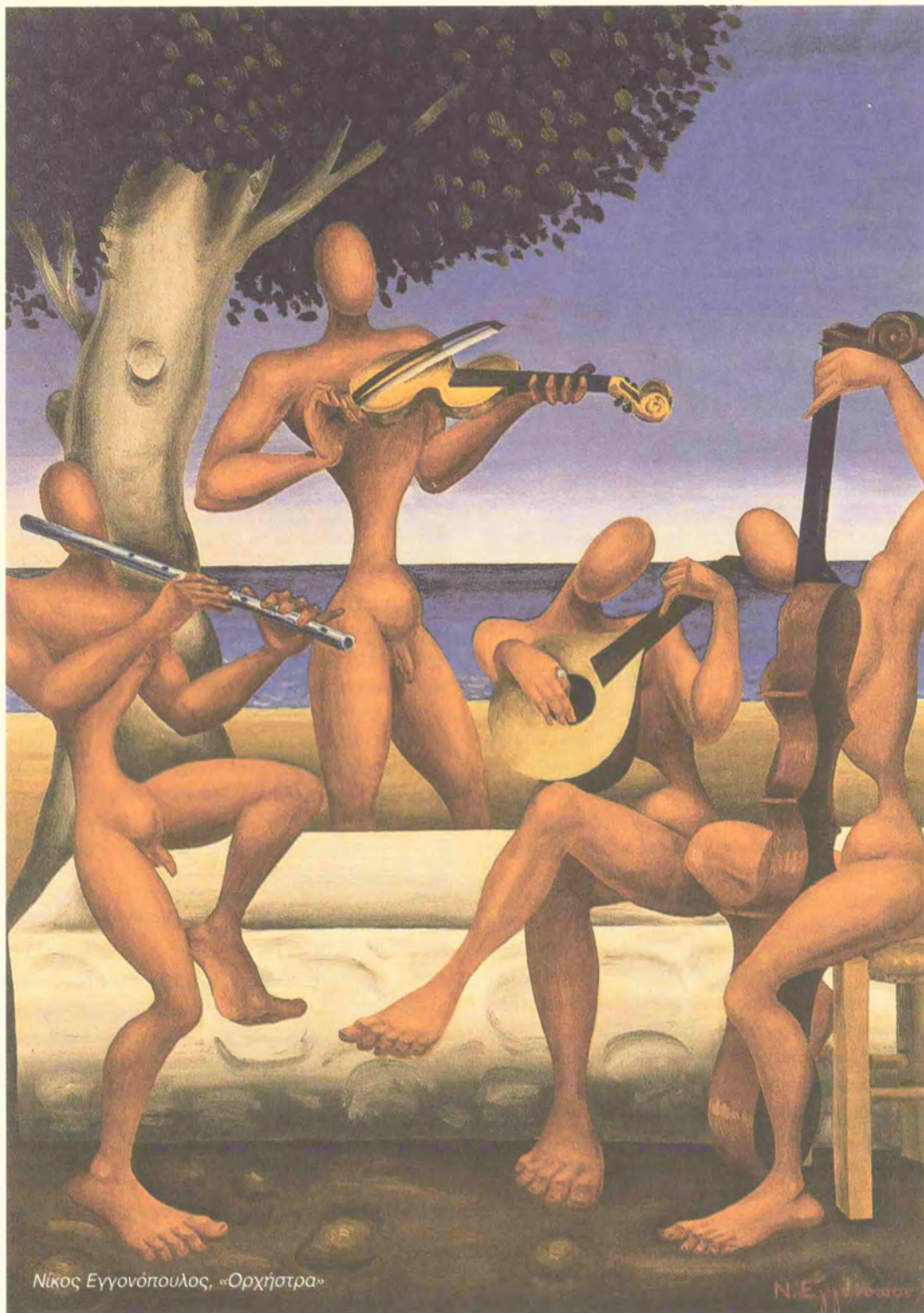
Εξαιρετικά υπερήφανος, διότι με την ουσιαστική συνεισφορά και διαχρονικά των συνεργατών μου, όχι απλώς υλοποιήσαμε αλλά και μεγεθύνουμε ουσιαστικά τον αρχικό μας στόχο. Λένε πως η ιστορία δικαιώνει τις επιλογές των ανθρώπων. Αν όντως αυτό συμβαίνει αισθάνομαι και δικαιωμένος. Παραμένω, ατενίζοντας με αισιοδοξία και δύναμη το μέλλον. Όσο ο Θεός το επιτρέπει και οι δυνάμεις μου αρκούν για τη δύσκολη αποστολή της Πολυφωνικής, θα βρίσκομαι στις επάλξεις των μουσικών αγώνων της πόλης και της πατρίδας μας.

Οι σχέσεις του ομίλου με τους μουσικούς φορείς της πόλης ποιες είναι;

Αν δεν έχεις ανταγωνισμό και προχωράς μόνος σου, κινδυνεύεις πολλές φορές από το τέλμα, τον κοιμισμό και την οπισθοδρόμηση, όσο και αν παρουσιάζεις περιχαρακωμένος από κάθε είδους αντιστάσεις. Η φιλοσοφία μας, είναι να λέμε ναι στον υγιή ανταγωνισμό, όχι σε ευκαιριακές συνεργασίες, χωρίς ποτέ να επιδιώκουμε προσωπικά οφέλη, μικράν της πολιτιστικής δημιουργίας.

Στηρίζεται ο όμιλος από κάποιο φορέα;

Επίσημη υποστήριξη δεν υπήρξε ποτέ για την Πολυφωνική, πλην του διαστήματος 1995-1998, που είχαμε τη χορηγία της τότε ΧΙΟΣ BANK. Περιοδικά αλλά

Νίκος Εγγονόπουλος, «Ορχήστρα»

σε περιορισμένο βαθμό είχαμε οικονομικές στηρίξεις από το ΥΠ.ΠΟ, την Περιφέρεια τη Νομαρχιακή και Τοπική Αυτοδιοίκηση, η οποία μάλιστα με την προηγούμενη της σημερινής μορφή της, προσπάθησε για τη μονιμοποίηση μιας ετήσιας μορφής χορηγίας, υπόθεση που μόνον πρόσκαιρα υλοποιήθηκε.

Η ύπαρξη των Μουσικών Σχολείων βοηθά στη δημιουργία κατάλληλης υποδομής;

Ως προς την ύπαρξη θα απαντούσα καταφατικά. Χωρίς αμφιβολία η δημιουργία τους προσέθεσε στο μουσικό τοπίο την προοπτική. Χρειάζονται, κατά την άποψη μου, όμως τολμηρά βήματα, ώστε όχι μόνο να καταξιωθούν στην κοινή γνώμη, αλλά κατ' ουσίαν να προσφέρουν σοβαρές υπηρεσίες στους μαθητές που θέλουν παράλληλα να λαμβάνουν και μουσικές γνώσεις. Έχουν παρατηρηθεί σε πανελλήνια κλίμακα περιπτώσεις που δεν δικαιολογούν την ένδειξη Μουσικό Σχολείο. Είναι θέμα καθαρά του Υπουργείου Παιδείας, αφού εκεί υπάγονται.

Ένα άλλο θέμα είναι η επαγωγή της Μουσικής Εκπαίδευσης γενικότερα στο Υπουργείο Πολιτισμού. Γενικότερα επιβάλλεται η Νομοθετική ρύθμιση όλων αυτών των παραμέτρων, ώστε ούτε οι αρμοδιότητες να εμπλέκονται, ούτε όμως και τίτλοι σπουδών να μοιράζονται ένθεν κακείθεν. Εν ολίγοις μια γενική αναδιοργάνωση με ό,τι αυτό συνεπάγεται.

Πως διαγράφεται κατά τη γνώμη σας το μέλλον για έναν μουσικό; Υπάρχουν επαγγελματικές ευκαιρίες;

Δυστυχώς τις περισσότερες φορές δεν υπάρχει η δυνατότητα προβολής των μουσικών, είτε λόγω αδυναμίας των Μουσικών Ιδρυμάτων στα οποία σπουδάζουν, είτε λόγω άλλων συγκυριών και αδιαφορίας γιατί όχι. Ασφαλώς οι φωτεινές εξαιρέσεις που παρουσιάζονται επιβεβαιώνουν απλά τον κανόνα.

Θεωρώ πως είναι καθήκον και ιερή υποχρέωση των τοπικών αρχόντων της κάθε περιοχής, όχι μόνον να ανακαλύπτει τα ταλέντα που ξεπηδούν από κάθε μορφής δραστηριότητα (καλλιτεχνική, αθλητική, εκπαιδευτική κ.λπ.), αλλά να τα προβάλλει τόσο στη τοπική κοινωνία όσον και στο πανελλήνιο τις δυνατότητες των νέων ανθρώπων της. Έτσι δημιουργούνται οι καλύτερες κοινωνίες του αύριο.

Οι πανεπιστημιακές σχολές Μουσικολογίας πιστεύετε ότι βοηθούν σε μια επιστημονική διάσταση της μουσικής;

Η επιστημονική διάσταση της μουσικής, σαφώς και

υποβοηθείται από τις Σχολές Μουσικολογίας, με τη παρουσία μάλιστα κορυφαίων Πανεπιστημιακών διδασκάλων, οι οποίοι τα τελευταία χρόνια, έδωσαν διαφορετική διάσταση στις μουσικές σπουδές, πέραν των γνωστών των Μουσικών Ιδρυμάτων της χώρας.

Σε ποια ηλικία πρέπει ή μπορεί ένα παιδί να ξεκινήσει τις σπουδές της μουσικής;

Είναι προτιμητέες οι μικρές ηλικίες, π.χ. Τρίτη Δημοτικού, όπου το παιδί, έχει την χρονική ευκαιρία αλλά και τη δυνατότητα να κτίσει σωστά το μουσικό του μέλλον. Ασφαλώς είναι δυνατόν και μικρότερες ηλικίες, Πρώτης π.χ. ή Δευτέρας Δημοτικού, εκεί που η μουσική προ-παιδεία και οι χορωδίες για παιδιά αυτής της ηλικίας έρχονται να δημιουργήσουν το υπόβαθρο για το μουσικό αύριο.

Ένα από τα μουσικά όνειρά σας;

Θα πρόκρινα την περαιτέρω εξέλιξη των εργασιών της Πολυφωνικής στην Ελλάδα και το εξωτερικό και τη δημιουργία των αυριανών στελεχών της, γεγονός που αποτελεί άσβεστη φιλοδοξία μου. Ό,τι δεν ήταν δυνατόν να καταφέρουμε στη δεκαετία του '80, εμείς οι πλέον πιο παλαιοί, φιλοδοξώ να το πετύχουν οι νέοι της σημερινής εποχής, ώστε η δημιουργία του μέλλοντος να συντελέσει στη γενικότερη αναβάθμιση όχι μόνον της Μουσικής στη χώρα μας, αλλά και στην υποβοήθηση μιας κοινωνίας Πολιτισμού.

Αν σας δινόταν η ευκαιρία (με άλλη ιδιότητα) να κάνετε κάτι μεγάλο για την Πάτρα στον τομέα της μουσικής τί θα ήταν αυτό;

Αρχικά τη δημιουργία Συμφωνικής Ορχήστρας στην Πάτρα, απαράδεκτη έλλειψη για μια πόλη που σε δύο χρόνια στέφεται Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης. Επίσης τη δημιουργία ενός Φεστιβάλ Μουσικής με διαφορετικές κατευθύνσεις από το σημερινό, με στόχο την γνωριμία του κοινού με την Παγκόσμια Μουσική Σκηνή και τέλος την ενίσχυση των τοπικών μουσικών φορέων, προκειμένου να εξελίξουν την παραγωγή τους, αφού όπως επαναλαμβάνω αποτελούν ζωντανή μαρτυρία της πόλης τους και του καλλιτεχνικού της δυναμικού.

Σχολή «Ζέρβας»: Λίγο πριν το ξεκίνημα...

Μια σφαιρική προσέγγιση της τέχνης με καταξιωμένα ονόματα

Με ένα καινούριο βήμα και έναν εξίσου καινούριο χώρο, στον τομέα της εικαστικής παιδείας αυτή τη φορά, εγκαινιάσεται νέα σαιζόν η Αΐδουσα Τέχνης Ζέρβας. Στο νέο χώρο της γκαλερί, επί της Μιαούλη 49 και Κορίνθου, θα λειτουργεί από τα μέσα Οκτωβρίου, πρότυπη σχολή σχεδίου και ζωγραφικής, οι σπουδαστές της οποίας θα έχουν τη δυνατότητα να παρακολουθούν επιπλέον ειδικά μαθήματα γλυπτικής, χαρακτικής, ιστορίας της τέχνης, αιογραφίας και φωτογραφίας.

«Τα πέντε χρόνια της εμπειρίας μας από τη λειτουργία της γκαλερί, έδειξαν πως υπάρχει ένα κενό στην εικαστική παιδεία, το οποίο χρειάζεται υποστήριξη. Την ίδια ώρα η Πάτρα είναι "γυμνή" αφού ούτε μουσεία δεν υπάρχουν για να επισκεφθεί κανείς. Αυτό το κενό φιλοδοξούμε να καλύψουμε απόλυτα», επισημαίνει ο ιδιοκτήτης

Τάκης Ζέρβας – Δημήτρης Μυταράς

της Πρότυπης Σχολής Σχεδίου και Ζωγραφικής Τάκης Ζέρβας.

Την εκπαίδευση αναλαμβάνουν σπουδαίοι Πατρινοί καλλιτέχνες, όπως οι: Σ. Ανδρουτσάκης, Κ. Παπατριανταφυλλόπουλος, Ν. Πρέσσας, Ν. Νικολάου, Κ. Πετροχείλου Ζ. Αναστασόπουλος, Χ. Κέλερη και ο γλύπτης Διονύσης Γερολυμάτος, ο οποίος έχει και τη γενική διεύθυνση των σπουδών.

Ο στόχος του σπουδαίου Πατρινού γλύπτη δεν είναι άλλος από το να μεταδώσει στους νέους καλλιτέχνες στίγματα της προσωπικής του διαδρομής, σημεία που θα τους καθοδηγήσουν, προκειμένου να ακολουθήσουν στη συνέχεια τη δική τους πορεία. «Από εκεί και πέρα ανάλογα με τα χαρίσματα που τους έχει δώσει η φύση ας προχωρήσουν. Τίποτα περισσότερο, τίποτα λιγότερο...» αναφέρει χαρακτηριστικά.

Ο Διονύσης Γερολυμάτος δε θα παραλείψει ωστόσο να διδάξει στους σπουδαστές του τη σημασία της σφαιρικής καλλιέργειας και της ολιστικής αντίληψης σε ό,τι αφορά στην πνευματική δημιουργία και τονίζει: «Δε νοώ αυτόν που λέει ότι ζωγραφίζει και δε γνωρίζει για παράδειγμα Σοπέν, Παλαμά, Καραγάτση, δεν έχει ασκηθεί ολιστικά στο χώρο της πνευματικής δημιουργίας, του ανθρώπου εν γένει και στερείται σφαιρικής αντίληψης, η οποία δημιουργεί την ατμόσφαιρα μέσα στην οποία ζει. Εγώ αυτό θέλω να δώσω και αυτή την ατμόσφαιρα προσπαθώ να βιώσω καθημερινά. Άλλωστε οι μεγάλες περίοδοι της τέχνης ήταν αυτές κατά τη διάρκεια των οποίων όλες οι τέχνες συνεργάζονταν. Εάν δεν έχεις ολιστική αντίληψη των πραγμάτων που θα πας; Θα γίνεις ζωγράφος της Κυριακής;»

Για τη λειτουργία της Πρότυπης Σχολής, πολύτιμη αναμένεται να αποδειχθεί η συμβολή σπουδαίων ζωγράφων και χαρακτών που θα επισκέπτονται ανά τακτά χρονικά διαστήματα τη Σχολή, προκειμένου να δίνουν τα «φώτα» τους σε όσους

Διονύσης Γερολυμάτος – Αντιγόνη και Τάκης Ζέρβας

φοιτούν εκεί, γεγονός που σύμφωνα με τον Τάκη Ζέρβα καθιστά τη Σχολή μοναδική στην Ελλάδα, αφού οι συγκεκριμένοι καλλιτέχνες δεν διδάσκουν σε άλλες ιδιωτικές σχολές, παρά μόνο σε πανεπιστημιακά ιδρύματα.

Ανάμεσα σε αυτούς τους καλλιτέχνες, συναντάμε τον καταξιωμένο ζωγράφο Δημήτρη Μυταρά, τον καθηγητή της ανωτάτης σχολής καλών τεχνών Αθηνών Τρ. Πατρασκήδη, τον Α. Απέργη και το χαράκτη Β. Καζάκο ο οποίος επίσης διδάσκει στην Ανώτατη Σχολή Καλών Τεχνών της Αθήνας.

Στην Πρότυπη Σχολή Σχεδίου και Ζωγραφικής Ζέρβας θα λειτουργούν τμήματα για παιδιά και ενήλικες με τριετή φοίτηση, θα παρέχεται δυνατότητα προετοιμασίας φακέλου για σχολές άλλων χωρών ενώ ιδιαίτερο βάρος θα δίνεται στην προετοιμασία των σπουδαστών που επιθυμούν να φοιτήσουν σε ΑΣΚΤ, ΑΤΕΙ και σχολές αρχιτεκτονικής.

«Γι αυτούς θα υπάρχει πολύ δυνατό πρόγραμμα σπουδών. Η σχολή σε αυτές τις περιπτώσεις θα παραμένει ανοιχτή από τις 10 το πρωί έως το βράδυ. Σταχεύουμε στην απόλυτη επιτυχία αλλά και πέρα από αυτή, οι σπουδαίοι δάσκαλοι θα έχουν δώσει καλές βάσεις στους νέους καλλιτέχνες στην τρυφερή ηλικία των 16 – 18 ετών» διευκρινίζει ο Τ. Ζέρβας. Επιπλέον θα διοργανώνονται εκθέσεις με έργα των σπουδαστών, διαλέξεις, σεμινάρια, βιβλιοπαρουσιάσεις συναυλίες και όχι μόνο.

Η πρώτη έκθεση για τη νέα σαιζόν θα εγκαινιάσεται στις 23 Οκτωβρίου και θα είναι αφιερωμένη στο Δημήτρη Μυταρά (στη φωτογραφία πάνω μαζί με τον Τ. Ζέρβα σε παλαιότερη συνεργασία του με το χώρο). Κατά τη διάρκεια της έκθεσης, που θα παραμείνει ανοιχτή μέχρι το τέλος Ιανουαρίου, το κοινό θα έχει τη δυνατότητα να δει από κοντά 35 σύγχρονα έργα του σπουδαίου καλλιτέχνη από τις τελευταίες του ενότητες. Ανάμεσά τους και μερικά μουσειακών διαστάσεων τα οποία δεν παρουσιάζονται συχνά στην Ελλάδα.

Η τέχνη «παρακωλύει» τη μάθηση

Του Παναγιώτη Στ. Φωτίου

Η αισθητική ως κλάδος της Φιλοσοφίας (εμφανίζεται το 18ο αιώνα) έχει ως αντικείμενο έρευνας την καλλιτεχνική έκφραση και μελετά τους όρους καλλιτεχνικής δημιουργίας και τις εκφάνσεις του ωραίου. Ασχολείται επίσης με την κριτική αξιολόγηση και τη διδασκαλία των αξιών της τέχνης (του ωραίου, του κάλλους, της ομορφιάς, του υψηλού, κ.ά.).

Υπενθυμίζουμε απλώς ότι σήμερα κυριαρχεί ο όρος αισθητική για να δηλώσει το επάγγελμα που έχει ως έργο του τη φροντίδα της ομορφιάς προσώπου και σώματος.

Κάθε εποχή αντιλαμβάνεται με το δικό της τρόπο το ωραίο και την ομορφιά, αλλά κρατούν οι έννοιες αυτές μια διαχρονική αξία. Οι αισθητικές αξίες (όπως και εάν προσδιοριστούν) έχουν την υλική τους διάσταση που προσεγγίζεται με τις αισθήσεις (χρώμα, ήχος, όγκος, πλαστικότητα...) και την πνευματική όπου ως ιδέες προσεγγίζονται περισσότερο νοητικά, υπερβατικά, με τη φαντασία και το συνειρμό.

Με δεδομένο ότι πολύ νωρίς το ωραίο ταυτίστηκε με το καλό και το ηθικό (δε θα αναφερθούμε στη «σύγκρουση» μοραλισμού και αισθητισμού) ο ρόλος της αισθητικής αγωγής θεωρήθηκε πολύ βασικός στη διαπαιδαγώγηση και κοινωνικοποίηση των νέων και ειδικά των μικρών παιδιών.

Στην αρχαία Ελλάδα συναντούμε την προσπάθεια διαμόρφωσης του «καλού και αγαθού» πολίτη με το «εν μουσική και γυμναστική παιδεύειν». Μπορούμε να πούμε ότι είναι η πρώτη εφαρμογή ολοκληρωμένης αισθητικής παιδείας και αυτό, χωρίς να υπερβάλουμε, για δύο λόγους:

α) για τι στο σχολικό επίπεδο το παιδί διδασκόνταν ανάγνωση, γραφή και αριθμητική από τους γραμματιστές, μουσική (φωνητική και ενόργανη) από τους κιθαριστές και γυμναστική για την «ευρυθμία» και «ευαρμοστία» του σώματος και της ψυχής από τους γυμναστές ή «παιδοτρίβες».

β) διότι στο κοινωνικό επίπεδο το ωραίο υπήρχε και βιωνόταν ενεργά από κάθε νέο ή ώριμο σ' όλες τις εκδηλώσεις και τα δρώμενα της πόλης και κυρίως αποτυπώνονταν στα δημόσια κτίρια και τις συλλογικές-ανοιχτές συνάξεις. Η πόλη ήταν ένα σχολείο αισθητικής (κτίρια, ναοί, θέατρα, αγάλματα, κεραμική, τελετές, αγώνες, δημόσια ρητορική κ.α.).

Στη χώρα μας, από την απελευθέρωση και μετά, άργησαν πολύ να εξελιχθούν τα πράγματα στην αισθητική αγωγή και γενικότερα στη σχέση του σχολείου με τις τέχνες. Οι λόγοι είναι πολλοί: οικονομικοί, κοινωνικοί, πολιτικοί, ξενοκρατία, πόλεμοι κτλ. Δεν είναι της ώρας να τους σχολιάσουμε. Για πάνω από 120 χρόνια, χωρίς υπερβολή, τόσο στην πρωτοβάθμια, όσο και στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση (όπως αυτές εμφανίστηκαν κατά καιρούς) είχαμε τα εξής:

α) «Γραμμική ιχνογραφία», η οποία περιοριζόταν στην καλλιγραφία και το κέντημα για τα κορίτσια (χειροτεχνία).

β) «Φωνητική μουσική κι ωδική» η οποία περιοριζόταν στην εκμάθηση κάποιων τραγουδιών θρησκευτικού και εθνικού περιεχομένου. Το «κλειδοκύμβαλον» ήταν είδος πολυτελείας για τα περισσότερα σχολεία της επαρχίας, αν όχι εντελώς άγνωστο.

Από τη δεκαετία του 1960 και λίγο πριν τα πράγματα αρχίζουν ν' αλλάζουν αργά, αλλά σταθερά, έστω και σε θεωρητικό επίπεδο. Τότε ακούγονται οι πρώτες φωνές, όπως αυτή του Ευάγγελου Παπανούτσου, ο οποίος αναφερόμενος στα αρνητικά της τεχνολογίας και στον τρόπο αντιμετώπισής τους τονίζει: «Στην πε-

Arman, «Σύνθεση με βιολιά»

ρίπτωση που μας απασχολεί ένα μόνο θετικό μέτρο θεραπείας του κοινού νομίζω ότι υπάρχει: η μόρφωση των νέων. Μια μόρφωση στερεή που θα κάνει την αυριανή ανθρωπότητα πιο απαιτητική, πιο ανεξάρτητη απέναντι σ' εκείνους που θα αναλάβουν να την πληροφορήσουν, να την καθοδηγήσουν και να τη διασκεδάσουν με τον τύπο, τον κινηματογράφο, το ραδιόφωνο και την τηλεόραση. Να οπλίσουμε τη διάνοια με την ανάπτυξη των κριτικών της δυνάμεων, να τονώσουμε τη συνείδηση του αγαθού με το βάθεμα του νοήματος της αρετής, ατομικής και συλλογικής _ να καθορίσουμε την αίσθηση του ωραίου με τη συνεχή και προσωπική επαφή προς τις δημιουργίες της αυθεντικής τέχνης – ιδού τα μέσα με τα οποία μια φωτισμένη εκπαίδευση θα μπορέσει να δώσει στην αυριανή ανθρωπότητα τη δύναμη και την επιδεξιότητα να αντιμετωπίσει χωρίς πολύ μεγάλες απώλειες τις προόδους μια τεχνικής που προχωράει με βήματα γίγαντα.» (13–10–1955).

Γίνεται αποδεκτή, με την πάροδο του χρόνου, η σπουδαιότητα της τέχνης ως μέσο αγωγής και αρχίζει μια προσπάθεια να μπει στο σχολείο η «αισθητική αγωγή». Αυτό θα συμβεί το 1982, όταν για πρώτη φορά καθιερώνεται ο όρος «αισθητική αγωγή» που περιλαμβάνει και τους όρους «εικαστική αγωγή» και «καλλιτεχνική παιδεία». Εννοείται ότι πρέπει να έχουμε υπόψη μας πια τις εικαστικές τέχνες (ζωγραφική, γλυπτική, αρχιτεκτονική), τις μετρικές (ποίηση, μουσική) και τις κινητικές (χορός–θέατρο) και τους όρους καλές τέχνες που περιλαμβάνουν τις 7–8 μορφές υψηλών τεχνών. Η «διδασκαλία της τέχνης» κρίνεται ότι πρέπει να μπει στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση (μέχρι την Α' Λυκείου)

«με προτεραιότητα στη δημιουργικότητα απέναντι στη δεξιοτεχνία, στη διαδικασία παραγωγής απέναντι στο αποτέλεσμα καθαυτό, στη γενική ανύψωση του ατόμου απέναντι στην εξειδικευμένη ποιότητα».

Από το 1960 και μετά η Γενική Παιδαγωγική και Διδακτική αξιώνει η διδακτική της τέχνης να ενδιαφέρεται «για όλο το χώρο της αισθητικής πραγματικότητας». Έργο της διδασκαλίας της τέχνης είναι τα εξής εν συντομία:

α) να κάνει τους μαθητές ικανούς ν' αντιλαμβάνονται, να προσεγγίζουν και ν' αξιολογούν διάφορες καλλιτεχνικές εκφράσεις και δημιουργίες μέσα στο κοινωνικό και ιστορικό περιβάλλον που αυτές συντελούνται και σε συνάρτηση μ' αυτό.

β) να μεταδώσει στους μαθητές γνώσεις, πληροφορίες σχετικές με την ιστορία της τέχνης, την εξέλιξή της, στα διάφορα καλλιτεχνικά ρεύματα και τις αισθητικές αξίες ώστε «και οι ίδιοι και ενεργούν με σύνεση», με μέτρο, με αίσθηση του ωραίου και να χαίρονται ό,τι καλό και ωραίο. Γιατί τελικά όλα στη ζωή μας είναι θέμα αισθητικής. Με το δεύτερο πετυχαίνεται καλλίτερα το πρώτο.

γ) να δώσει την ευκαιρία στους ίδιους να εκφραστούν καλλιτεχνικά. Με τα κατάλληλα μέσα και εργαλεία και τη σωστή καθοδήγηση να φτάσουν στην παραγωγή και την προσωπική δημιουργία.

δ) να αναδείξει και να βοηθήσει να εξελιχθούν εκείνοι από τους μαθητές που θα παρουσιάσουν «ειδικές ικανότητες». Υπάρχουν και οι «αισθητικοί τύποι» και αυτοί που ανήκουν στις καλλιτεχνικές ιδιοφυίες. Αλλά η αισθητική αγωγή πρέπει να προσφέρεται σ' όλα τα παιδιά και να δώσει έμφαση στην ανάπτυξη της καλλιτεχνικής αντίληψης. Δηλαδή πρώτα ν' αποκτηθεί η αίσθηση και η γνώση του ωραίου (σ' όποιο βαθμό μπορεί να γίνει) και μετά να δοθεί έμφαση στην καλλιτεχνική δημιουργία. Το παιδί πρέπει να εξοικειωθεί με όλες τις μορφές τέχνης όλων των λαών, όλων των εποχών και ν' αποκτήσει ποιοτικό κριτήριο ώστε να κρίνει και να επιλέγει μόνο του το όμορφο, το ωραίο...

Το ωραίο ορίζεται και σε αντίστιξη με το άσχημο. Για να συμβεί αυτό χρειάζεται να δημιουργηθεί στον νέο ένα στοιχειώδες απόθεμα αισθητικών εντυπώσεων, γνώσεων και πληροφοριών και να του προσφερθούν τα μέσα και τα ερεθίσματα για να εκδηλώσει το ενδιαφέρον προς την τέχνη και προς μια καλλιτεχνική δημιουργία. Τα παιδιά με ιδιαίτερες κλίσεις πάντα θα

υπάρχουν αλλά το κατάλληλο περιβάλλον παίζει το ρόλο του.

Το αναλυτικό πρόγραμμα των Α' και Β' τάξεων του δημοτικού σχολείου (Π.Δ. 583/1982 – ΦΕΚ 107Α) περιλαμβάνει 4 ώρες αισθητική αγωγή με τις εξής ενδείξεις στο περιεχόμενο:

Α. Ζωγραφική, σχέδιο–ιχνογραφία, πλαστική, γλυπτική, κολλάζ, τύπωμα, κούκλες–κουκλοθέατρο, μάσκες, υφαντική.

Β. Μουσική: Ακροαστική άσκηση, ρυθμική άσκηση και κίνηση, μουσική εκτέλεση, δημιουργικές εργασίες.

Ανάλογες δραστηριότητες, διαβαθμισμένες κατά τάξεις περιλαμβάνονται και στα προγράμματα που θα εκδοθούν στη συνέχεια είτε αναφέρονται στο δημοτικό είτε στο γυμνάσιο (λιγότερες οι ώρες εδώ).

Το καλλιτεχνικό συναίσθημα κρίνεται ότι πρέπει να καλλιεργείται από τη μικρή ηλικία (προσχολική αγωγή) γιατί είναι συνυφασμένο με τη φύση του ανθρώπου και η θετική εξέλιξή του είναι θέμα αγωγής και παιδείας. Γιατί έτσι, όπως φάνηκε από τα προηγούμενα, πετυχαίνονται η επικοινωνία και κοινωνικοποίηση των παιδιών και ύστερα η ελεύθερη και δημιουργική έκφραση σε προσωπικό επίπεδο. Γι' αυτό πρώτα επιδιώκουμε την αισθητική κρίση και μετά τη δημιουργική πράξη.

Με την πάροδο του χρόνου μπαίνουν γενικά οι κατασκευές και η χαλκοτεχνία σε πολλά σχολεία. Ειδικά η μελέτη και κατασκευή της μάσκας, κατά τη γνώμη μου, βοηθάει πολύ τα παιδιά να μελετήσουν και να παρατηρήσουν το ανθρώπινο πρόσωπο, να σχεδιάσουν, να κόψουν, να χρωματίσουν και με τη βοήθεια του δασκάλου να αντιληφθούν το ρόλο της στον πολιτισμό γενικά (θρησκεία, θέατρο, τελετουργίες, δρώμενα, μεταμφιέσεις, καρναβάλι...).

Σήμερα τα πράγματα έχουν βελτιωθεί αρκετά. Καλοτυπωμένα και εικονογραφημένα σχολικά βιβλία. Ειδικά βιβλία για τα μαθήματα της αισθητικής αγωγής (μουσική, ζωγραφική, θεατρολογία για την Α' Λυκείου). Τα καλλιτεχνικά μαθήματα διδάσκονται στα παιδαγωγικά τμήματα και στα γυμνάσια και τα λύκεια αλλά και τα δημοτικά διδάσκουν εκπαιδευμένοι και ειδικοί μουσικοί, ζωγράφοι και γενικά καθηγητές καλλιτεχνικών μαθημάτων.

Όμως η έλλειψη ή η αδυναμία σύνταξης ειδικών προγραμμάτων για τα μαθήματα αυτά, ίσως και λό-

γω της φύσης τους, η έλλειψη ειδικών χώρων–εργαστηρίων, χώρων μουσικής άσκησης και ακρόασης, η δημοσιούπαλληλική νοστοροπία που χαρακτηρίζει αρκετούς διδάσκοντες, η στροφή των γονέων στα ιδιωτικά εργαστήρια και τα ωδεία (δημόσια κ' ιδιωτικά) υποβαθμίζουν το ρόλο της αισθητικής αγωγής στο ελληνικό σχολείο.

Το ίδιο το σχολείο εξάλλου φαίνεται να υπηρετεί μια τεχνοκρατική εκπαίδευση όσο κι αν κόπτεται για τη γενική καλλιέργεια και την αισθητική και ανθρωπιστική παιδεία. Η εποχή μας είναι καταναλωτική και χρησιμοθηρική και ελάχιστα «επενδύει» στα πνευματικά και καλλιτεχνικά, παρά την εμπορευματοποίηση της τέχνης. Η μόδα κάνει τη δουλειά της και η αισθητική της τηλεόρασης και των σταρ της στιγμής επηρεάζουν πολύ τα παιδιά. Η αισθητική των πολιτικών και της πολιτείας είναι μάλλον φτηνή και ανύπαρκτη (ρίξτε μια ματιά στα δημόσια κτίρια, στα εμπορικά κέντρα και σε πολλά πολυώροφα τετράγωνα τσιμεντοκουτία).

Παρά τις όποιες εξαιρέσεις και παρά τους πανελληνίους μαθητικούς διαγωνισμούς θεάτρου, μουσικής, τραγουδιού και χορού το σχολείο μένει μακριά από τις πινακοθήκες, από το θέατρο, από τα μουσεία, από τους αρχαιολογικούς και ιστορικούς χώρους. Όσοι συνάδελφοι ασχολούνται μ' όλα αυτά, δύσκολα αποσπούν τον έπαινο γιατί παρακωλύουν το έργο και τη μάθηση που πρέπει να προσφέρει το σχολείο!!!

Υ.Γ.1: Δεν αναφέρθηκα καθόλου στο θεραπευτικό ρόλο της τέχνης μέσω του παιχνιδιού, τόσο του θεατρικού παιχνιδιού των ρόλων, όσο και του απλού παιδικού παιχνιδιού σε καθημερινή βάση.

Υ.Γ.2: Σ' ένα χρησιμοθηρικό και εξεταστικοκεντρικό σύστημα δεν υπάρχει χώρος ούτε για την ιστορία της τέχνης, ούτε για το θέατρο, ούτε για τη λογοτεχνία, διότι οι μαθητές δεν έχουν χρόνο και ενδιαφέρονται για τις πανελλαδικές εξετάσεις. Ποιος θα τους εμπνεύσει και θα τους πείσει ν' ασχοληθούν ουσιαστικά μ' όλα αυτά; Στο δημοτικό και το γυμνάσιο μπορούν να γίνουν πολλά πράγματα.

Υ.Γ.3: Δεν αναφέρθηκα στο ρόλο και την αισθητική των σχολικών γιορτών ούτε στην αισθητική των σχολικών κτιρίων (εσωτερική κ' εξωτερική).

Υ.Γ.4: Προσωπικά πιστεύω ότι τα πράγματα θα πάνε καλλίτερα έστω και με αργούς ρυθμούς. Η τέχνη είναι το καταφύγιό μας,

Μετά την εποχή του «ντο ρε μι»...

Της Μαρίας Τσιλίρα *

Οι πιο παλιοί θυμούνται σίγουρα το δάσκαλό τους στο Δημοτικό να τους μαθαίνει κάποιο τραγουδάκι. Οι πιο «τυχεροί» είχαν δάσκαλο μουσικής που τον πλήρωναν οι γονείς για να διδάσκει εκτός προγράμματος. Από το 1991 άρχισαν να διορίζονται στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση εκπαιδευτικοί μουσικής, ώστε το μάθημα να αναβαθμιστεί. Εκατοντάδες μουσικοί διδάσκουν σήμερα στα δημοτικά σχολεία της Ελλάδας, όμως κανείς δεν μπορεί να πει με σιγουριά πως το μάθημα έχει πάρει μια αξιοπρεπή θέση ανάμεσα στα άλλα.

Οι εκπαιδευτικοί, όσο κι αν κάνουν φιλότιμες προσπάθειες για να αναδείξουν τον παιδαγωγικό ρόλο του μαθήματος, έχουν γίνει διοργανωτές σχολικών εορτών και εκδηλώσεων. Ο κάθε μουσικός συναντά 300 έως 500 μαθητές εβδομαδιαίως που παίρνουν μόνο μια μικρή γεύση μουσικής, ενώ οι γονείς εφησυχάζουν πως το παιδί τους έχει πλήρη μουσική κατάρτιση.

Υπάρχουν δύο βασικοί λόγοι που οδηγούν στην κατάσταση αυτή. Ο πρώτος είναι η έλλειψη αναλυτικού προγράμματος! Εδώ και δώδεκα χρόνια, δηλαδή, η διδακτέα ύλη στο μάθημα της μουσικής αφήνεται στις γνώσεις του εκπαιδευτικού, στο πώς ο ίδιος αντιλαμβάνεται τη μουσική εκπαίδευση στο σχολείο και

στην καλή του διάθεση να παρακολουθήσει σεμινάρια και να μελετήσει καινούρια συστήματα.

Κατά καιρούς εμφανίζονται σχεδιαγράμματα και υποδείξεις για την κατεύθυνση του μαθήματος που καθόλου δε θυμίζουν αναλυτικό πρόγραμμα. Σίγουρα, πάντως, έχουν γραφτεί από πολύ αισιόδοξους οραματιστές αφού σύμφωνα με αυτά ένα παιδί που διδάσκεται μουσική 2 ώρες την εβδομάδα στην Γ' και Δ' Δημοτικού και 1 ώρα στην Ε' και ΣΤ' είναι ικανό με την αποφοίτησή του να αναλύει παρτιτούρα ευρωπαϊκής μουσικής και να διαβάζει Βυζαντινή!

Σύμφωνα με το πρόγραμμα που ισχύει σήμερα, το μάθημα δε διδάσκεται στην Α' και Β' τάξη από εκπαιδευτικό μουσικής, αλλά από το δάσκαλο της τάξης. Στα σχολεία που έχουν πρόγραμμα «ευέλικτης ζώνης», οι ώρες του μαθήματος στη Γ' και Δ' μειώνονται αντί να αυξηθούν και να ενταχθούν στο πρόγραμμα. Το συμπέρασμα είναι πως δεν ισχύουν τα ίδια σε όλα τα σχολεία, ούτε καν στο ωρολόγιο πρόγραμμα. Για να μη μιλήσουμε για την έλλειψη αισθησών εποπτικού υλικού που είναι ένα γενικότερο πρόβλημα...

Για να υλοποιηθεί το υπάρχον «αναλυτικό πρόγραμμα» θα πρέπει να υπάρχει ειδική αίθουσα – εργαστήριο εξοπλισμένη με μουσικά όργανα (κρουστά οργάνια, τονικά και μη) για κάθε παιδί, αρμόνιο, ηχητικό και οπτικοακουστικό υλικό. Μόνο στα πιο προνομιούχα σχολεία υπάρχει στοιχειώδης εξοπλισμός, που με-

ταφράζεται σε λίγα τυμπανάκια και ένα αρμόνιο.

Μια δεύτερη και πολύ σημαντική αιτία προβλημάτων είναι η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών. Αν η επιμόρφωση τραπεζικών και νομαρχιακών υπαλλήλων είναι αναγκαία, δεν είναι άκρως απαραίτητη η παιδαγωγική κατάρτιση των εκπαιδευτικών; Οι Μουσικοί που υπάρχουν σήμερα στα σχολεία είναι κυρίως απόφοιτοι ωδείων και μουσικών σχολών. Οι περισσότεροι είναι σολίστες μουσικών οργάνων, κάτοχοι θεωρητικών πτυχίων, ακόμα και καθηγητές βυζαντινής μουσικής. Αν και εξαιρετικοί μουσικοί οι περισσότεροι, ελάχιστοι από αυτούς έχουν ειδικευθεί σε μουσικοπαιδαγωγικά συστήματα και ακόμα λιγότεροι έχουν παρακολουθήσει σχετικά σεμινάρια. Ακόμα και από τους απόφοιτους των Πανεπιστημίων (Τμήματα Μουσικών Σπουδών), λίγο είναι αυτοί που έχουν διδαχθεί σχετικά μαθήματα αφού στις σχολές αυτές δεν υπάρχει τέτοια κατεύθυνση, παρά κάποια μαθήματα επιλογής.

Σχολικός σύμβουλος υπήρχε μόνο ένας, μέχρι πριν λίγους μήνες που τοποθετήθηκαν δύο, ένας για τη Βόρεια και ένας για τη Νότια Ελλάδα. Ο «Νοτίου Ελλάδος» κ. Πατσανζόπουλος καθυσάχασε πρόσφατα τους εκπαιδευτικούς πως το αναλυτικό πρόγραμμα

ετομάζεται μαζί με βιβλίο για κάθε τάξη, κάτι το οποίο είναι επίσης αίτημα χρόνων. Κάθε σχολική μονάδα θα είναι υποχρεωμένη να έχει εξοπλισμένο εργαστήριο Μουσικής και οι εκπαιδευτικοί θα παρακολουθούν σεμινάρια σε τακτά χρονικά διαστήματα. Ελπίζουμε πως έτσι θα μπου κάποιια καλοτύπια στην ανεξέλεγκτη δράση των εκπαιδευτικών μουσικής που παρά την καλή τους πρόθεση είναι δύσκολο, σχεδόν αδύνατο πολλές φορές, να αντεπεξέλθουν στις ανάγκες του σύγχρονου σχολείου.

Στην εποχή της τεχνολογίας και της εξειδίκευσης θα πρέπει το μάθημα της Μουσικής να ξεφύγει από το «ντο ρε μι» και να ανοίξει δημιουργικούς δρόμους έκφρασης και επικοινωνίας. Να λειτουργήσει παιδαγωγικά για τους μαθητές με μαθησιακά προβλήματα και επικοινωνιακά για τους μαθητές με προβλήματα συμπεριφοράς. Να γίνει αφορμή για να μπου τα παιδιά στο δημιουργικό κόσμο της τέχνης, να λειτουργούν ομαδικά και να συνεργάζονται με φαντασία για καλύτερους κόσμους.

Η Μαρία Τσιλίρα είναι μουσικός, εκπαιδευτικός Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης.

Όρεξη και αγάπη για τη διδασκαλία

Της Σάνη Πέττα –Γεωργιάδη *

Η αρμονία που διδάσκεται δεν αγγίζει καν την εποχή των ρομαντικών συνθετών, δεν φτάνει την εποχή του Wagner που η αρμονία εξάντλησε τις δυνατότητές της, δεν φτάνει στην εποχή του Schonberg, την εποχή των μοντέρνων σχολών

όπως Bela-Bartok, δεν φτάνει στην σύγχρονη εποχή. Γενικότερα υπάρχει η νοοτροπία να διδάσκονται μια συνάτα, ένα κονσέρτο οι σπουδαστές, αλλά δεν ξέρουν να το αναλύσουν (πλην ελαχίστων περιπτώσεων). Ενώ τόσο η ανάλυση όσο και η μελέτη είναι αυτά που δίνουν την βαθύτερη μόρφωση.

Το φαινόμενο αυτό όμως οφείλεται γενικότερα στην λανθασμένη μέθοδο που ακολουθούν τα ωδεία και που δεν είναι άλλη από το προτεινόμενο ενιαίο σύστημα σπουδών του υπουργείου Πολιτισμού. Σαφώς λοιπόν η ριζική αναθεώρηση του περιεχομένου μουσικών σπουδών πρέπει να είναι ο άμεσος στόχος των αρμοδίων.

Παρ' όλο όμως που όλα αυτά φαίνονται απογοητευτικά, κατά την περίοδο των σπουδών μου στη σχολή σύνθεσης που έγιναν στην Αθήνα και όχι στην Πάτρα –λόγω έλλειψης καθηγητών– ανακάλυψα ότι υπάρχουν άνθρωποι που παίρνουν πρωτοβουλίες στην διδασκαλία τους, ύστερα από ιδιαίτερη μόρφωση που έλαβαν στο εξωτερικό. Αρκεί να υπάρχει θέληση από εμάς τους νεότερους και που δεν είχαμε μέχρι στιγμής την τύχη να σπουδάσουμε σε μια φημισμένη Ακαδημία της Ευρώπης, να τους ανακαλύψουμε και να ρουφήξουμε γνώσεις, ώστε κι εμείς με τη σειρά μας να τις μεταδώσουμε στους δικούς μας μαθητές. Κι αν ακόμα κάποιοι αυτό το θεωρούν δύσκολο ή δεν υπάρχει η δυνατότητα, τουλάχιστον μην περιοριζόμαστε στα τετριμμένα που μάθαμε όταν σπουδάσαμε, αλλά συνεχώς να επιζητούμε καινούργιες γνώσεις μέσα από συνεχή σεμινάρια από καινούργια συγγράμματα και έρευνα.

Αλλά και πάλι για να προβούμε στην αναζήτηση αυ-

τών πρέπει από μόνοι μας ως καθηγητές να δείχνουμε «όρεξη και κυρίως αγάπη για τη διδασκαλία της τέχνης της μουσικής».

Να προσπαθήσουμε να κάνουμε τους μαθητές μας ενεργητικούς ακροατές και όχι παθητικούς δέκτες, ώστε να αναπτυχθεί η ακουστική τους ικανότητα από μικρή ηλικία. Αυτό, όμως, θα εξαρτηθεί από την ερευνητική διάθεση, την ενθάρρυνση και το ενδιαφέρον που θα δείξουμε εμείς οι καθηγητές.

Η μουσική πρέπει να είναι παιχνίδι ομαδικό, να υπάρχουν δηλαδή σύνολα ή ομάδες παιδιών, χορωδίες και ορχήστρες, ώστε να δουλεύουν συλλογικά, να συντονίζονται με κοινή προσπάθεια, να υπάρχει ανταγωνισμός. Στα δέκα συνεχή έτη που δουλεύω αυτό το σύστημα με την δημιουργία συνόλου νυκτών εγχόρδων στο μουσικό σχολείο που υπηρετώ αλλά και παλιότερα με χορωδίες, έχω δει θεαματικά αποτελέσματα.

Τη μουσική δεν πρέπει να την διδάσκουμε στο χαρτί ή στον πίνακα. Δεν πρέπει να είναι αποκομμένη από κάθε αίσθηση ήχου (μέθοδο που δυστυχώς εφαρμόζουν πολλοί καθηγητές στο μάθημα της αρμονίας). Όπως το μάθημα γυμναστικής δεν είναι δυνατόν να διδαχθεί στα θρανία, έτσι και στη μουσική δεν ταιριάζει η «παθητικότητα», το ξέκομμα δηλαδή της θεωρίας από την πράξη. Άλλωστε η εφαρμογή των ενεργητικών μεθόδων στην μουσική εκπαίδευση έχει αποδείξει ότι μέσα από τη μουσική πράξη, οι βασικές έννοιες της μουσικής συνειδητοποιούνται άμεσα και χωρίς κόπο.

Πρέπει να πούμε και στη διδασκαλία συστημάτων ORFF (λόγος – κίνηση), KODALY (τραγούδι), MARTENOT και WILLEMS, ειδικά όταν πρόκειται για μαθητές προσχολικής ηλικίας. Αξίζει να επιδιώκουμε τη γενικότερη μουσική ευαισθητοποίηση μέσα από τους ήχους που το παιδί παράγει από μικρές ηλικίες. Αν αυτό εφαρμοστεί, μετά το παιδί μπορεί να επιλέξει μια μουσική γλώσσα πιο συγκεκριμένη.

(*) Η Σάνη Πέττα – Γεωργιάδη είναι καθηγήτρια Β/θμιας εκπαίδευσης. Υπηρετεί στο Μουσικό Γυμνάσιο Πάτρας και ανήκει στο «Ευήκοον μέλος».

Μουσικό Σχολείο

Ναι αισθάνονται από μικροί, μουσικοί

Μέσα στα πλαίσια του αφιερώματος στην μουσική εκπαίδευση θα ήταν παράληψη αν δεν αναφερθούμε και στο Μουσικό Σχολείο, το οποίο φέτος κλείνει 12 χρόνια λειτουργίας στον χώρο της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης. Για το λόγο αυτό μιλήσαμε με την κ. Κωνσταντίνα Γερολυμάτου, διευθύντρια του σχολείου, για το μέλλον του και για το ρόλο που θα μπορούσε να παίξει στα πολιτιστικά δρώμενα της πόλης.

Σε ποιο επίπεδο πιστεύετε ότι βρίσκεται σήμερα η μουσική εκπαίδευση στην Πάτρα και ποιο ρόλο μπορεί να παίξει το μουσικό σχολείο στην προσπάθεια αυτή;

Θεωρώ ότι η μουσική εκπαίδευση στην Πάτρα βρίσκεται σήμερα σε ένα πολύ καλό επίπεδο. Αν και δεν διαθέτει η πόλη μας σχολές πανεπιστημιακού επιπέδου στο χώρο της μουσικής, υπάρχουν πολλά ιδιωτικά μουσικά εκπαιδευτήρια και μουσικά σωματεία. Έχουμε επίσης την τύχη να λειτουργεί στο νομό μας από το 1991 ένα από τα 33 συνολικά Μουσικά Σχολεία της χώρας μας, το Μουσικό Σχολείο Πατρών, το οποίο αποτελείται από Μουσικό Γυμνάσιο και Ενιαίο Μουσικό Λύκειο, και το οποίο έχει επεκτείνει τη δραστηριότητά του, ήδη από την προηγούμενη σχολική χρονιά στα Δημοτικά Σχολεία, προσφέροντας δωρεάν μαθήματα μουσικής σε μαθητές των Δ', Ε' και ΣΤ' τάξεων του Δημοτικού.

Το σχολείο με την ιδιαιτερότητά του ως «μουσικό», ένα σχολείο δηλαδή που υπηρετεί την τέχνη, πόσο εύκολο είναι να λειτουργήσει και να μεταδώσει στα παιδιά την αγάπη για τη μουσική;

Το Μουσικό σχολείο Πατρών είναι η μοναδική σχολική μονάδα στο νομό μας στην οποία υπηρετούν εκπαιδευτικοί και μάλιστα μουσικοί όλων των ιδιαίτερων ειδικοτήτων μετά από αίτηση τους, που σημαίνει ότι επιθυμούν ιδιαίτερα να εργασθούν σε αυτό και μετά από ειδική αξιολόγηση των προσόντων τους από την Καλλιτεχνική επιτροπή του ΥΠ.Ε.Π.Θ. που σημαίνει ότι είναι μουσικοί με αυξημένα προσόντα. Επίσης, οι

μαθητές του σχολείου μας εγγράφονται στην Α' Γυμνασίου μόνον μετά από επιτυχείς εισαγωγικές εξετάσεις. Αυτό σημαίνει ότι αφ' ενός μεν επιθυμούν να ασχοληθούν με τη μουσική, αφ' ετέρου έχουν εξακριβωμένα την ικανότητα να μάθουν μουσική.

Στο Μουσικό Σχολείο οι μαθητές διδάσκονται εκτός των μαθημάτων γενικής παιδείας και άλλα 20 περίπου μαθήματα μουσικής παιδείας, 2 όργανα (πιάνο και μαντολίνο) και ένα ακόμα μουσικό όργανο της δικής τους επιλογής. Μαθαίνουν επίσης να συνεργάζονται αρμονικά μεταξύ τους ως μουσικοί συγκροτώντας ορχηστρικά και φωνητικά σχήματα, τα οποία αποτελούνται από μαθητές 12 – 17 ετών, μαθητές δηλαδή Γυμνασίου και Λυκείου.

Επιπλέον, οι μαθητές μας πραγματοποιούν με κέφι κάθε χρόνο καλλιτεχνικές εκδηλώσεις και δημόσιες εμφανίσεις, πέραν των καθιερωμένων σχολικών εορτών και εθνικών επετείων, που τους κάνουν να αισθάνονται μουσικοί από τα μαθητικά τους χρόνια. Δεν χρειάζεται λοιπόν να αναφέρω και άλλους ακόμα λόγους για τους οποίους πιστεύω ότι το Μουσικό Σχολείο είναι το κατ' εξοχήν σχολείο που μπορεί να μεταδώσει στα παιδιά την αγάπη για τη μουσική.

Ποια είναι η σχέση με τους μουσικούς φορείς από τους άλλους χώρους;

Δε νομίζω ότι υπάρχει λόγος ανταγωνισμού με άλλους καλλιτεχνικούς φορείς. Αντίθετα, ως Μουσικό Σχολείο, επιδιώκουμε τη συνεργασία με όλους τους φορείς με στόχο την καλλιέργεια των νέων μας, την

προσφορά ποιοτικών καλλιτεχνικών εκδηλώσεων στο πατριάκό κοινό, τη κατά το δυνατόν καλύτερη προετοιμασία και παρουσία της πόλης μας ως Ολυμπιακής Πόλης και Πολιτιστικής Πρωτεύουσας της Ευρώπης και γενικά τη δημιουργία πολιτισμού.

Πιστεύετε ότι σήμερα υπάρχει αύξηση ή μείωση του αριθμού των μαθητών που σπουδάζουν μουσική;

Δεν μπορώ να απαντήσω στην ερώτησή σας, καθώς δε διαθέτω τα ανάλογα στατιστικά στοιχεία. Μπορώ, όμως, να σας πω με βεβαιότητα, ότι αυξήθηκε φέτος ο αριθμός των μαθητών που φοιτούν στο Μουσικό Σχολείο και ότι το σχολείο μας θα λειτουργήσει αυτή τη σχολική χρονιά με 11 τμήματα, εκ των οποίων 3 στην Α' Γυμνασίου και 2 στην Α' Λυκείου. Έχουμε, δηλαδή, μια αύξηση της τάξεως του 30% περίπου των μαθητών.

Έχουν τη δυνατότητα να σπουδάζουν μουσικοί όλοι, ανεξάρτητα από το βιοτικό τους επίπεδο;

Μια και έχουμε την τύχη να λειτουργεί στην πόλη μας ένα Δημόσιο Μουσικό Εκπαιδευτήριο, μπορούμε να πούμε ότι παρέχεται η δυνατότητα στους νέους μας που έχουν διάθεση και κλίση, να σπουδάσουν μουσική ανεξαρτήτως βιοτικού επιπέδου. Υπάρχουν βέβαια και σωματεία, σύλλογοι, χορωδίες, ορχήστρα και μπαντίνια του Δήμου που δίνουν στους νέους μας την ευκαιρία να ασχολούνται με τη μουσική, ενώ η φοίτησή τους στα ιδιωτικά μουσικά εκπαιδευτήρια κοστίζει και δεν είναι γενικά προσιτή σε όλα τα κοινωνικά στρώματα.

Μπορεί το μουσικό σχολείο να αντικαταστήσει το ρόλο των Ωδείων στα μουσικά πράγματα;

Δεν υπάρχει λόγος, ούτε είναι σκοπός, των Μουσικών Σχολείων της χώρας μας, μα ούτε τη δυνατότητα έχουν να αντικαταστήσουν τα Ωδεία. Εγώ θεωρώ ότι το σχολείο μας δεν ανταγωνίζεται τα Ωδεία. Μόνο ένας νομίζω ότι πρέπει και μπορεί να είναι ο τομέας ανταγωνισμού: Ποιος θα προσφέρει καλύτερης ποιότητας μουσική εκπαίδευση στη νεολαία μας. Κατά τα άλλα το Μουσικό Σχολείο δεν μπορεί να απορροφήσει περισσότερους από 300 μαθητές – και πολλούς λέω, σε μια πόλη 250.000 κατοίκων, ούτε όλοι οι μαθητές προτάσσουν τη μουσική στην εκπαίδευσή. Έτσι θα υπάρχουν πάντα οι ενδιαφερόμενοι να θα φοιτούν στα Ωδεία.

Ειδικά από την τρέχουσα σχολική χρονιά θα δοθεί στους μαθητές μας η δυνατότητα εκμάθησης οργά-

νων που δεν προσφέρονται συνήθως στα Ωδεία, όπως όργανα πνευστά ή έγχορδα ευρωπαϊκής μουσικής, καθώς και όργανα παραδοσιακής μουσικής. Με σκοπό μάλιστα την ενημέρωση των μαθητών μας και των γονέων τους για τα όργανα που θα προσφερθούν στο σχολείο μας φέτος και τα οποία μπορούν να δηλώσουν ως μάθημα επιλογής, διοργανώσαμε το Σεπτέμβριο μουσική εκδήλωση με στόχο την επίδειξη στους μαθητές μας των προσφερομένων οργάνων από εξειδικευμένους μουσικούς.

Υπάρχει η δυνατότητα προβολής των ταλέντων που υπάρχουν στην Πάτρα γύρω από τη μουσική;

Το Υπουργείο Παιδείας έχει θεσμοθετήσει Μαθητικούς Καλλιτεχνικούς Αγώνες Μουσικής, οι οποίοι διενεργούνται μια φορά το χρόνο και στους οποίους δίνεται η δυνατότητα διάκρισης και επιβράβευσης των ταλαντούχων μαθητών. Η συμμετοχή στους αγώνες δεν είναι μόνο ατομική, διαγωνίζονται επίσης μουσικά σύνολα. Το σχολείο μας που παίρνει μέρος κάθε χρόνο στους αγώνες αυτούς έχει διακριθεί επανειλημμένως και σε ατομικές προσπάθειες και σε ομαδικές. Κορυφαία διάκριση του σχολείου μας πέρσι, η κατάκτηση του 2ου Πανελληνίου Βραβείου στον τομέα της ευρωπαϊκής χορωδιακής μουσικής.

Ποια όργανα έχουν μεγαλύτερη ζήτηση από τους μαθητές;

Τα όργανα που γνωρίζουν και τα οποία προσφέρονται κατ'εξοχήν στα Ωδεία. Στόχος όμως του σχολείου μας είναι να ενημερώσουμε του μαθητές μας ότι εκτός από τα όργανα που έχει γίνει σχεδόν καθεστώς να διδάσκονται στη χώρα μας, υπάρχουν και άλλα θαυμάσια, που αν τα γνωρίσουν θα τα αγαπήσουν και θα προτιμήσουν να τα διδαχθούν, ως μάθημα επιλογής.

Υπάρχει επαγγελματικό μέλλον για τους αποφοίτους του Μουσικού Σχολείου;

Αυτή είναι μια καλή ερώτηση, που πιστεύω ότι απασχολεί πολύ τους γονείς που προβληματίζονται για το αν αξίζει τον κόπο να κατευθύνουν τα παιδιά τους, που αγαπούν τη μουσική, να φοιτήσουν στο Μουσικό Σχολείο. Καταρχήν, οι απόφοιτοι του Ενιαίου Μουσικού Λυκείου αποκτούν, απολυτήριο που διαφέρει από εκείνα των υπολοίπων Ενιαίων Λυκείων της χώρας μας, καθώς αναφέρει την επίδοση και εξειδίκευση τους στον τομέα της μουσικής. Σαφώς αυτό αποτελεί πλεονέκτημα κατά τη συμμετοχή τους στις Πανελλήνιες εξε-

τάσεις, όταν διαγωνίζονται με τους συμμαθητές τους των Γενικών Σχολείων στα ειδικά μαθήματα για την εισαγωγή στις σχολές Μουσικολογίας, λόγω της επίσειρά ετών συμμετοχής τους στα υποχρεωτικά μαθήματα της αρμονίας και του Dictée. Το σημαντικότερο, όμως, είναι ότι η φοίτηση στο Μουσικό Σχολείο δίνει τη δυνατότητα στους μαθητές, να αποκτήσουν Πτυχίο Θεωρητικών της μουσικής και Πτυχίο Βυζαντινής μουσικής –μετά από εξετάσεις που διοργανώνονται στο Υπουργείο Παιδείας– με το οποίο προσλαμβάνονται ως Καθηγητές στα Μουσικά Σχολεία.

Οι πανεπιστημιακές σχολές Μουσικολογίας πιστεύετε ότι βοηθούν σε μια «επιστημονική» διάσταση της Μουσικής;

Ασφαλώς και βοηθούν μια και η Μουσική είναι και τέχνη και επιστήμη. Σημαντικό θα ήταν επίσης αν οι σχολές αυτές παρείχαν στους σπουδαστές τους τη δυνατότητα να εξειδικεύσουν τις σπουδές τους σε μουσικά όργανα, όπως γίνεται στο Πανεπιστήμιο Μακεδονίας.

Ποια είναι τα όνειρά σας για το σχολείο;

Ωραία ερώτηση! Θα έλεγα ότι ονειρεύομαι να αναπτυχθεί το Σχολείο τόσο στον τομέα της Ευρωπαϊκής

Μουσικής όσο και στον τομέα της Παραδοσιακής Μουσικής και να προάγει τον πολιτισμό συμβάλλοντας στη διατήρηση της μουσικής μας παράδοσης, να γίνει φορέας επιμόρφωσης των καθηγητών μουσικής, να παίζει πρωτεύοντα ρόλο στα πολιτιστικά δρώμενα της πόλης μας, να αποκτήσει διδακτήριο με προδιαγραφές Μουσικού Σχολείου, να λειτουργήσει ως Πρότυπο Ολοήμερο σχολείο της Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, να εκπαιδεύει μαθητές με ήθος και ταλέντο στη μουσική, να μην μπορεί να απορροφήσει όλους τους μαθητές που θα επιθυμούσαν να φοιτήσουν σε αυτό και να προκαλέσει την ίδρυση ενός 2ου Μουσικού σχολείου στο Νομό μας.

ΩΔΕΙΟ ΜΟΤΣΑΡΤ

1978-2003 25 χρόνια προσφοράς
ΓΚΟΤΣΗ 22 ΤΗΛ/ΦΑΞ: 2610 278419
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΒΙΚΤΩΡ ΝΙΚΟΛΑΟΥ

Ταχύρυθμα Μαθήματα

Πιάνο, Βιολί, Κιθάρα, Φλάουτο, Σαξόφωνο, Αρμόνιο, Ακκορντεόν, Μαντολίνο, Μπουζούκι, Κλαρίνο, Τραγούδι - Φωνητική - Ορθοφωνία, Βυζαντινή Μουσική, Ωδική, Αρμονία, Αντίστιξη, Φούγκα, Ενοργάνωση, Σύνθεση, Προετοιμασία στη Μουσικολογία.

Ειδικά Μαθήματα Τραγουδιού

Μουσική... ανωτάτου επιπέδου

Οι νέοι φοιτητές μόλις έφτασαν στις πόλεις που θα σπουδάσουν, όμως κάποιοι άλλοι περιμένουν στην... ουρά. Πρόκειται για όσους μπαίνουν τώρα στα τελευταία στάδια της διαδικασίας που θα τους οδηγήσει (όπως όλοι τους ευχόμαστε) στο Πανεπιστήμιο. Για όσα από αυτά τα παιδιά το ενδιαφέρον στρέφεται προς τις μουσικές σπουδές, αλλά και για όσους εμπλέκονται με τον έναν ή τον άλλο τρόπο στην ανώτατη μουσική εκπαίδευση, είναι χρήσιμη μια ανασκόπηση στα τμήματα των ΑΕΙ και ΤΕΙ που έχουν στο βασικό τους αντικείμενο τη Μουσική.

Η πρώτη βασική διάκριση γίνεται ανάμεσα στα τμήματα Μουσικών Σπουδών των ελληνικών ΑΕΙ και των πιο εξειδικευμένων τμημάτων των ΤΕΙ. Εκτός από το μεγαλύτερο καλλιτεχνικό ενδιαφέρον, τα τμήματα των ΑΕΙ αναδείχθηκαν φέτος πρωταγωνιστές και στην άνοδο των βάσεων. Κι αν το ενδιαφέρον των υποψηφίων φοιτητών για τις μουσικές σπουδές διατηρηθεί υψηλό, ίσως δώσει και ένα μεγαλύτερο κίνητρο στα ίδια τα τμήματα, που παρουσιάζουν πάντως μια αξιοσημείωτη αυτοσυγκράτηση στον αριθμό των φοιτητών που δέχονται ετησίως.

Το Τμήμα Μουσικών Σπουδών του Ιονίου Πανεπιστημίου λειτουργεί στην Κέρκυρα από τον Οκτώβριο του 1992 με βάση ένα πολυδύναμο πενταετές πρόγραμμα σπουδών, που καλύπτει πέντε γνωστικές περιοχές της μουσικής θεωρίας και πράξης: και οδηγεί στην απόκτηση πτυχίου σε μια από τις ακόλουθες τρεις κατευθύνσεις:

Μουσική Σύμβαση – Μουσική Εκτέλεση – Μουσικές Επιστήμες

Οι δύο πρώτες εξασφαλίζουν επαγγελματική επάρκεια σε συνθέτες, εκτελεστές οργάνων, τραγουδιστές και μαέστρους χορωδίας ή ορχήστρας, ενώ η τρίτη επισφραγίζει την ειδικότητα στη Μουσική Παιδαγωγική, τη Μουσική Τεχνολογία ή τη Μουσικολογία.

Στη Θεσσαλονίκη, πιο καινούριο είναι το Τμήμα Μουσικής Επιστήμης και Τέχνης του Πανεπιστημίου Μακεδονίας που ιδρύθηκε το 1996 και οι πρώτοι του

φοιτητές εισήχθησαν την περίοδο 1998-1999.

Το Τμήμα έχει ως στόχο την καλλιέργεια και ανάπτυξη των τεχνικών και ερμηνευτικών δυνατοτήτων της οργανικής και φωνητικής Δυτικής μουσικής, καθώς και της Βυζαντινής και Ελληνικής παραδοσιακής μουσικής, σε συνδυασμό με την θεωρητική μελέτη και έρευνα στους αντίστοιχους τομείς.

Οι σπουδές αποσκοπούν στον συνδυασμό της άρτιας επιστημονικής γνώσης των ιστορικών, θεωρητικών και παιδαγωγικών θεμάτων της μουσικής σε συνδυασμό με την σπουδή και καλλιέργεια στα διάφορα όργανα τα οποία διδάσκονται από επιφανείς καλλιτέχνες διεθνούς κύρους. Οι πτυχιούχοι του Τμήματος που ακολουθούν την ειδικότητα στο όργανο είναι άρτια προετοιμασμένοι ν' ακολουθήσουν σόλο καριέρα στην ημεδαπή ή στην αλλοδαπή.

Η μουσική ως τεχνολογία

Στο χώρο της τεχνολογικής εκπαίδευσης, η κατάσταση είναι εντελώς διαφορετική. Από τη μια η ενασχόληση με τη μουσική όχι ως τομέα της τέχνης, αλλά ως αντικείμενο εφαρμογής νέων τεχνολογιών κι από την άλλη η ανάγκη για καλύτερη οργάνωση και μεγαλύτερη προσοχή από την Πολιτεία, δημιουργεί στα τμήματα των ΤΕΙ εντελώς διαφορετικές συνθήκες.

Ενδιαφέρον παρουσιάζει το Τμήμα Μουσικής Τεχνολογίας και Ακουστικής του Τ.Ε.Ι. Κρήτης (πάρτημα Ρεθύμνου) που άρχισε τη λειτουργία του τον Σεπτέμβριο του 1999. Αντικείμενο σπουδών του

τμήματος είναι η εφαρμογή της σύγχρονης ηλεκτρονικής τεχνολογίας στη σύνθεση, παραγωγή και διαχείριση του μουσικού ήχου, καθώς και η τεχνολογία της ακουστικής των χώρων.

Στα υπόλοιπα ΤΕΙ το ενδιαφέρον στρέφεται εκτός από τη μουσική τεχνολογία και στην επαφή με τα μουσικά όργανα, παραδοσιακά ή σύγχρονα με σπουδές που φιλοδοξούν να κερδίσουν όσους επιθυμούν μια βαθιά εξειδίκευση στο αντικείμενο.

ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Τμήμα Μουσικών Σπουδών
Ιονίου Πανεπιστημίου (Κέρκυρα)
26610 87524-5
www.ionio.gr/music, music@ionio.gr

Τμήμα Μουσικών Σπουδών ΑΠΘ
2310 991819

Τμήμα Μουσικής Επιστήμης
και Τέχνης Πανεπιστημίου Μακεδονίας
2310 891281, 2310 891248, 2310 891769
http://www.uom.gr/depart/mus_art/

Στην πλειοψηφία τους, οι απόφοιτοι των τμημάτων Μουσικών Σπουδών στοχεύουν είτε στον εκπαιδευτικό κλάδο, είτε σε αυτόν της καλλιτεχνικής καριέρας στη μουσική. Ως εναλλακτικές επιλογές σε αυτές τις δύο κατευθύνσεις προτείνονται οι επαγγελματικές διέξοδοι στους μουσικούς οργανισμούς, στα μέσα ενημέρωσης, στις δισκογραφικές εταιρείες και στα στούντιο ηχογραφήσεων.

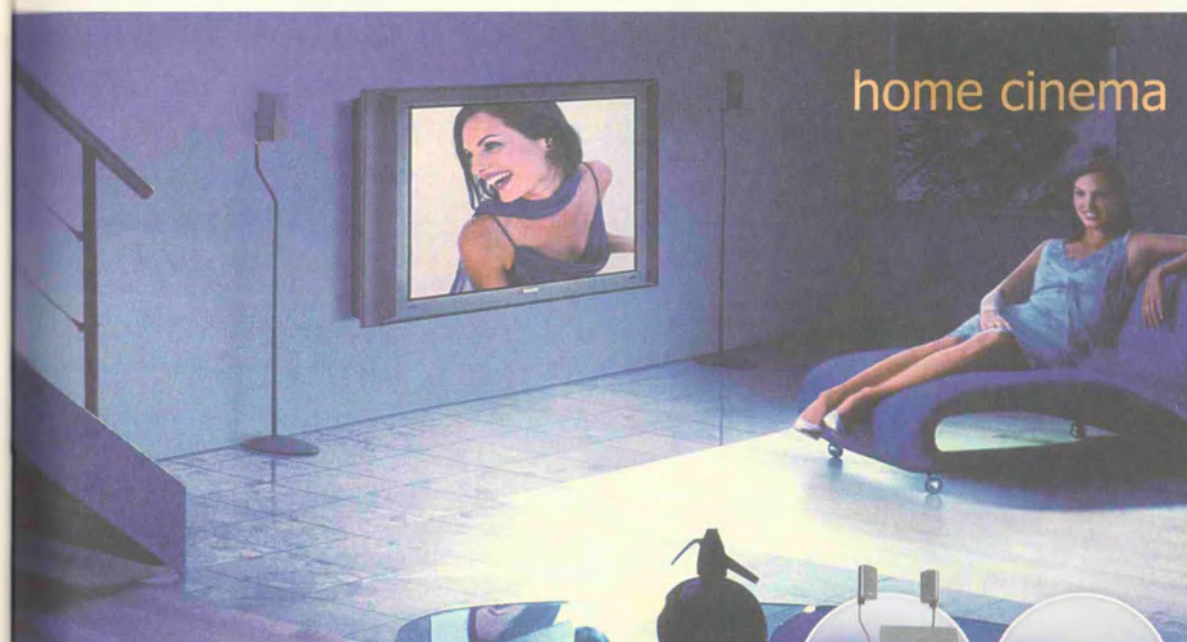
Τμήμα Μουσικών Σπουδών Πανεπιστημίου Αθηνών
www.cc.uoa.gr/music, music@cc.uoa.gr

Τμήμα Λαϊκής και Παραδοσιακής Μουσικής
ΤΕΙ Ηπείρου (Αρτα)

Τμήμα Μουσικής Τεχνολογίας ΤΕΙ Ηπείρου (Αρτα)
268 10 79224,76401-4

Τμήμα Τεχνολογίας Μουσικών Οργάνων Ιονίου ΤΕΙ
26710 92855

Τμήμα Μουσικολογίας και Ακουστικής
ΤΕΙ Κρήτης (Ρέθυμνο)
28310 23747

ΔΟΥΒΡΗΣ Α.Ε.
3 χρόνια Εγγύηση σε όλες τις Ηλεκτρικές Συσκευές

Μαιζώνος 54 - 56 και Ακρωτηρίου 106 ΠΑΤΡΑ

Μια ξηρή και αφυδατωμένη γνώση;

Επιστροφή στις ρίζες ήταν το αίτημα μιας σημαντική ομάδας καλλιτεχνών την περίοδο αμέσως μετά τη μεταπολίτευση. Μια εκ νέου εκζήτηση της ελληνικότητας. Μια δίψα για την ανακάλυψη της παράδοσης...

Του Παναγιώτη Ανδριόπουλου

Ως πρώτο αποτέλεσμα αυτής της περιδίησης «στους δρόμους της ανατολής» θα πρέπει, νομίζουμε, να τονισθεί η επαναανάκτηση του ρεμπέτικου. Μέχρι που έγινε μόδα! Που κάποια στιγμή πέρασε... Τότε όμως αρκετοί συνειδητοποιήσαμε αυτό που ο Μάνος Χατζιδάκις είχε ήδη επισημάνει το 1949, με την περίφημη διάλεξή του για το ρεμπέτικο στο Θέατρο Τέχνης: «... το ρεμπέτικο τραγούδι, του οποίου παρατηρώντας τη μελωδική γραμμή διακρίνουμε καθαρά απάνω του την επίδραση, ή καλύτερα την προέκταση του βυζαντινού μέλους... Όλα φανερώνουν την πηγή, που δεν είναι άλλη από την αυστηρή κι απέρριπτη εκκλησιαστική υμνωδία».

Το ρεμπέτικο μεσουράνησε στη δεκαετία του '80 και φαίνεται πως λειτούργησε ως εφαλτήριο για τη σπουδή και προβολή της «πηγής» του, δηλαδή της βυζαντινής μουσικής, αλλά και της παραδοσιακής (δημοτικής).

Στο τέλος της δεκαετίας του '80 και ιδιαίτερα κατά τη δεκαετία του '90 η σπουδή της βυζαντινής μουσικής γνωρίζει μια πρωτοφανή ακμή. Όλα τα ωδεία της επικράτειας –που πληθαίνουν κατά τρόπο εντυπωσιακό την περίοδο αυτή– εντάσσουν στο πρόγραμμα σπουδών τους και τη βυζαντινή μουσική. Στα μουσικά σχολεία της χώρας, που ιδρύονται στα τέλη της δεκαετίας του '80, η βυζαντινή μουσική αποτελεί αυτοτελές μάθημα, στο οποίο δίδεται ιδιαίτερη βαρύτητα.

Επίσης, στα πανεπιστημιακά τμήματα Μουσικολογίας, που δημιουργούνται την τελευταία δεκαετία, η βυζαντινή μουσική είναι ένα από τα βασικά

μαθήματα, που διδάσκεται υποχρεωτικά σε δύο τουλάχιστον εξάμηνα ενώ ο φοιτητής έχει τη δυνατότητα της επιλογής του μαθήματος της ψαλτικής τέχνης καθ' όλη τη διάρκεια των μουσικών σπουδών του.

Καθοριστικό ρόλο στη σπουδή της βυζαντινής μουσικής διαδραματίζουν πλέον και οι Ιερές Μητροπόλεις της Εκκλησίας τα Ελλάδας, αλλά και του εξωτερικού, με τη σύσταση και λειτουργία ειδικών σχολών, αναγνωρισμένων από το κράτος, στις περισσότερες περιπτώσεις. Κι ακόμη δεν πρέπει να παραλείψουμε τα επιδοτούμενα σεμινάρια που πραγματοποιούνται από Κέντρα Επαγγελματικής Κατάρτισης, στο πλαίσιο ειδικών προγραμμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης –για άνεργους νέους κυρίως– και αφορούν στη Βυζαντινή μουσική.

Τα παραπάνω ισχύουν εν πολλοίς, και για την ελληνική παραδοσιακή μουσική. Ακόμα και πολλοί δήμοι εντάσσουν στις πολιτιστικές τους δραστηριότητες τη δημιουργία σχολής για την εκμάθηση της παραδοσιακής μουσικής, αλλά και παραδοσιακών χορών (τα περίφημα «χορευτικά» που τείνουν να καταστήσουν «λαίλαπα»).

Αν σ' όλα αυτά προσθέσει κανείς την τεράστια εκδοτική δραστηριότητα που παρατηρείται στο χώρο (εκατοντάδες, πλέον, βιβλία και ψηφιακοί δίσκοι γύρω από τη βυζαντινή και παραδοσιακή μουσική) και τις απειράριθμες συναυλίες και εμφανίσεις ανάλογων χορωδιών και συγκροτημάτων, τότε θα μπορούσαμε να μιλήσουμε για μια πραγματική αναγέννηση, που, μάλιστα, δεν έχει προηγούμενο, με δεδομένη την

ανάπτυξη και τη χρήση της σύγχρονης τεχνολογίας.

Το σίγουρο είναι ότι αυτή τη στιγμή διαθέτουμε μια εξαιρετικά σημαντική βιβλιογραφία και δισκογραφία, τόσο στο χώρο της βυζαντινής όσο και στο χώρο της παραδοσιακής μας μουσικής, καρπός της κοπιώδους ερευνητικής εργασίας φιλοτίμων θεραπόντων της εθνικής μας μουσικής. Αυτή η εξέλιξη δεν πρέπει καθόλου να παραθεωρείται, διότι πλέον υπάρχουν άξιοι Έλληνες επιστήμονες, που μπορούν να διαλεχθούν ισοτίμως με τους ξένους μουσικολόγους, οι οποίοι –πρέπει να το παραδεχθούμε– πρωτοστάτησαν στην έρευνα και της βυζαντινής μουσικής και του δημοτικού τραγουδιού.

Όμως παρά την άμεση πρόσβαση χιλιάδων νέων στο περιθωριοποιημένο, παλαιότερο, χώρο της βυζαντινής μουσικής, είναι μάλλον λίγοι εκείνοι οι οποίοι ασχολούνται με το είδος, διαθέτοντας την απαιτούμενη, όχι μόνο γνώση, αλλά και σοβαρότητα. Γιατί υπάρχουν πια πολλές εγγενείς δυσκολίες που καθιστούν απροσπέλαστη την ψαλτική τέχνη –ως προς την ουσία της– για τις νεώτερες γενιές. Όπως επεσήμανε πολύ σωστά σε πρόσφατη συνέντευξη ο Άρχων Πρωτοψάλτης της Μεγάλης του Χριστού Εκκλησίας κ. Λεωνίδας Αστερής, «ο ψάλτης οφείλει να γνωρίζει πρώτα απ' όλα τη γλώσσα και το κείμενο που ψάλλει, δηλ. να ξέρει την ερμηνεία του κειμένου. Να γνωρίζει τη γλώσσα της Εκκλησίας. Να γνωρίζει επίσης τη γλώσσα της μουσικής. Διότι όπως υπάρχουν φράσεις στην υμνογραφία, υπάρχουν και φράσεις στη μουσική».

Όταν όμως ο σημερινός νέος σπουδαστής έχει σοβαρές ελλείψεις στο γλωσσικό του όργανο –λόγω των γνωστών προβλημάτων που παρατηρούνται στην εκπαίδευση– τότε αυτομάτως αδυνατεί να συλλάβει όχι μόνο το νόημα του ύμνου (για να μην αναφερθούμε στην κακή ανάγνωση του κειμένου), αλλά και τη σπουδαιότητα των μουσικών φράσεων («θέσεις») που είναι απαραίτητες, ώστε η ερμηνεία ενός μέλους να αποκτήσει την αναγκαία ενότητα στην εκφορά.

Κάτι πολύ σημαντικό επίσης που αποτελεί δομικό στοιχείο της ψαλμωδίας είναι ο ρυθμός. Ο ζωγράφος Ανδρέας Φωκάς έλεγε πως «το θέμα του ρυθμού, είναι ίσως το βασικότερο στην τέχνη, όσο ίσως και στη ζωή». Ο Μανώλης Χα..... παρατηρεί εύστοχα και επιγραμματικά: «Πρόκειται για εσωτερικό, ακατάγραφο στοιχείο, πέρα από την τυπική χρονική αγω-

γή κατά το σχήμα θέση-άρση), απόλυτα συνδεδεμένο με την ουσία και τον χαρακτήρα της σύνθεσης. Ο ρυθμός είναι στην πράξη, ένα από τα κυριότερα και σημαντικότερα, συστατικά της αυθεντικής ιστορικής ερμηνείας».

Η υψηλή αυτή αντίληψη περί ρυθμού είναι, μάλλον, εκτός της σημερινής πρακτικής κατά τη διδασκαλία της βυζαντινής μουσικής. Επίσης, η διδασκαλία παρουσιάζει σημαντικά κενά και σε τομείς όπως η διάκριση των ειδών μελοποιίας και το ήθος των ήχων. Δεν ψάλλονται φυσικά όλοι οι ύμνοι με τον ίδιο τρόπο. Πρέπει να υπάρχει η αναγκαία ερμηνευτική διάκριση. «Η σύγχρονη ψαλτική συχνότατα τυποποιεί και ισοπεδώνει όχι μόνο όμοια, αλλά και εντελώς ανόμοια μουσικά είδη». (Μ.Χ.)

Επίσης ο οκτωηχία δεν πρέπει να μπαίνει σε κάποια προκρούστεια μέθοδο, ώστε όλοι να μπορούν να φέρουν τα μέλη στα μέτρα τους.

Τα τελευταία χρόνια η «Μέθοδος της Ελληνικής Μουσικής» του μεγάλου διδάσκου Σίμωνος Καρρά, συνέβαλε τα μέγιστα στην ανάδειξη των ποικιλιμάτων και των αναλύσεων, ως δομικών στοιχείων του μέλους, το οποίο γίνεται περισσότερο ηδύ και πεποικιλμένο, καθώς αποφεύγει έτσι τη μονοτονική «ξηροφωνία». Δυστυχώς ενίοτε παρατηρείται κάποια υπερβολή ή επιτήδευση στη χρήση των αναλύσεων, επειδή ακριβώς θεωρούνται πανάκεια για την εκφορά του μέλους, το οποίο όμως αναδεικνύεται από τη σύνθεση όλων των προαναφερθέντων στοιχείων.

Η μουσική εκπαίδευση στο χώρο της βυζαντινής μουσικής –αλλά και της παραδοσιακής πολλές φορές– συντελείται ερήμην των παραπάνω. Προσφέρεται μια ξηρή και αφυδατωμένη γνώση, ανίκανη να γοητεύσει τους νέους κι έτσι να τους μιλήσει στον μουσικό κόσμο μιας μεγάλης μουσικής παράδοσης, γνησίως ελληνικής. Η κατάσταση θα καταστεί ελπιδοφόρα όταν ενστερνιστούμε όσα ο Μάνος Χατζιδάκις προσδιόρισε ως χαρακτηριστικά του ελληνικού ύφους:

«Και στη μελωδία και στα λόγια και στο χορό, δεν υπάρχει κανένα ξέσπασμα, καμιά σπασμωδικότητα, καμιά νευρική κούραση. Δεν υπάρχει πάθος, υπάρχει η ζωή με την πιο πλατιά έννοια. Όλα δίνονται λιτά, απερίττα, με μια εσωτερική δύναμη που πολλές φορές συγκλονίζει. Μήπως αυτό δεν είναι το κύριο και μεγάλο στοιχείο που χαρακτηρίζει την ελληνική φυλή;».

Τα Μουσικά Σχολεία της ΝΔ. Ελλάδας

Τα Μουσικά Σχολεία, Γυμνάσια και Λύκεια, ήταν τα πρώτα στα οποία εφαρμόστηκαν οι αρχές των σημερινών ολοήμερων, στα οποία οι μαθητές με διευρυμένο ωράριο έχουν την ευκαιρία να παρακολουθήσουν μαθήματα, που ξεφεύγουν εντελώς από τα κλασικά προγράμματα σπουδών. Στη ΝΔ Ελλάδα λειτουργούν συνολικά οι παρακάτω επτά σχολικές μονάδες.

Μουσικό Σχολείο Βαρθολομιού (Γυμνάσιο-Λύκειο),
Αρχαίας Ήλιδας 7, Τ.Κ. 27050, Βαρθολομιό,
Τηλ. 2623042555

Μουσικό Σχολείο Κέρκυρας (Γυμνάσιο-Λύκειο),
ζάρβου Κ. Κορακιάνα, Τ.Κ. 49083,
Τηλ. 266109157310.

Μουσικό Σχολείο Λευκάδας (Γυμνάσιο-Λύκειο),
Καποδιστρίου 11, Τ.Κ. 31100,
Τηλ. 2645022525, Fax. 2645021625

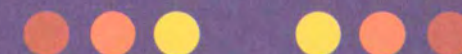
Μουσικό Σχολείο Καλαμάτας (Γυμνάσιο-Λύκειο),
Εθνικού Σταδίου-Παραλίας Τ.Κ. 24100,

Τηλ. 2721096966

Μουσικό Σχολείο Αγρινίου (Γυμνάσιο-Λύκειο),
Αγ. Ιωάννης Ρηγανάς, Τ.Κ. 30100,
Τηλ-Fax. 2641053595

Μουσικό Σχολείο Ζακύνθου (Γυμνάσιο-Λύκειο),
Ερυθρού Σταυρού 20, Τ.Κ. 29100,
Τηλ-Fax. 2695045812

Μουσικό Σχολείο Πατρών (Γυμνάσιο-Λύκειο),
Πάροδος Ε.Β. Εγλυκάδα Πατρών, Τ.Κ. 26222,
Τηλ. 2610641800-641604

Με στόχο να κάνουμε την παραμονή σας στο Rocky Raccoon πιο ευχάριστη, ανακαινίσαμε πλήρως το χώρο. Παραμένουμε όμως σταθεροί επί 20ετίας στην ποιότητα του service και της εναλλακτικής μουσικής.

ΣΤΑΘΕΡΑ ΣΤΗΝ ΑΠΕΝΑΝΤΙ ΟΧΘΗ

Γεροκωστοπούλου & Ηφραίτου, Τηλ.: 2610 223 398

Και λίγες νότες...

Όχι μόνο το μπάντμιντον...

Καλό το πρόγραμμα της Ολυμπιακής Παιδείας που έδωσε μια πρώτη τάξεως διέξοδο στους καθηγητές Φυσικής Αγωγής οι οποίοι δούλεψαν στα σχολεία της Ελλάδας. Όμως από την αρχή ήταν γνωστό πως οι συγκεκριμένοι καθηγητές θα ήταν συμβασιούχοι και πως το πρόγραμμα θα έληγε με τη διοργάνωση των Ολυμπιακών Αγώνων, κάτι που σήμαινε ότι δε θα μπορούσαν να διεκδικήσουν μονιμότητα. Παρ' όλ' αυτά η μονιμότητα ζητείται (εκλογές έρχονται...), όπως επίσης ζητείται και η παράταση του προγράμματος.

Επειδή, όμως, η παράταση ενός τέτοιου προγράμματος (που εξοκείωνε τα παιδιά με τα Ολυμπιακά αθλήματα και την ιστορία των Αγώνων) δεν μπορεί να παραμένει επ' άπειρο, να προτείνουμε μια συμβιβαστική λύση; Αν κριθεί πως η Ολυμπιακή Παιδεία πρέπει να συνεχιστεί, ας δοθεί τουλάχιστον η δυνατότητα να ενταχθούν σε αυτή και μαθήματα άλλων κατευθύνσεων — όπως τα καλλιτεχνικά — κι ως εργαστούν και καθηγητές και άλλων ειδικοτήτων.

Άλλωστε όταν λέμε ότι διδάσκουμε την ιστορία των Αγώνων και τα ολυμπιακά ιδεώδη, δε σημαίνει ότι μαθαίνουμε στα παιδιά τι είναι

το... μπάντμιντον ή η ιππασία. Τους μαθαίνουμε επίσης και ιστορία, φιλοσοφία, μουσική κ.τ.λ.

Υποσχέσεις

Έπιασαν τόπο οι διαμαρτυρίες (μέρος των οποίων είχαν δημοσιευτεί και στο «δόντι») για την απαράδεκτη κατάσταση που επικρατούσε στο Τμήμα Τεχνολογίας Ήχου του ΤΕΙ Ηπείρου στο Ληξούρι. Τελικά ο υπουργός Παιδείας επισκέφθηκε το Τμήμα, δεσμεύτηκε για μόνιμες λύσεις και προς το παρόν εξασφάλισε συνεργασία με το Μέγαρο Μουσικής Αθηνών προκειμένου οι σπουδαστές να μπορούν να κάνουν εκεί την πρακτική τους εξάσκηση, αφού ούτε καν στούντιο για να μάθουν ηχοληψία δεν υπήρχε. Ας ελπίσουμε πως κάτι θα αλλάξει και πως θα βοηθήσει σε αυτή την κατεύθυνση και η τοπική κοινωνία της Κεφαλονιάς (αρχές, φορείς και πολίτες).

Η κόντρα στο Ίντερνετ!

Η παλιά και γνωστή κόντρα μεταξύ των καθηγητών μουσικής που προέρχονται από τα Ωδεία και των συναδέλφων τους που είναι απόφοιτοι πανεπιστημιακών τμημάτων, αναβιώνει τώρα μέσω Ίντερνετ! Σε αρκετές από τις ηλεκτρονικές σελίδες που κυκλοφορούν για την εκπαίδευση (οι

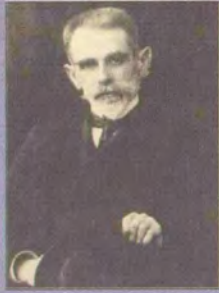
πιο ενδιαφέρουσες: www.edra.gr, www.teach.gr) διαβάζουμε αρκετά συχνά επιστολές καθηγητών της μίας ή της άλλης πλευράς που αλληλοκατηγορούνται, με φόντο τους διαγωνισμούς του ΑΣΕΠ και τις ευκαιρίες προσλήψεων νέων εκπαιδευτικών ως αναπληρωτών ή μονίμων. Δε θα επαναλάβουμε το αυτονόητο ότι το υπουργείο οφείλει να βάλει μια τάξη, χωρίς να αδικήσει καμιά πλευρά. Θα επιμείνουμε μόνο στο να υπάρχει μακροχρόνιος σχεδιασμός γιατί με βιαστικές κινήσεις, σίγουρα θα υπάρξουν τεράστιες αδικίες.

Καλό θα τους κάνει...

Προς αποφυγή παρεξηγήσεων... Δεν χρειάζεται να υπάρχει κάτι προσωπικό ούτε με τη Δημοτική Μουσική Πάτρας ως φορέα, ούτε με τους σημερινούς υπευθύνους της, όταν προτείνεται η κατάργησή της και η ενσωμάτωσή της μαζί με το Δημοτικό Ωδείο σε έναν ενιαίο μουσικό φορέα. Μια τέτοια εξέλιξη (όταν φυσικά ξεπεραστούν οι παρούσες κόντρες), μόνο καλό έχει να προσφέρει σε αυτούς που νοιάζονται να μάθουν μουσική υπεύθυνα και σοβαρά. Για όλους τους υπόλοιπους, που βλέπουν το ζήτημα από την πλευρά του ατομικού τους συμφέροντος, πολύ απλά δεν τίθεται καν θέμα διαλόγου.

Κλείνουμε πέντε χρόνια
και συνεχίζουμε δυναμικά...

ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟ ΤΡΙΜΗΝΟ ΤΟΥ 2003

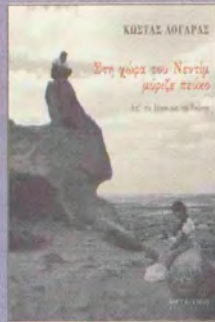

20 Οκτωβρίου - 2 Νοεμβρίου

Αφιέρωμα στα εξήντα χρόνια
από το θάνατο του Κωστή Παλαμά
Σε συνεργασία με το Εθνικό Κέντρο Βιβλίου
και το Δήμο Πατρέων

24 Νοεμβρίου

Παρουσίαση του βιβλίου του Κώστα Λογαρά
«Στη χώρα του Νεντίμ μύριζε πεύκο»
Σε συνεργασία με τις εκδόσεις «Μεταίχμιο»
και το «Discover - Παπασωτηρίου»

Δεκέμβριος

Εικονική ξενάγηση στο Νέο Μουσείο Πάτρας
Σε συνεργασία με το Τεχνικό Επιμελητήριο
και το Αρχιτεκτονικό Γραφείο Μπομπότη

Η ζωή μας, πολιτισμός...

το **ΔΟΝΤΙ**

Από 10 - 10 - 2003 μέχρι 20 - 11 - 2003

προσεχώς...

Επιμέλεια: Ελευθερία Μακρυγένη

25

Η «Γλυκειά Κύπρος» στο Μουσείο Μπενάκη

Χαράκτες του 20ού αιώνα στο ΜΙΕΤ

Στο «Πολύεδρο» για το Νίκο Καχτίτση

Προσεχώς... στην Πάτρα

Κινηματογραφική Λέσχη Πάτρας

Σταθερή αξία στα καλλιτεχνικά δρώμενα της Πάτρας το χειμώνα η Κινηματογραφική Λέσχη, αντιμετωπίζει φέτος για πρώτη χρονιά τα αποτελέσματα της κρίσης των κινηματογραφικών αιθουσών, αφού –αν και οι επιλογές της δείχνουν ότι και πάλι η προσέλευση θα είναι αθρόα– εξασφάλισε την αίθουσα του «Village-Πάνθεον» μόνο για μία (βραδινή) προβολή κάθε Πέμπτη. Στον πρώτο κύκλο που ήδη ξεκίνησε το πρόγραμμα περιλαμβάνει κυρίως παλιές αθάνατες ταινίες, οι περισσότερες σε εντελώς ανανεωμένη κόπια

9/10/2003 Το Πορφυρό γράμμα (1973)
Σκηνοθεσία: Βιμ Βέντερς

6/11/2003 Οι Βιτελόνη (1953)
Σκηνοθεσία: Φεντερίκο Φελίνι

16/10/2003 Παρίσι, Τέξας (1984)
Σκηνοθεσία: Βιμ Βέντερς

13/11/2003 Το άγγιγμα του κακοιού (1958)
Σκηνοθεσία: Όρσον Γουέλς

23/10/2003 Playtime (1967)
Σκηνοθεσία: Ζακ Τατί

20/11/2003 Το Στοιχείο του Εγκλήματος (1984)
Σκηνοθεσία-Σενάριο: Λαρς Φον Τριέρ

30/10/2003 Ο αθώος (1976)
Σκηνοθεσία: Λουκίνο Βισκόντι

Με ένα ρεσπάλ του Δημήτρη Σγούρου θα ολοκληρώσει η Πολυφωνική Χορωδία Πάτρας τις εκδηλώσεις για τον εορτασμό της πρώτης της εικοσαετίας. Το ρεσπάλ θα δοθεί την 1η Νοεμβρίου στη μεγάλη αίθουσα του Συνεδριακού και Πολιτιστικού Κέντρου του Πανεπιστημίου Πατρών, με τον διεθνή φήμης πιανίστα να έρχεται προσκεκλημένος της «Πολυφωνικής» και του Αχαϊκού Ωδείου

Πολυφωνική Χορωδία

Πρόγραμμα που περιλαμβάνει παρουσιάσεις νέων βιβλίων, αλλά και αφιερώματα σε «παραγνωρισμένους» συγγραφείς περασμένων δεκαετιών περιλαμβάνει και φέτος η δραστηριότητα του «Πολύεδρου» της Πάτρας. Ανάμεσά τους συναντάμε:

Πολύεδρο

11/10 (13.00) Αφιέρωμα στον Τέλλο Άγρα
με ομιλητή τον Διονύση Καψάλη

25/10 (13.00) Αφιέρωμα στο Γιώργο Μακρή
με ομιλητές την Αναστασία
Νάτσινα και τον Ξενοφώντα Βερούκιο.

17/10 (20.45) Παρουσίαση της πιο πρόσφατης
ποιητικής συλλογής του Παναγιώτη
Κερασίδη «Το σώμα της απουσίας»
που κυκλοφορεί από τις εκδόσεις
«Γαβριηλίδη» Θα μιλήσουν, εκτός
από τον ποιητή, ο κριτικός
λογοτεχνίας Αλέξης Ζήρας
και ο φιλόλογος – συνεργάτης
του «δ» Παναγιώτης Φωτίου.

8/11 (13.00) Η Γιώτα Κριστέλη
και ο Παύλος Μαρινάκης
μιλούν για τον Νίκο Καχτίτση

Μια έκθεση με έργα του Δημήτρη Μυταρά θα αποτελέσει την πρώτη εκδήλωση στον καινούριο χώρο όπου μεταστεγάστηκε η Αίθουσα Τέχνης «Ζέρβας» στην οδό Μιαούλη 49. Η έκθεση θα εγκατασταθεί το Σάββατο 23 Οκτωβρίου και θα διαρκέσει έως τον Ιανουάριο του 2004. Περιλαμβάνει περίπου 30 έργα που δημιουργήθηκαν ειδικά για τη συγκεκριμένη παρουσίαση, καθώς και 3 μουσειακά από τη Συλλογή του Δ. Μυταρά.

Αίθουσα Τέχνης Ζέρβας

Μια έκθεση που είχε παρουσιαστεί πέρυσι στην Αθήνα και είναι κοινή συνεργασία του Μορφωτικού Ιδρύματος Εθνικής Τράπεζας (ΜΙΕΤ) και της «Alpha Bank» αποτελεί την πρώτη εκδήλωση της χειμερινής περιόδου στο Πολιτιστικό Κέντρο Πατρών του ΜΙΕΤ. Πρόκειται για την έκθεση «Έλληνες χαρακτές στον 20ό αιώνα» που ήδη ξεκίνησε και θα διαρκέσει έως και τις 23 Νοεμβρίου.

Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τράπεζας

Τα έργα των 116 Ελλήνων καλλιτεχνών που παρουσιάζονται στην έκθεση προέρχονται αποκλειστικά από τις συλλογές των δύο φορέων, οι οποίες θεωρούνται μουσειακού επιπέδου και αποτελούν σημείο αναφοράς σε ό,τι σχετίζεται ή συνδέεται με την ελληνική χαρακτηριστική.

Η έκθεση είναι ανοιχτά καθημερινά από Δευτέρα – Παρασκευή τις ώρες 10.00 – 14.00 και 18.30 – 21.30, ενώ τα Σαββατοκύριακα λειτουργεί μόνο τις ώρες 10.00 – 13.00

Προσεχώς... στην Αθήνα

Εθνική Πινακοθήκη

Μια έκθεση με τίτλο «Ίδέες επί χάρτου» που περιλαμβάνει 100 σχέδια και ακουαρέλες διακεκριμένων καλλιτεχνών (Friedrich, Menzel, Liebreemann κ.ά.) από τη συλλογή χαρακτηριστικών και σχεδίων του Μουσείου Τέχνης του Αμβούργου παρουσιάζει η Εθνική Πινακοθήκη μέχρι τις 3 Νοεμβρίου.

Μουσείο Μπενάκη

Ένα αφιέρωμα στην Κύπρο υπό τον τίτλο «Γλυκειά χώρα, Κύπρος» είναι η νέα πρόταση του Μουσείου Μπενάκη. Η πορεία της χαρτογραφίας στη Μεγαλόνησο, αλλά και η ιστορία της μέσα από τα μάτια των Ευρωπαίων που τη χαρτογράφησαν θα βρίσκεται στο Μουσείο Μπενάκη μέχρι τις 19 Οκτωβρίου. Εκτίθενται συνολικά 90 σπάνιοι χάρτες, αλλά και συλλεκτικά βιβλία από το 15ο ως το 19ο αιώνα από τη συλλογή της Σύλβιας Ιωάννου.

Αμέσως μετά το Μουσείο θα φιλοξενησει ένα αφιέρωμα στη ζωγραφική του Γιώργου Μαυροΐδη που θα διαρκέσει μέχρι τις 7 Δεκεμβρίου και θα περιλαμβάνει 70 περίπου έργα από όλες τις περιόδους της καλλιτεχνικής δημιουργίας του ζωγράφου.

Βυζαντινό και Χριστιανικό Μουσείο

Μια απροσδόκητη πλευρά του Γιάννη Ρίτσου φιλοξενείται μέχρι τις 2 Νοεμβρίου στο Βυζαντινό και Χριστιανικό Μουσείο. Πρόκειται για εικαστικά έργα των ετών 1949-1984, αλλά και φωτογραφίες του λάτωνα Μάξιμου που αποτυπώνουν μια σχετικά άγνωστη πτυχή του δημιουργικού ταλέντου του μεγάλου ποιητή.

Με τίτλο «Πλοές – Από τη Σιδωνία στη Χουέλβα. Σχέσεις Λαών της Μεσογείου 16ος – 6ος αι. π.Χ.», το Μουσείο Κυκλαδικής Τέχνης, με την υποστήριξη της Πολιτιστικής Ολυμπιάδας, φιλοξενεί μέχρι 27 Οκτωβρίου μια αρχαιολογική έκθεση με αντικείμενα από 90 μουσεία της Ελλάδας και του εξωτερικού, τα οποία πιστοποιούν

τις εμπορικές, οικονομικές και πολιτιστικές σχέσεις που αναπτύχθηκαν τη συγκεκριμένη περίοδο ανάμεσα στους λαούς της Μεσογείου.

Μουσείο Κυκλαδικής Τέχνης

Δυναμικό το ξεκίνημα στο Μέγαρο Μουσικής. Ξεχωρίζουν οι «Βιρτουόζοι της Πράγας», το Β' Διεθνές Συνέδριο Μουσικολογίας, η Συμφωνική Ορχήστρα του BBC, αλλά και η Παιδική Χορωδία της Αγίας Πετρούπολης, χωρίς να λείπουν και οι σταθεροί θαμώνες του Μεγάρου όπως η Καμεράτα και η Κρατική Ορχήστρα Αθηνών.

Μέγαρο Μουσικής Αθηνών

10, 11, 13, 14 16, 17, 19, 20, 22/10	Giuseppe Verdi: "Σικελικός Εσπερινός"	5/11	Συναυλία Zulfu Livaneli
12/10	Καμεράτα Patrick Gallois Δημ. Μητρόπουλου	6/11	Η Καμεράτα-Ορχήστρα των φίλων της Μουσικής
13/10	Rising Stars: Κουαρτέτο εγχόρδων Kuss	7/11	Ευγενία Παπαδήμα, ρεσιτάλ πιάνου
22-24/10	"Άνοιξον" Ο χρόνος είναι μια πόρτα κλειστή	7/11	Η Κρατική Ορχήστρα Αθηνών στο Μέγαρο Μουσικής
26/10	Αρχαία Ελληνική Μουσική	8-9/11	Συμφωνική Ορχήστρα του BBC Leonard Slatkin
29/10	Η Καμεράτα-Ορχήστρα των φίλων της Μουσικής	9/11	Trio Opus 1
31/10	Η Κρατική Ορχήστρα Αθηνών στο Μέγαρο Μουσικής	10/11	Rising Stars: Jonathan Lemalu & Michael Hampton
1/11	Ελληνική Μουσική και Πολιτική	12/11	I Virtuosi di Praga Νίκος Τσούχλος
1/11	Παιδική Χορωδία της Αγίας Πετρούπολης	16/11	Η Κρατική Ορχήστρα Αθηνών στο Μέγαρο Μουσικής
3/11	Σόνια Θεοδωρίδου, ρεσιτάλ τραγουδιού	19/11	Nicolas Kynaston, ρεσιτάλ εκκλησιαστικού οργάνου
4-6/11	Β' Διεθνές Συνέδριο Μουσικολογίας Μουσική ανάλυση και ερμηνεία	20/11	Συμφωνική Ορχήστρα της Ραδιοφωνίας της Στουτγάρδης Georges Pretre

Προσεχώς... στη Ζάκυνθο

Το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων (Τμήμα Διαχείρισης Περιβάλλοντος και Φυσικών Πόρων) και η Εταιρία Έρευνας, Μελέτης και Προαγωγής Πολιτισμού «Πλατύφορος» οργανώνουν σε συνεργασία με το Πανεπιστήμιο Victor Segalen Bordeaux II της Γαλλίας διεπιστημονικό συνέδριο με θέμα : Ζάκυνθος –Σεϊσμοί 1953 ... 50 Χρόνια μετά : Οικονομία, Αρχιτεκτονική, Περιβάλλον.

Το συνέδριο θα πραγματοποιηθεί στη Ζάκυνθο στις 31/10/2003 στις 01/11/2003 και στις 02/11/2003.

Σκοπός του συνεδρίου είναι να διερευνηθεί και να αναλυθεί η εξέλιξη της Ζακύνθου από τους καταστροφικούς σεισμούς του 1953 μέχρι σήμερα. Να εξα-

χθούν επιστημονικά συμπεράσματα, τα οποία να είναι χρήσιμα για την περαιτέρω πορεία της Νήσου. Επίσης θα διατυπωθούν τεκμηριωμένες προτάσεις.

Το Πρόγραμμα του συνεδρίου περιλαμβάνει θέματα για τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά (οικονομικά, τουριστικά, περιβαλλοντικά) της Ζακύνθου τα τελευταία χρόνια, παρουσιάζει προτάσεις για τη γενικότερη ανάπτυξη του νησιού, συνδέει το παρελθόν με το παρόν και το μέλλον, επιχειρώντας ταυτόχρονα μία καταγραφή μερικών από τις πιο αξιόλογες πρωτοβουλίες που λαμβάνουν χώρα στη Ζάκυνθο.

Χρήσιμα τηλέφωνα

ΔΕΠΑΠ	2610 222157	Ελληνικά Γράμματα	2610 620384
ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ. Πάτρας	2610 623730	Κιν/φος «Ιντεάλ»	2610 270154
Πανεπιστήμιο Πάτρας	2610 991822	Κιν/φος «ΠΑΝΘΕΟΝ Village»	2610 325785
Συνεδριακό Κέντρο Παν/μίου	2610 996316	«Millennium»	2610 240400-1
Πολυφωνική Χορωδία Πάτρας	2610 279679	Αίθουσα «Ζέρβας»	2610 337902
Δημοτικό Ωδείο	2610 271087	Δημοτικό Θέατρο	2610 273613
Ωδείο Πατρών-Φιλαρμονική	2610 277740	Λιθογραφείο	2610 328394
Ορχήστρα Νυκτών Εγχόρδων	2610 432556	Καρναβαλικό Γραφείο	2610 279008
Χορευτικό Τμήμα Δήμου Πάτρας	2610 274034	Μέγαρο Λόγου και Τέχνης	2610 274034
Musical	2610 270380	ΔΗΠΕΘΕ Αγρινίου	26410 21158
Discover	2610 624916	Εθνική Πινακοθήκη	210 7211010
Πολύεδρο	2610 277342	Μέγαρο Μουσικής Αθηνών	210 7282333
Μεθενίτης	2610 274147	Εθνική Λυρική Σκηνή	210 3643700
Πρωτοπορία	2610 278727		

Όσοι φορείς επιθυμούν να συμπεριλαμβάνονται οι εκδηλώσεις τους στη στήλη «Προσεχώς», μπορούν να μας ενημερώνουν έγκαιρα για τις δραστηριότητές τους με έναν από τους παρακάτω τρόπους: τηλ. 2610 623669, fax: 2610 240250, email: info@todonti.gr, Κορίνθου 227, 26221, Πάτρα. (Υπεύθυνη: Ελευθερία Μακρυγιάννη).

Προσεγγίζοντας την Πράγα

Της Χρυσής Κοσμάτου

Φωτογραφίες: Κατερίνα Πεردικούρη

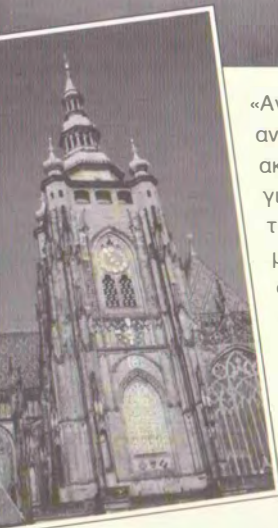
Η παράξενη γοητεία που ασκεί η πατρίδα του Μίλαν Κούντερα και του Βάτσλαβ Χάβελ, σκέφτομαι διαρκώς ότι είναι ανεξάρτητη εποχών και πολιτικών συστημάτων τώρα που ξαναζώ, χάρη σ' αυτό το γραπτό, εκ νέου το ταξίδι στην Πράγα με τους συναδέλφους της Ένωσης Συντακτών Ημερησίων Εφημερίδων Πελοποννήσου, Ηπείρου, Νήσων, τον περασμένο Ιούλιο.

Η κουκλιστική πρωτεύουσα αυτοδίκαια θεωρείται από πολλούς ως η ωραιότερη της Ευρώπης. Τι να πρωτοαναφέρει κανείς; Την μεγαλοπρέπεια των κτισμάτων—κατά κανόνα μπαρόκ ρυθμού, αλλά και ροκοκό; Τον ναό του Αγίου Βίτου; Το οικοδομικό τετράγωνο του Προεδρικού Μεγάρου με τα αμύθητες αξίες γλυπτά και άλλα έργα τέχνης εντός του; Την πλατεία με το ρολόι ακριβείας; Το τετράγωνο των αλχημιστών; Την γέφυρα των πολλών αγίων και των

περισσότερων καλλιτεχνών, κυρίως ζωγράφων και μουσικών, που επιφυλάσσουν στους περαστικούς γνωστά κομμάτια κλασικής μουσικής, συντελώντας στη σύνθεση μιας μοναδικής ατμόσφαιρας, όπου κλοσάρ και περαστικοί αρμονικά συνυπάρχουν;

Κάθε γωνιά τούτης της ευρωπαϊκής γης είναι φορτωμένη με θύμησης και σύμβολα από γεγονότα των επαναστατικών κινημάτων της νεώτερης πολιτικής ιστορίας της Τσεχίας, η οποία αποδείχθηκε πόσο βαρέως έφερε το μοντέλο του υπαρκτού σοσιαλισμού—όντας προσδεμένη στο άρμα του άλλοτε πανίσχυρου Κ. Κ. Σ. Ε. (Κομμουνιστικό Κόμμα Σοβιετικής Ένωσης). Οι συζητήσεις με Ελληνο-Τσέχους εγκάρδιες αλλά και αποκαλυπτικές για την ζωή των—ελληνικής καταγωγής—Τσέχων, που ήταν στα αζήτητα και του ελληνικού και του τσεχοσλοβακικού καθεστώτος.

«Αναγκασμένοι να φυτοζωούμε, αντέξαμε εκτοπισμένοι στην ακροτελευτία Σλοβακία το 1951 για να παραμείνουμε εκεί μέχρι το 1977 με μοναδικό στήριγμά μας τις οικογένειες που καταφέραμε να φτιάξουμε. . . », μας ομολογεί με εμφανή ακόμα και σήμερα πίκρα ο κ. Μανωλόπουλος.

Αναπότρεπτα μέσα από την κουβέντα φτάνουμε και στην Άνοιξη της Πράγας το 1968, τότε δηλαδή που οι πολίτες

αυτής της πόλης πειραματίστηκαν πρώτοι να κάνουν πράξη την περεστρόικα και την γκλασ-νοστ για να το πληρώσουν ακριβά με το αίμα τους, αμέσως μετά την εισβολή των σοβιετικών τανκς.

Ίσως, Ξανασκέφτομαι τώρα αυτή η έντονη ελευθερία απόψεων, η οποία και από τον Τσέχο ποιητή Ράινερ Μαρία Ρίλκε περιγράφεται για την κόντρα των Τσέχων με τους Γερμανούς και την πολιτιστική αυτονομία που πάλεψαν κόντρα στις δημοκρατίες της Βοημίας την δεκαετία του 1890, να εξηγεί και την Άνοιξη του 1968 αλλά και γιατί η πόλη εξέλεξε για πρόεδρο στην νεώτερη πολιτική της ιστορία έναν θεατρικό συγγραφέα, τον οποίο το σημερινό πολιτικό καθεστώς κατηγορεί για αλαζονεία και κατάχρηση εξουσίας. Όμως ο πληθυσμός μάλλον για τον πληθωρισμό και τους οικονομικούς δείκτες ενδιαφέρεται. Μιλώντας με νέους ανθρώπους ακούγαμε ότι «όλα πάνε καλά από τότε που έγινε η βελουδίνη επανάσταση του 1989», η οποία για το ιστορικό προτσές της Τσεχίας, οδήγησε σε ένα εξίσου βελουδίνο διαζύγιο από την Σλοβακία χωρίς να γίνει της. . . Γιουγκοσλαβίας! Η Τσεχία λοιπόν που είδα, φαίνεται να ξεπέρασε ομαλά το πρώτο σοκ γνωριμίας με την ελεύθερη

οικονομία. Τι κι αν το κολλεκτιβικό σύστημα δε λειτουργεί πλέον ή οι Τσέχοι είναι χρωμένοι και θα είναι εφ'όρου ζωής (όπως εμείς στη Δύση) για την απόκτηση ενός καινούργιου διαμερίσματος 110 τετραγωνικών μέτρων. Σημασία γι' αυτούς έχει ότι δεν μένουν στα μουχλιασμένα παλιά σπίτια του κράτους που τους παραχωρούνταν από το 1947 και μετά. Το σπουδαίο επίσης είναι για τους ίδιους ότι προσβλέπουν στο ευρώ (το οποίο ως νόμισμα στα κεντρικά ανταλλακτήρια της Τσεχικής πρωτεύουσας «περνούσε» άνετα), διεκπεραιώνοντας με ενθουσιασμό το δημοψήφισμα που βρισκόταν σε εξέλιξη για ένα διήμερο (συνέπεσε δε με την παραμονή μας στη χώρα), με ποσοστό 88% υπέρ της Ευρώπης!!

«Ευρωπαϊκή Ένωση και ξερό ψωμί», κριτικάραμε κάποιοι από μας τους δημοσιογράφους, ίσως όμως αγνοώντας ότι «η Τσεχία έχει το υψηλότερο-κατά κεφαλήν-εισόδημα και τον πληθυσμό με τις λιγότερες μεταναστευτικές βλέψεις προς τα δυτικά», με βάση σχετική έκθεση της Κομισιόν.

Όλοι σχεδόν οι Τσέχοι γνωρίζουν ότι οι ήσυχες μέρες έχουν παρέλθει και το κράτος πρόνοιας συρρικνώνεται. «Ε και; -η εποχή άλλαξε», απαντάνε. Και συνεχίζουν

στο ίδιο απαθές ύφος «Φτάνει πια με την πολιτιστική επιβολή της μαμάς Ρωσίας, τα φρικτά ρώσικα που μας επιβάλλονταν με τρόπο σταλινικό στα σχολεία. Τώρα επιτέλους ως ευρωπαϊκή χώρα Ξαναγυρνάμε στα γαλλικά και τα γερμανικά ως δεύτερη υποχρεωτική γλώσσα στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση». Πλειστάκις αμήχανη μπροστά σε ανάλογες απαντήσεις, στο τέλος κατάλαβα γιατί ακόμα και στο Ξενοδοχείο «ΝΤΙΠΛΟΜΑΤ», που έμενε η δημοσιογραφική αποστολή προκαλούσε γελάκια. «Είστε νοσταλγοί του κομμουνισμού και δεν ξέρετε ότι εδώ έρχονταν τα μέλη των σοβιετικών αποστολών και της Κομμούντ;»

Με την ίδια λογική και το φαινόμενο της ενασχόλησης κάποιων γυναικών με το αρχαιότερο επάγγελμα του κόσμου, δεν έμοιαζε ενοχλητικό. Ούτως ή άλλως λίγες είναι οι γυναίκες που συναντά κανείς στο κέντρο της Πράγας, σε αντίθεση με αρκετές πανέμορφες Ξανθιές υπάρξεις που τις είδαμε να «κινούνται διακριτικά» στα καταλύματα πολυτελείας του διάσημου παραθεριστικού κέντρου Κάρλο-Βιβάρου, οι οποίες ενημερωθήκαμε ότι χειραγωγούνται από μικρή αλλά «δραστήρια»-ωστόσο συγκαλυμένη-ρωσοπολωνική μαφία.» Που'σαι Μαρξ να θαυμάσεις αναρωτιόμουν. όσο έπινα τον καφέ μου και φωτογραφιζόμουν μία δίπλα στην πάνινη καρικατούρα του «Καλού στρατιώτη Σβέικ» και την άλλη σιμά στο μπρούτζινο άγαλμα του δημιουργού του «Κεφαλαίου», ο οποίοςς δύο αιώνες πριν «κατέβαινε» από την Γερμανία για τις διακοπές

του στο θέρετρο μαζί με άλλους επιφανείς της εποχής, όπως ο Μότσαρτ. . .

Αξίζει λοιπόν να περιμένουμε να δούμε τι άλλο θα μάθουν τους Ευρωπαίους οι Τσέχοι, με τον «βελουδίνο» τρόπο τους. Ίσως πολλά. Κυρίως θα τους γοητεύουν διαχρονικά με το διάσημο «Μαύρο Θέατρο» τους. Γενικώς δε με την τεχνική της παντομίμας, στην οποία είναι άσσοι, κατέχοντας ζηλευτή θέση στο παγκόσμιο «θεατρικό γίγνεσθαι».

Και ακολουθούν τα μυστικά τους σε σχέση με τα ονομαστά κρύσταλλα της Βοημίας...

Αν σ' αυτά προσθέσουμε και το μεράκι τους στο καλό χαρμάνι της μαύρης μπίρας, τότε θα καταλάβουμε γιατί ο λαός αυτός θεωρείται εντελώς δυτικογραφής. Και σε παλαιότερη και στην πρόσφατη επίσκεψή μου διαπίστωσα ότι αυτοδίκαια έχουν κι άλλες αξίες, που σχετίζονται-γιατί όχι-και με τα πρωτεία ως προς την ζύμωση της Πίλσενερ και της Μπαντ-βάιζερ, εξακολουθώντας να συγκεντρώνουν πολύ κόσμο στους χώρους του πρώτου μουσείου μπίρας στον κόσμο που διαθέτουν, διαφημίζοντάς την παράλληλα από την Τσέχα τοπ-μόντελ Εύα Χερτζικόβα, στους κεντρικούς δρόμους της πόλης, όπου αυτή «φέρε» άφθονα στα κλαμπ, εκεί δηλαδή που κυριαρχούν τα ροκ και τζαζ συγκροτήματα.

μουσική

Γράφει ο Γιάννης Μουγγολιάς

Το πρόσωπο:

Arc Duo

Δύο σε ένα ή 2+1

Πρόσωπο με δισυπόστατη υφή γι' αυτό το τεύχος και εκλεκτοί οικοδεσπότες που μας προσφέρουν το εύγεστο μουσικό μενού τους ο Χρήστος Παπαγεωργίου και Γιώργος Κωστούλης, γνωστοί ως Arc Duo. Αφορμή το πρόσφατο άλμπουμ τους «Μεταλλάξεις» που κυκλοφορεί από την M Records και το ειδικό label «Η Πόρτα που ανοίγει».

Η πρώτη μου επαφή με τους δύο θαυμάσιους μουσικούς και συνθέτες πριν πολλά χρόνια όταν στα χέρια μου έφθασε ο σπάνιος δίσκος βινυλίου που είχε κυκλοφορήσει το 1985 η Συντεχνία Αυτοσχεδιαστών Λάρισας 1» και είχε τον τίτλο «Κολλεκτίβα Χάλκης». Τον ίδιο τίτλο δηλαδή που είχε και το όνομα του συγκροτήματος που στελεχωνόταν από το Χρήστο Παπαγεωργίου, το Γιώργο Κωστούλη, το Βασίλη Σίτρα και το Σάκη Κριμπούλη. Το υλικό του δίσκου ήταν αποσπάσματα της ηχογραφημένης συναυλίας που έδωσε η Κολλεκτίβα Χάλκης στο Δημοτικό Σινεάκ του Πειραιά και η αίσθηση κατακλυσμαιία αποκάλυπτε ένα ανείπωτο κρεσέντο αυτοσχεδιασμού και μια ανε-

πανάλητη εμπειρία fress jazz μπολιασμένα με ψήγματα μελωδιών.

Δύο χρόνια μετά την κυκλοφορία του δίσκου αυτού, οι δύο Λαρισινοί μουσικοί ιδρύουν το Arc Duo, ένα ντουέτο που το 1994 κυκλοφορεί το cd «Σκηνές ήχου». Απολύτως ενδεικτικός ο τίτλος του περιεχομένου, αφού οι πέντε εκτεταμένες συνθέσεις δοσμένες με κινηματογραφικό τρόπο μας αποκαλύπτουν αθέατες σκηνές και μας προσφέρουν μια πρωτόγνωρη μουσική απόλαυση, όπου το βιολί και το κοντραμπάσο εμπλέκονται αρμονικά και μας ταξιδεύουν στο μαγικό τους κόσμο. Αυτοσχεδιαστικές

φράσεις, σύγχρονες μουσικές ιδέες, αιχμηρές και μελωδικές νύξεις, συνηγορούν σε ένα πρωτοποριακό και ρηξικέλευθο άκουσμα.

Πριν καλά – καλά ολοκληρωθεί το άλμπουμ αυτό, αρχίζει μια σειρά συναυλιών με τη σύμπραξη σε κάθε κομμάτι και ενός διαφορετικού μουσικού. Ένα μέρος των ζωντανών αυτών ηχογραφημένων συνθέσεων αποτέλεσε το υλικό για τις «Μεταλλάξεις». Στις έξι συνθέσεις του δίσκου μαζί με το Arc Duo συμμετέχουν αντίστοιχα οι παρακάτω μουσικοί: Αντώνης Ροζέ (άλτο σαξόφωνο), Κώστας Δρογιαννάκης (συνθεσάιζερ), Στάθης Θεοχαράκης (πιάνο), Τάκης Παπαευαγγέλου (ηλεκτρικό μπάσο), Χρήστος Φούλιας (ντραμς) και Γιάννης Σεϊτός (ηλεκτρική κιθάρα).

Έξι τρίο λοιπόν με ποικίλη θεματολογία και πλουραλισμό ύφους, αυτοσχεδιαστικός τρόπος ανάπτυξης των συνθέσεων και μια ευφύεστατη αποψη των δύο μουσικών να μεταχειρίζονται και να εκμεταλλεύονται στο έπακρο κάθε δυνατότητα των οργάνων τους, δίνοντας στιγμές-στιγμές την εντύπωση ότι ακούμε ένα πολυμελές οργανικό σύνολο. Έντονα εσωτερική διάθεση, συναισθήματα, συναισθήματα στην κόψη του ξυραφιού, ευγενής λυρισμός, φινέτσα, κομψότητα ύφους και το Arc Duo με τον εκάστοτε τρίτο μας ανοίγουν τους ορίζοντες του νου και της ψυχής με ένα μοναδικό τρόπο. Από τις τζαζίζτικες ρυθμολογίες, στα σπαρακτικά περάσματα τν εγχόρδων, από τις ατονάλ φόρμες και τις φριτζαζίζτικες εμμονές τους στα ονειρικά μεταμοντέρνα φλερτ τους, από τον λεπτεπίλεπτο ρομαντισμό τους στα ελεγειακά τους ρέκβιεμ, οι «Μεταλλάξεις» ανατροφοδοτούν έναν ολόκληρο κόσμο συναισθημάτων και επιφυλάσσουν στν ακρόασή μας απανωτά ξαφνισματα και εκπλήξεις.

Ένας απόλυτα σύγχρονος δίσκος με αποψη, που σπάνια συναντάμε στις ημέρες μας. Μ' ένα βιολί κι ένα κοντραμπάσο, η λιτότητα μεταλλάσσεται και μετουσιώνεται σε σάουντρακ του σύγχρονου κόσμου. Από τις σημαντικότερες δουιές που ακούσαμε τελευταία στο εγχώριο δισκογραφικό τοπίο. Επενδύστε άφοβα. Για όσους δυσκολεύονται στην αναζήτηση του δίσκου στα δισκοπωλεία, τα τηλέφωνα της M Records είναι 210 9244406, 210 9244595.

Όσοι είχαν την ευκαιρία να προσέλθουν στο Αίθριο του Παλαιού Δημοτικού Νοσοκομείου για το τετραήμερο Jazz που άνοιξε τις φετινές εκδηλώσεις του Διεθνούς Φεστιβάλ, απόλαυσαν σε μια αποκλειστική εμφάνιση την υψηλής στάθμης πιανιστική δεξιοτεχνία του Βασίλη Τσαμπρόπουλου, πλαισιωμένη από δύο αισθαντικούς Ιταλούς μουσικούς, τον κοντραμπασίστα Furio Di Castri και τον ντράμερ Fabrizio Sferra.

Μια ατμοσφαιρική βραδιά που μας έφερε σε επαφή με το απaráμιλλο ναιξίμο του Βασίλη Τσαμπρόπουλου στις τζαζ διαδρομές του, αφού ο πιανίστας ταυτόχρονα ειδικεύεται με ξεχωριστή ικανότητα και στην κλασική μουσική του 19ου και το 20ού αιώνα και ειδικότερα στον Beethoven, το Mozart, το Chopin, το Schumann, το Rachmaninov, τον Prokoviev και το Scriabin.

Μετά τους δύο θαυμάσιους δίσκους που κυκλοφόρησε στην ECM, το «Achirana» με τον Arild Andersen και τον John Marshall και το «Acroasis» σε σόλο πιάνο, έρχεται ένα ακόμα σόλο άλμπουμ, αυτή τη φορά ζωντανά ηχογραφημένο στην ιταλική πόλη Gremona για να μας δώσει μια σφαιρική και ολοκληρωμένη εικόνα για τον τζαζ πιανίστα Βασίλη Τσαμπρόπουλο. Τέσσερα εκτεταμένα κομμάτια είναι το υλικό του δίσκου, όπου ο Τσαμπρόπουλος αναπτύσσει ιδιοφυώς την ανεξάντλητη πιανιστική του άποψη. Δύο αυθεντικές συνθέσεις με τίτλους «Images» και «Night Sky» όπου υπάρχουν έκδηλα τα σημάδια της νεορομα-

**ΒΑΣΙΛΗΣ
ΤΣΑΜΠΡΟΠΟΥΛΟΣ**
LIVE IN CREMONA
(EAU DE MUSIQUE/ANKH)

ντικής γραφής του εμπλουτισμένης με έντονη μεσογειακή ατμόσφαιρα και μια ξεχωριστή καθαρότητα στην αρμονία. Ο Τσαμπρόπουλος με διαύγεια, φαντασία, υψηλή τεχνική και με μια σπουδαία αίσθηση του αυτοσχεδιασμού, κινείται με χαρακτηριστική ευελιξία στην τζαζ και καταφέρνει να αγγίζει ποικίλες και περίπλοκες συνθετικές περιοχές ξετυλίγοντας το προσωπικό του ύφος και τη γοητεία της μουσικής του. Με εμφανείς τις κλασικές επιρροές και το εσωτερικό υπόστρωμα της μουσικής του, ο Τσαμπρόπουλος δημιουργεί διαρκώς εναλλαγές, ανατροπές και πολύμορφους ήχους, που μόνο ένα πολυμελές σύνολο ή μια ορχήστρα θα μπορούσε να συλλάβει. Με άνεση, γίνεται απόλυτος κύριος του υλικού του και μας το μεταφέρει με μοναδική αρτιότητα φτιάχνοντας μια σειρά συναρπαστικών ψυχικών διαθέσεων και προκαλώντας πλούσια συναισθήματα.

Ανάλογες οι εντυπώσεις και στα δύο κομμάτια που επιλέγει να διασκευάσει εναρμονίζονται και προσαρμόζονται στο ιδιουσγκρασιακό του στυλ. Πιανιστικές μεταγραφές λοιπόν για το «They can't take that away from me» του George Gershwin και το «Yesterday» του John Lennon και βρισκόμαστε ενώπιον μιας θαυμάσιας, γεμάτης λεπτό γούστο, έμπνευσης και αστείρευτης ομορφιάς, προσέγγισης. Το πιάνο υπογραμμίζει, αναδεικνύει, υπαινίσσεται, υπονοεί και τονίζει

όλες τις λεπτές διακυμάνσεις των έργων, ενώ η συγκίνηση και η ηχητική απόλαυση έπονται ως φυσιολογικά αποτελέσματα μιας εκ βαθέων μουσικής εξομολόγησης επί σκηνής. Το «Live in Cremona» βρήκε ιδεών και συνδυάζει με ιδανικό τρόπο την εσωτερικότητα της γραφής και την έκρηξη της εκτέλεσης.

Αναμφίβολα η περίπτωση του Βασίλη Τσαμπρόπουλου αναμένεται να μας προσφέρει ξεχωριστές συγκινήσεις στο μέλλον και ο χώρος της τζαζ στην Ελλάδα έχει ανάγκη από τη βαθιά γνώση, την τεχνική και την αρτιότητά του σε δόσεις ανάλογες με την ανοιχτή μουσική του άποψη. Ένας πιανίστας που συνδυάζει με πληρότητα το feeling και την τελειομανία των μεγάλων τζαζμεν και έχει την ίδια αναγνωρισιμότητα τόσο σε ακαδημαϊκές όσο και σε πιο εναλλακτικές μεριδες των ακροατών.

Αφεθείτε στις μελωδίες και το καταλυτικό ρυθμικό groove του Βασίλη Τσαμπρόπουλου κι απολαύστε έναν κορυφαίο τζαζ πιανίστα στο μέγιστο της δημιουργικότητας και της καριέρας του. Έτσι όπως χαμηλώνουν τα φώτα του «Night Sky» και σβήνουν οι νότες του υπέροχου αυτού δίσκου, ανακαλύψτε τη δύναμη που μπορούν να κρύβουν τα πλήκτρα ενός πιάνου στον αντίποδα του πιο σύγχρονου και εξοπλισμένου ηλεκτρονικού εργαστηρίου ήχων.

KRONOS QUARTET

PETERIS VASKS: STRING QUARTET No 4 (NONESUCH)

Στο κορυφαίο κουαρτέτο εγχόρδων στον κόσμο έχει αναδειχθεί το Kronos Quartet και ο χαρακτηρισμός δεν έχει δοθεί καθόλου αβασάνιστα, αφού ο David Harrington, έμπνευστής ιδρυτής και ψυχή του γκρουπ, ο John Sherba, ο Hank Dutt και η Jennifer Culp με τις υψηλής πιστότητας και ακρίβειας εκτελέσεις τους και με την πρωτοποριακή έως ριζοσπαστική άποψή τους έχουν βαλθεί με κάθε νέα τους δουριά να μας προκαλούν αισθητικά σοκ και απανωτά ευχάριστα ξαφνιάσματα.

Στην τελευταία τους αυτή δουλειά οι Kronos μας μεταφέρουν στο σκοτεινό, συχνά καταθλιπτικό κόσμο του Λιθουανού συνθέτη Peteris Vasks ερμηνεύοντας με τον ιδιουσγκρασιακό τους τρόπο το τέταρτο κουαρτέτο εγχόρδων πτυ. Ένα πενταμερές αριστούργημα ελεγειακής μορφής, που δονείται από συναίσθημα και εναλλάσσει τις σύγχρονες συνθετικές δομές, το δυναμισμό και τις αναφορές στην παραδοσιακή λιθουανική μουσική, διατηρώντας τον αυστηρό συμφωνικό του χαρακτήρα.

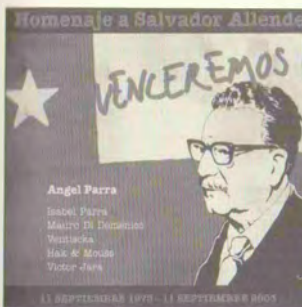
Το έργο παρουσιάστηκε για πρώτη φορά το Μάιο του 2000 στο Theatre de la Ville του Παρισιού, ενώ η ηχογράφηση του cd έγινε τον Αύγουστο του 2002.

Είναι άξιο επισήμανσης το γεγονός ότι η εσωτερικότητα και οι λεπτότητες διακυμάνσεις του έργου, καθώς και

ο χρωματισμός των δεξιοτεχνικών μερών απαιτεί ένα ηχητικό σχήμα υψηλής στάθμης προκειμένου να αποκρυσταλλωθεί και το ελάχιστο της έμπνευσης και της συνθετικής πληρότητας του δημιουργού.

Από αυτή την άποψη η τεχνική αρτιότητα και η δεξιοτεχνική τελειότητα του Kronos Quartet αποτελεί «χέγγο». Όμως το στοιχείο που απογειώνει το τελικό αποτέλεσμα είναι η ικανότητα του συνόλου να κατ'αθέτει τη γεμάτη φαντασία και ανοιχτό πνεύμα προσέγγισή του. Οι Kronos Quartet με βαθιά προσήλωση και σεβασμό στην παρτιτούρα αναδεικνύουν το όραμα του συνθέτη, αλλά όλα τα στοιχεία κατά τη διάρκεια της ακρόασης φανερώνουν το ιδιαίτερο

προφίλ του γκρουπ, τις νοσηδαίες ιδέες του και την αναγνωρίσιμη ποιότητά του. Οι Kronos συναντούν γι' άλλη μια φορά το κοινό τους και αποκτούν πρόσωπο μέσα από το έργο του συνθέτη. Είναι το όνομα που δίνει ψυχή στο έργο και μετουσιώνει τη συγκίνηση σε κάτι βαθύτερο, ευγενές και ευφυές. Είναι η αναγκαία και ικανή συνθήκη για να γίνει το τέταρτο κουαρτέτο εγχόρδων του Peteris Vasks αριστούργημα. Οποιαδήποτε δεύτερη εκδοχή θα έχει πάντα τη μίζερη μοίρα να αναμετρηθεί με το ανεπανάληπτο. Αυτός άλλωστε ο ορισμός του κλασικού, είναι που βάζει τη σφραγίδα των μεγάλων εκτελέσεων και κάνει τυχερούς τους συνθέτες των έργων.

VENCEREMOS HOMENAJE A SALVADOR ALLENDE (LAST CALL/ANKH)

το θάνατο του Σαλβατόρ Αλιέντε, του σοσιαλιστή προέδρου της Χιλής, παρεμβαίνοντας ωμά στα εσωτερικά του λατινοαμερικανικού κράτους.

Την επέτειο αυτή μας θυμίζουν με μια κραυγή «Venceremos!» ο Angel Parra και η εκλεκτή παρέα του Isabel Parra, Mauro Di Domenico, Ventiscas, Hak & Mouss, Victor Jara - με τον υπέροχο δίσκο τους. Ένα άλμπουμ-ντοκουμέντο που ανακαλεί την ιστορία και αρθρώνει τα πολιτικά τους μηνύματα με τόλμη. Εμπλουτισμένο με πλήθος αυθεντικά ηχητικά στιγμιότυπα, το «Venceremos!» γίνεται ένα ρέκβιεμ, μια κραυγή μνήμης,

που φιλοδοξεί να ενεργοποιήσει κάθε σκεπτόμενο ακροατή. Και το κάνει με πολλή ενέργεια κι ένα μαχητικό τρόπο επαναδιατυπώνοντας όλα τα αναπάντητα ή ρητορικών απαντηθέντα ερωτήματα που βασάνισαν όλο τον κόσμο.

Η μουσική του δίσκου άλλοτε αιχμηρή και επιθετική με σύγχρονους ρυθμούς που συγγενεύουν με το hip-hop, άλλοτε ευαίσθητη και λυρική ξεπηδώντας από τους δακτυλισμούς της κιθάρας, άλλοτε με εμβληματικό έμβλημα, καταγράφει το υπέροχο αυτό αφιέρωμα. Με τη φλόγα του φλαμένκο και τα τέμπο της χλιανής μουσικής χρωματίζονται θαυμάσια οι πτυχές της ηρωικής προσωπικότητας του Αλιέντε, καθώς και η δραματική εξέλιξη του τραγικού προσώπου.

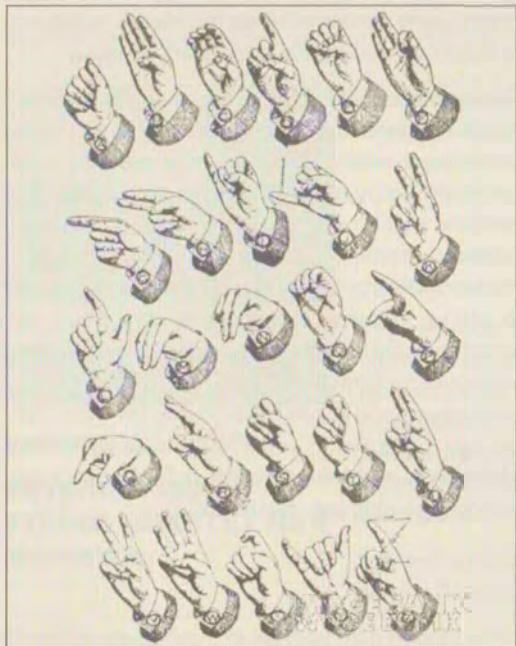
Μια παντιέρα αγώνα, που ακόμα κυματίζει μεσιτία στη Χιλή θρηνώντας την απώλεια. Και για να μην είμαστε εκτός πραγματικότητας, μια ιστορία που με το πέρασμα του χρόνου δυστυχώς ξεχάστηκε, μια ιστορία που επαναλήφθηκε πολλάκις υπογραμμίζοντας το μισητό αλλά κυρίαρχο δίκιο του ισχυρότερου. Τριάντα χρόνια μετά η μουσική και το τραγούδι μιλά για το Αλιέντε. Ας τα αφουγκραστούμε με απόσταση ασφαλείας από το νυχτερινό μας ύπνο, που αμβλύνει την οργή και επαναφέρει τη λήθη το επόμενο πρωινό του κόσμου. Ακούγοντας τον Victor Jara να τραγουδά με τη μελιστάλαχη φωνή του το «Manifiesto», η γλύκα ομορφαίνει τη ζωή μας και ενεργοποιεί τη μνήμη μας. Δεν είναι λίγο...

Προς μια Ευρωπαϊκή Νοηματική Γλώσσα

Μια καινούρια παραγωγή πολυμεσικού τίτλου (CD ROM) που φιλοδοξεί να κάνει πιο πρακτική τη διδασκαλία της νοηματικής γλώσσας είναι το αποτέλεσμα ενός νέου ερευνητικού προγράμματος που εκπονήθηκε από το Ερευνητικό Ακαδημαϊκό Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών και πιο συγκεκριμένα την Ερευνητική Μονάδα 5 («Τεχνολογίες Διαδικτύου και Πολυμέσων») που εδρεύει στην Πάτρα.

Με τη συνεργασία ειδικών και επιστημόνων από τέσσερις ευρωπαϊκές χώρες και με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης (πρόγραμμα Leonardo da Vinci), δη-

μιουργήθηκε ένα εύκολο εργαλείο για τη διδασκαλία της ελληνικής νοηματικής γλώσσας με τη βοήθεια ηλεκτρονικού υπολογιστή.

Η τελική έκδοση θα κυκλοφορήσει σε 4 εκδόσεις για την Ιταλική, Ισπανική, Ελληνική και Τσέχικη Νοηματική Γλώσσα και μπορεί να αποτελέσει μια βάση για τη μελέτη δημιουργίας της ευρωπαϊκής νοηματικής γλώσσας.

Το εκπαιδευτικό εργαλείο προσφέρεται για τη βελτίωση της διαδικασίας διδασκαλίας και εκμάθησης της νοηματικής γλώσσας, καθώς και της εκπαίδευσης των εκπαιδευτών με τη χρήση νέων τεχνολογιών, ενσωματώνοντας νέο διδακτικό υλικό και μεθοδολογίες. Το εκπαιδευτικό υλικό που περιλαμβάνεται στο CD-ROM έχει σχεδιαστεί για να χρησιμοποιηθεί ως υποστηρικτικό υλικό μέσα στην τάξη και δεν προτείνεται για αυτόνομη εκμάθηση της νοηματικής γλώσσας. Παράλληλα μπορεί να χρησιμοποιηθεί και ευρύτερα από όσους έρχονται σε καθημερινή επαφή με τα άτομα που έχουν προβλήματα ακοής

Η χρήση του υλικού στην τάξη επιτρέπει την αλληλεπίδραση με τους μαθητές ενώ η χρήση του CD για μελέτη στο σπίτι, επιτρέπει την εστίαση σε μια ποικιλία θεματικών

περιοχών. Αυτό σημαίνει ότι μέσα στην τάξη οι μαθητές αλληλεπιδρούν κυρίως με το δάσκαλο της νοηματικής γλώσσας και τους συμμαθητές τους, ενώ ταυτόχρονα έχουν τη δυνατότητα να μελετήσουν επιπλέον στο δικό τους χώρο και χρόνο αξιοποιώντας τις δυνατότητες του CD ROM. Άλλωστε ένα από τα πιο σημαντικά προβλήματα για τους ακούοντες μαθητές της νοηματικής γλώσσας είναι η έλλειψη πρακτικής άσκησης. Εκτός από λίγες ώρες κάθε εβδομάδα στην τάξη, οι περισσότεροι μαθητές δεν έχουν επαφή με τη νοηματική γλώσσα.

Το CD προσφέρει στον εκπαιδευτή μια ποικιλία βίντεο στα οποία ο μαθητής μπορεί να έχει εύκολη και γρήγορη πρόσβαση με εύχρηστη δομή και πλοήγηση. Προκειμένου οι μαθητές να εξοικειωθούν με τα περιεχόμενα του CD προτείνεται στο χειρικό χρονοδιάγραμμα ένα σύνολο εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων.

Το εκπαιδευτικό υλικό μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως υποστηρικτικό υλικό για δουλειά που ήδη έχει γίνει στην τάξη (π.χ.: επανάληψη λεξιλογίου) ή παρουσίαση νέων στοιχείων της γλώσσας που θα παρουσιαστούν στη συνέχεια στην τάξη. Ο τρόπος χρήσης του CD στη διδα-

σκαλία της νοηματικής γλώσσας βρίσκεται στην ευχέρεια του εκπαιδευτή και οι δραστηριότητες που προτείνονται εδώ δεν εξαντλούν τις διδακτικές δραστηριότητες που μπορούν να οργανωθούν από το δάσκαλο μέσα στην τάξη, ανάλογα με τις ανάγκες των μαθητών.

Σε κάθε μία από τις τρεις ενότητες στις οποίες διαρθρώνεται το CD, οι πληροφορίες παρουσιάζονται στη νοηματική γλώσσα (με ελάχιστη παρουσία υποτίτλων), ώστε να εξοικειώνονται πιο αποτελεσματικά οι μαθητές. Επίσης έχει περιοριστεί η χρήση της γραπτής γλώσσας, ώστε οι εκπαιδευόμενοι να επικεντρώνονται στη νοηματική γλώσσα για να καταφέρουν να σκέφτονται σε αυτή.

Στο CD ROM παρουσιάζονται απλές πρακτικές πληροφορίες για τη χρήση του (πάντα στη νοηματική γλώσσα), ενώ αναλύονται διεξοδικά τόσο οι θεωρητικές αρχές της νοηματικής, όσο και οι γλωσσολογικές και κοινωνιολογικές πτυχές της. Επίσης δίνονται πληροφορίες που αφορούν τη δομή, τη σημασία των χειρομορφών, τις διαφορές στις νοηματικές γλώσσες διαφορετικών κρατών, αλλά και τη σημασία των εκφράσεων του προσώπου και του δακτυλικού αλφαβήτου.

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζουν οι θεματικές περιοχές, οι οποίες αναφέρονται σε ενότητες όπως η υγεία, η εργασία και η ένδυση. Σε κάθε θεματική περιοχή γίνεται χρήση του λεξιλογίου της (10 – 15 σύμβολα ανά περιοχή), παρουσιάζονται ολοκληρωμένες προτάσεις και καθημερινές εκφράσεις μέσω συμβόλων, διδάσκονται χαρακτηριστικοί διάλογοι στη νοηματική γλώσσα, ενώ γίνεται προσπάθεια αντιστοίχισης των βασικότερων εννοιών ανάμεσα στη νοηματική και την ομιλούμενη γλώσσα.

Με αυτό τον τρόπο οι εκπαιδευόμενοι αλλά και κάθε χρήστης του προγράμματος αντιλαμβάνεται καλύτερα όχι μόνο πως την επεξήγηση λέξεων και ορισμών στη νοηματική, αλλά και το πώς η συγκεκριμένη γλώσσα μπορεί να αποτελέσει ένα πλήρες εργαλείο επικοινωνίας για τα άτομα με προβλήματα ακοής.

Περισσότερες πληροφορίες οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να αναζητούν στην Ερευνητική Μονάδα 5 του EAITY (Dr Σπύρος Συρμακέσης) στο email: syrma@cti.gr ή στην ηλεκτρονική διεύθυνση <http://www.ru5.cti.gr/GRversion/erga/tecnozeinu.asp>

Οι «Ιστορήσεις της Παναγιάς» στη Ζάκυνθο

Το μήνα της Παναγιάς, τον Αύγουστο, αλλά και ένα νησί, τη Ζάκυνθο, που την τιμά με ιδιαίτερο τρόπο διάλεξε η 6η Εφορεία Βυζαντινών Αρχαιοτήτων για να ξεκινήσει μια έκθεση στο Μουσείο Ζακύνθου. Τίτλος της; «... των χειμαζομένων η γαλήνη... Ιστορήσεις της Παναγιάς σε εικόνες της Ζακύνθου».

Η έκθεση, που πραγματοποιείται με αφορμή την επέτειο των πενήντα χρόνων από τους σεισμούς του 1953, περιλαμβάνει εικόνες της Θεοτόκου σε αντιπροσωπευτικούς εικονογραφικούς τύπους, καθώς και απεικονίσεις της σε αφηγηματικού χαρακτήρα παραστάσεις. Σημαντικό μέρος του υλικού προέρχεται από κατεστραμμένους ναούς της Ζακύνθου και παρουσιάζεται για πρώτη φορά. Στην έκθεση συμπεριλαμβάνονται εικόνες της Παναγιάς από τη συλλογή του Μουσείου Ζακύνθου, εικόνες από ναούς του νησιού και από ιδιωτικές συλλογές, εντάσσεται η μακέτα της προσεισμικής πόλης, φωτογραφικό υλικό, τόσο από την εποχή πριν από τους σεισμούς, όσο και από την περίοδο των σεισμών.

Το φωτογραφικό υλικό είχε διασώσει, με ηρωικό σχεδόν τρόπο, ο αείμνηστος Μανόλης Χατζηδάκης, Έφορος Αρχαιοτήτων της Πελοποννήσου και των Νήσων, που είχε παραμείνει στο νησί επί πενήντα ημέρες, καταγράφοντας και διασφαλίζοντας περισσότερες από 900 εικόνες, ξυλόγλυπτα, τοιχογραφίες και κειμήλια από ναούς και αρχοντικά.

Με την Παναγιά να βρίσκεται σε περίοπτη θέση σε

όλους τις εκκλησίες του Νησιού (οι περισσότερες από τις οποίες είναι αφιερωμένες σ'αυτή, όπως γράφει στο σημείωμα της έκθεσης η Ζωή Μυλωνά, αρχαιολόγος και υπεύθυνη του Μουσείου Ζακύνθου), η έκθεση κέρδισε από την αρχή το ενδιαφέρον κατοίκων και επισκεπτών και τα εγκαίνιά της συνδυάστηκαν με την επίσκεψη στη Ζάκυνθο του Οικουμενικού Πατριάρχη Βαρθολομαίου.

Κι όπως λέει προλογίζοντας την έκθεση η Διευθύντρια της 6ης Εφορεία Βυζαντινών Αρχαιοτήτων Μυρτώ Γεωργοπούλου, η έκθεση ήρθε για μια ακόμα φορά «να αναδείξει την ιδιαίτερη προσήλωση των πολύπαθων κατοίκων στην Παναγία, αποδίδοντάς της τιμή και λατρεία ως τη μόνη παρηγοριά τους, την κατεξοχήν μεσίτρια για την σωτηρία τους...».

Οι «Ιστορήσεις της Παναγιάς» θα φιλοξενοούνται στον υπέροχο χώρο του Μουσείου της Ζακύνθου μέχρι το τέλος του χρόνου.

Οι ιστορικές εικόνες της Παναγιάς στη Ζάκυνθο, οι εικονογραφικοί τόποι της Θεοτόκου, οι προεικονίσεις και οι συμβολικές παραστάσεις της Παναγιάς, οι σκηνές της Αγίας Οικογένειας, η παρουσία της Θεοτόκου στο βίο του Χριστού, ο εικονογραφικός κύκλος του βίου της Παναγιάς, καθώς και τα δείγματα επανησιακής τέχνης και δυτικών επιρροών αποτελούν τις βασικές ενότητες της έκθεσης, στην οποία συμπεριλαμβάνονται έργα με δημοφιλείς εικόνες ή ναούς της Παναγιάς στη Ζάκυνθο, όπως η Παναγία η Σκοπιώτισσα, η Παναγιά της Βλαχέραινας και η Παναγία της Κυρίας των Αγγέλων.

Πολλές από αυτές τις εικόνες έφτασαν στο νησί από πρόσφυγες που της έφεραν από την Κωνσταντινούπολη και την Κρήτη, ενώ σε όλες αναγνωρίζονται θαυματουργικές ιδιότητες που συνοδεύονται και από σχετικές ιστορίες.

απόηχοι

«Πως πέρασα το καλοκαίρι»

Αν γράφαμε έκθεση για τις φετινές φεστιβαλικές μας εμπειρίες, να τι θα ξεχωρίζαμε.....

Τη Μάγια Λυμπεροπούλου και τη Μίλβα στις πιο εντυπωσιακές εισόδους επί σκηνής. Όταν η κυρία Λυμπεροπούλου εμφανίστηκε στην Επίδαυρο ως Κλυταιμνήστρα (1) στην «Ηλέκτρα» του ΔΗΠΕΘΕ αισθανόσουν –όπως πολύ σωστά παρατήρησαν κάποιοι– ότι κουβαλά πάνω της όλο το Θέατρο Τέχνης στις καλύτερες στιγμές του.

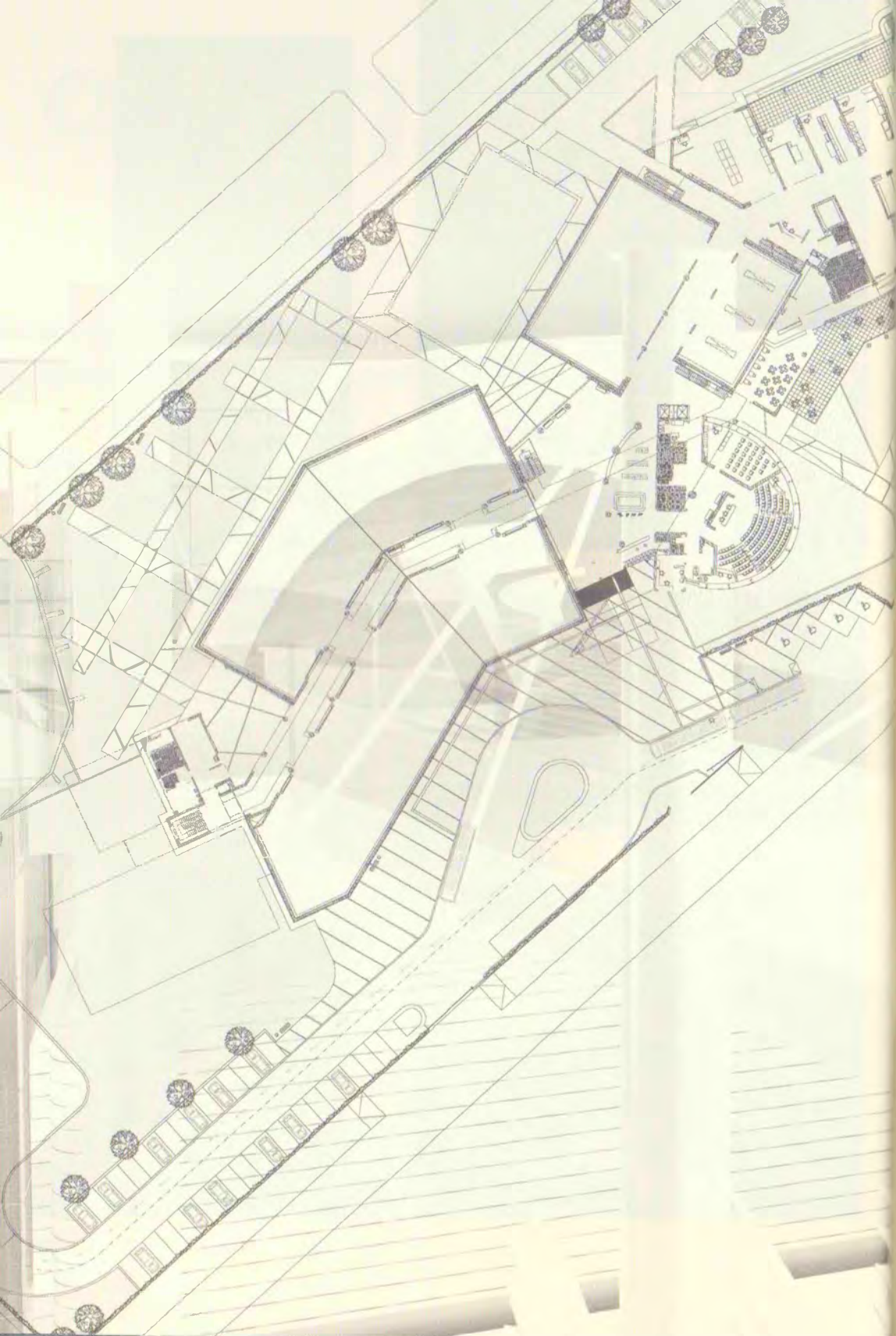

Κι όταν η Μίλβα έκανε το ίδιο (2) στο Ρωμαϊκό Ωδείο της Πάτρας στο δεύτερο μέρος της συναυλίας του Θάνου Μικρούτσικου, νόμιζες ότι θα ζούσες τα χρυσά της χρόνια που τραγουδούσε Κουρτ Βάιλ και Άστορ Πιατσόλα.

Θεατρική ήταν και η άλλη ξεχωριστή φεστιβαλική στιγμή στο Ωδείο, είχε όμως ποιητική αφορμή. Η Αλεξάνδρα Σακελλαροπούλου (3) έγινε στ' αλήθεια η φωνή της Κικής Δημουλά, όπως μας είχε «προειδοποιήσει», συμμετέχοντας στο αφιέρωμα της μεγάλης ποιήτριας που ετοίμασαν ο Κυριάκος Σφέτσας, η Ορχήστρα Νυκτών Εγχόρδων Πάτρας και το Διεθνές Φεστιβάλ Πάτρας.

Κατά τ' άλλα χαρήκαμε την ελπιδοφόρα συνύπαρξη ορθοδόξων και καθολικών στο Διαχριστιανικό Συμπόσιο (4) που φιλοξένησε η Μητρόπολη Ιωαννίνων στις αρχές Σεπτεμβρίου. Μακάρι να έχει συνέχεια.

Νέο Μουσείο Πάτρας

Η καινούρια μας ταυτότητα

Κείμενο: Ανδρέας Τσιλίκας
Φωτογραφίες: Γραφείο Θεοφάνη Μπομπότη

Το αίτημα για να αποκτήσει η Πάτρα νέο Αρχαιολογικό Μουσείο έχει ήδη μπει στο δεύτερο αιώνα της διεκδίκησης. Κάτι σαν τη Γέφυρα του Ρίου - Αντιρίου δηλαδή. Και τα δύο στη εποχή του Τρικούπη πρωτοακούστηκαν και τα βλέπουμε στις μέρες μας να παίρνουν σιγά σιγά σάρκα και οστά.

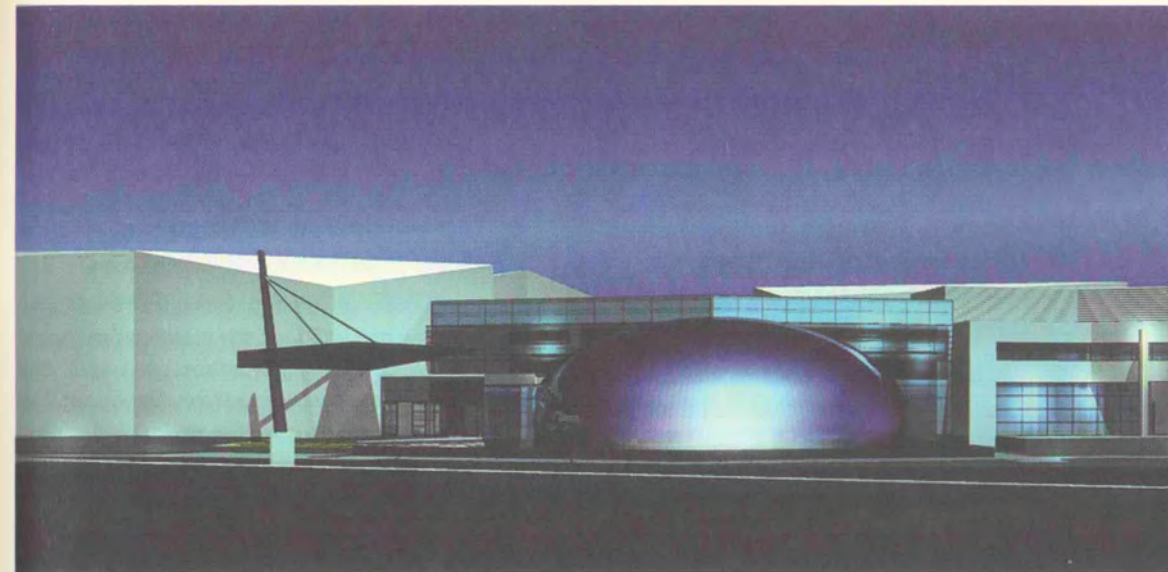
Αν για τη Γέφυρα είναι, όμως, ορατή πια η ολοκλήρωσή της, στο θέμα του Μουσείου είμαστε σαφώς πιο πίσω. Υπάρχει το σχέδιο, σύμφωνα με τη μελέτη που κέρδισε πριν δεκαπέντε μήνες το σχετικό αρχιτεκτονικό διαγωνισμό, υπάρχει η πρόκληση της Πολιτιστικής Πρωτεύουσας που δεν μπορεί να γίνει χωρίς να έχει η Πάτρα ένα νέο Μουσείο, υπάρχουν όμως και οι γνωστές ελληνικές ιδιαιτερότητες.

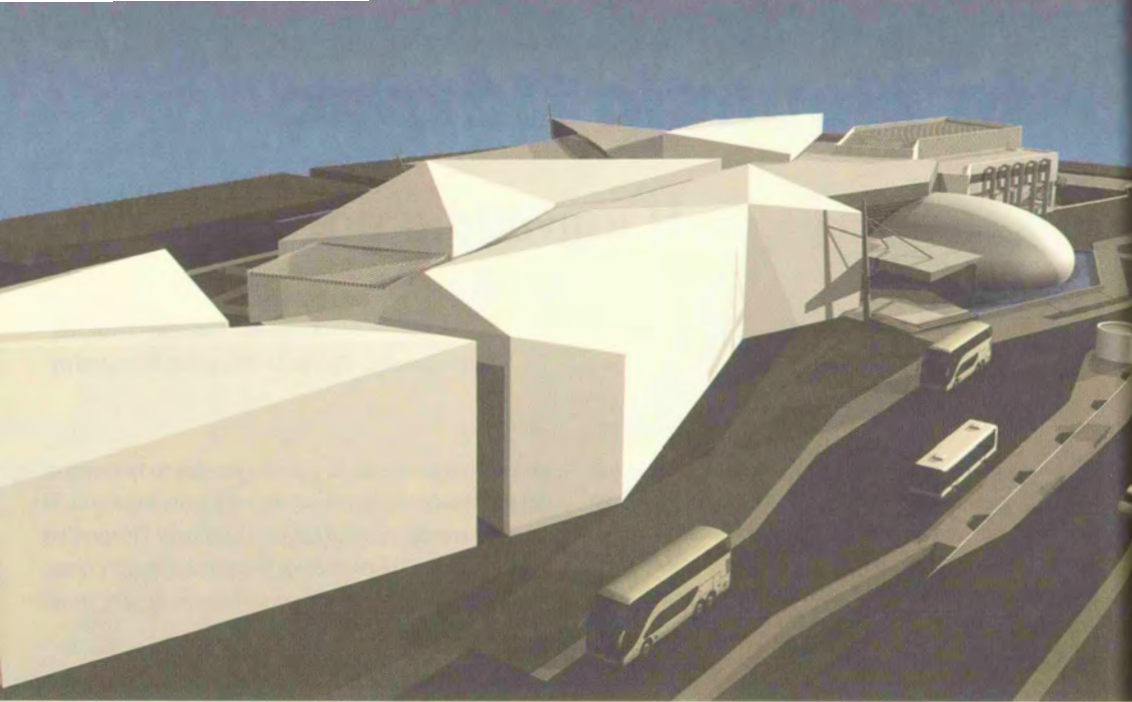
Όπως για παράδειγμα η συλλογή διακοσίων υπογραφών

από κατοίκους της περιοχής που θα γίνει το Μουσείο οι οποίοι απειλούσαν να εμποδίσουν την κατασκευή του. Ή όπως η κίνηση του Συλλόγου Γεωπόνων Πάτρας να προσφύγει στο Συμβούλιο της Επικρατείας επειδή, όπως υποστήριζε με το Μουσείο καταστρέφεται ένας εν τη γενέσει του βιότοπος.

Ας σοβαρευτούμε όμως... Το Μουσείο μπορεί και πρέπει να γίνει. Ο υπεύθυνος για το σχεδιασμό του αρχιτέκτονας Θεοφάνης Μπομπότης με τον οποίο συζητήσαμε μας λέει ότι ο χρόνος μέχρι το 2006 επαρκεί αν δεν υπάρξουν καθυστερήσεις.

Η εικονική ξενάγηση που ακολουθεί οδηγεί στα άδυτα ενός κτιρίου που αναμένεται να αποτελέσει το νέο σημείο αναφοράς της πόλης...

«Προλαβαίνουμε ως το 2006»

Το όνομα του Θεοφάνη Μπομπότη δεν έχει εμπλακεί πάρα πολύ στα πολιτιστικά πράγματα της Πάτρας. Ο αρχιτέκτονας που κέρδισε μαζί με τους συνεργάτες του τον αρχιτεκτονικό διαγωνισμό για το Νέο Μουσείο Πάτρας, δεν έχει γίνει ακόμα ιδιαίτερα γνωστός, ίσως γιατί στο θέμα του Μουσείου τα πισωγυρίσματα, οι αντιδράσεις και οι άλλες εξελίξεις επισκίασαν ως τώρα το καθαρά αρχιτεκτονικό μέρος του.

Βρήκαμε τον κ. Μπομπότη στο γραφείο του στην Αθήνα, ξεκινώντας από καθαρή περιέργεια: Τι θα είναι τελικά αυτό το Νέο Μουσείο; Άξιζαν τόσα χρόνια συζήτησης και διεκδικήσεων;

Φύγαμε με την εικόνα ότι γνωρίσαμε έναν εξαιρετικά ενδιαφέροντα άνθρωπο, αλλά και με δύο βασικά συμπεράσματα:

- Το Νέο Μουσείο δε θα έχει καμία σχέση με τα Αρχαιολογικά Μουσεία που ξέρουμε στον ελληνικό χώρο.

- Τα περιθώρια ως το 2006 είναι μεν στενά, αλλά επαρκούν για την κατασκευή του.

Χωρίς να μπορούμε να αποτυπώσουμε εξ ολοκλήρου τη συζήτηση που είχαμε με τον κ. Μπομπότη (προτιμήσαμε να δώσουμε περισσότερο χώρο στις φωτογραφίες των σχεδίων του Νέου Μουσείου), διαλέξαμε να μεταφέρουμε κυρίως την επιμονή του για την καλή σχέση που πρέπει οι πολίτες της Πάτρας να αποκτήσουν με το Μουσείο, όπως άλλωστε και με όλους τους δημόσιους χώρους ή τα κτίρια που τους εκπροσωπούν. «Πρέπει κάποτε να συνει-

δητοποιήσουμε ότι οι δρόμοι, οι πλατείες, τα πεζοδρόμια είναι περιουσία τους καθενός μας ξεχωριστά και ως εκ τούτου δεν έχουμε μόνο λόγο για την τύχη τους, αλλά και ευθύνη...».

Δεν επιμείναμε ιδιαίτερα στις περί «αισθητικής» του Μουσείου αντιδράσεις κατοίκων της περιοχής. Έχει εμφανή πρόθεση να μην εμπλακεί σε ανούσιες αντιδικίες, όμως πιστεύει ότι το Μουσείο θα αποπνέει μια εξαιρετική απλότητα και λιτότητα σε όσους το περιδιαβαίνουν, ενώ στο σχεδιασμό του λήφθηκε σοβαρά υπόψη το γεγονός ότι βρίσκεται στην Εθνική Οδό, επομένως θα πρέπει να ελκύει το βλέμμα, διακριτικά αλλά με σαφή τρόπο, και στους διερχόμενους από την Πάτρα.

Για τους διερχόμενους, και κυρίως για τους τουρίστες, η πρόβλεψη δεν αφορά μόνο το σχεδιασμό, αλλά και τη λειτουργικότητα στο εσωτερικό του χώρου. Έτσι εκτός από την κλασική βόλτα στο εσωτερικό του Μουσείου για όσους έχουν προγραμματίσει να διαθέσουν αρκετές ώρες (πιστέψτε μας, δεν πρόκειται να βαρεθούν καθόλου...), θα υπάρχει και μια μικρή διαφορετική περιπλάνηση που μέσα σε μία ώρα θα μπορούν να πάρουν μία πρώτη γεύση των εκθεμάτων.

«Οφείλαμε να λάβουμε υπόψη και τους τουρίστες ή όσους δεν έχουν τόσο χρόνο για το Μουσείο, αλλά θέλουν απλώς να κάνουν μία βόλτα», λέει ο κ. Μπομπότης που μας εξηγεί ότι αυτή η «ταχεία περιπλάνηση» θα είναι... εναέρια μέσα από μια ειδική διαδρομή σε μεγάλο ύψος, απ' όπου οι επισκέπτες θα περιπλανώνται σε όλες τις εποχές που θα «διανύονται» μέσα από τις αίθουσες του Μουσείου. Και φυσικά όπως κάθε Μουσείο που σέβεται τον εαυτό του θα έχει και την απαραίτητη υποδομή για μια εικονική περιπλάνηση μέσα από τη χρήση των νέων τεχνολογιών, ενώ θα υπάρχει και ειδικός χώρος με ειδικά σχεδιασμένες και διαρκώς επαναλαμβανόμενες προβολές, που θα προσφέρονται και για μία διαφορετική ανάπαυλα για τους επισκέπτες.

Λειτουργικό, σύγχρονο και «μοντέρνο» στο σχεδιασμό του. Πόσο μοντέρνο αλήθεια είναι το Μουσείο και τι σ' αλήθεια σημαίνει μια τέτοια λέξη; Ο Θεοφάνης Μπομπότης δε φαίνεται να συμερίζεται απόλυτα αυτόν τον προσδιορισμό για το Μουσείο, καθώς πιστεύει ότι τέτοιοι χαρακτηρισμοί είναι πάντα σχετικοί. Αυτό που σίγουρα θέλει είναι το Μουσείο να αποτελέσει ένα μνημείο της σημερινής εποχής για

τις επόμενες γενιές. «Κάθε εποχή πρέπει να αφήνει τα δικά της σημάδια στο χρόνο. Αν σχεδιάζαμε το Μουσείο πριν ή μετά από δέκα χρόνια, θα το κάναμε ασφαλώς διαφορετικό. Τέτοιοι χώροι αποτελούν σημεία αναφοράς για πολλές δεκαετίες και ως εκ τούτου πρέπει και ο σχεδιασμός τους να επηρεάζεται από αυτό το δεδομένο».

Ο αρχιτέκτονας δε στέκεται πολύ στην αρχιτεκτονική σύγκριση που κάνουν αρκετοί με το Μουσείο του Μπιλμπάο στην Πορτογαλία. Λέει, όμως, ότι όπως και στο Μπιλμπάο άλλαξε η εικόνα της πόλης μετά από μια τέτοια κατασκευή, μπορεί κάτι ανάλογο να γίνει και στην Πάτρα. Όμως αυτό δεν επιτυγχάνεται με μέτρα αλλά με συνολική ευαισθητοποίηση. «Όταν γίνει το Μουσείο, θα δημιουργήσει μια τεράστια δυναμική σε όλη την περιοχή. Θα δημιουργηθούν μια σειρά από καινούριες επιχειρήσεις και υπηρεσίες, οι οποίες αναμφίβολα θα επηρεαστούν από τα νέα δεδομένα που θα φέρει το Μουσείο. Αντίστοιχες επιρροές θα υπάρξουν και στον τομέα της αρχιτεκτονικής και της αισθητικής της περιοχής. Αυτό δεν μπορεί να γίνει με απαγορευτικές διατάξεις, αλλά μόνο με την ομαλή προσαρμογή όλων στη νέα πραγματικότητα».

Σ' αυτή τη νέα πραγματικότητα, πάντως, ίσως και να κληθούμε να προσαρμοστούμε νωρίτερα απ' όσο περιμένουμε. Ρωτήσαμε τον κ. Μπομπότη –με σχετική δυσπιστία είναι αλήθεια– αν έχουμε ελπίδα το Νέο Μουσείο να είναι έτοιμο μέχρι το 2006 έστω και σε μια πρώτη μορφή και φάνηκε εξαιρετικά αισιόδοξος. «Αν τα έργα δεν αρχίσουν να ξεκινήσουν, τότε ο χρόνος επαρκεί...». Λέτε;

Το «δόντι» φιλοδοξώντας να πιέσει προς την κατεύθυνση της εκκίνησης των εργασιών και πιστεύοντας ότι μόνο μέσα από δημόσιο διάλογο και παρουσίαση όλων των απόψεων μπορεί να βγει κάτι ουσιαστικό, θα διοργανώσει (πιθανότατα το πρώτο δεκαπενθήμερο του Δεκεμβρίου) μια εικονική ξενάγηση στο Νέο Μουσείο. Σε συνεργασία με το Τμήμα Δυτικής Ελλάδας του Τεχνικού Επιμελητηρίου, την ΣΤ' Εφορεία Προκλασικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων και το Γραφείο Μπομπότη θα παρουσιαστούν αναλυτικά όλα τα σχέδια για τη μορφή του Μουσείου, τα ευρήματα που θα εκτεθούν και όλες τις διαφορετικές χρήσεις του πολυδύναμου χώρου. Περισσότερες λεπτομέρειες για αυτή την πρωτοβουλία θα υπάρχουν στο επόμενο τεύχος του περιοδικού.

Η ευθύνη είναι δική μας

Του Ξενοφώντα Παπαευθυμίου

Συχνό θέμα συζήτησης είναι η κακοδαιμονία που ταλανίζει τα πολιτιστικά πράγματα της Πάτρας, καθώς πολλοί θεσμοί που ξεκινούν δυναμικά πέφτουν σε κρίση και παρακμή, κομμάτια και τομείς της ιστορίας της είναι εγκαταλειμμένοι στην τύχη τους ή δέχονται ύπουλα χτυπήματα από πολλούς καλοθελητές, ενώ είναι φανερή η αδυναμία σε πολλά επίπεδα να αξιοποιηθούν θεσμοί, πρόσωπα και ο υπάρχων, αλλά σε αδράνεια, πολιτιστικός της πλούτος.

Τα αίτια όμως αυτής της κακοδαιμονίας δε θα πρέπει να τα αναζητήσουμε σε κάποια κύτταρα ή στο κακό το μάτι, σαν ανόητοι δεισιδαίμονες, αλλά να κατανοήσουμε ότι υπεύθυνοι είμαστε όλοι όσοι ζούμε και εμπλεκόμαστε στη ζωή της Πάτρας, από τους ανώτερους πολιτειακούς παράγοντες, μέχρι και τους τελευταίους πολίτες.

Ίσως κάποιοι θεωρήσουν τις απόψεις αυτές υπερβολικές και απαισιόδοξες, αλλά πριν βιαστούν να βγάλουν συμπεράσματα ας αναλογιστούν και ας ανατρέξουν στα όσα έχουν συμβεί τις τελευταίες δεκαετίες.

Η Πάτρας σαν πολεοδομικός ιστός έχασε σιγά σιγά την αρχιτεκτονική της ταυτότητα και μαζί με αυτή το ανθρώπινο πρόσωπο, το κοινωνικό και πνευματικό της στίγμα, καταλήγοντας να είναι μία απρόσωπη μεγαλούπολη με ελάχιστες «νησίδες» ιστορίας, αισθητικής και πολιτισμού να ασφυκτιούν συμπιεσμένες στο σημερινό πολεοδομικό χάος.

Αν εξαιρέσουμε τη μείωση των συντελεστών δόμησης στο ιστορικό κέντρο της πόλης, που έγινε επί της προηγούμενης δημαρχίας του Ανδρέα Καραβόλα, καμία ουσιαστική και συντονισμένη προσπάθεια από πλευράς Πολιτείας και φορέων (διοικητική και επιστημονική) κατάφερε να σταματήσει ή ανατρέψει αυτή την αλλοίωση.

Ακόμη και τα τελευταία χρόνια, παρόλο ότι αρκετά διατηρητέα άρχισαν να αποκαθίστανται μετά τους σεισμούς του 1993, κτίρια στο ιστορικό κέντρο της Πάτρας αλλοιώνονται από κακές επεμβάσεις, κατεδαφίζονται, όπως το κτίριο της οδού Βότση που έδωσε τη θέση του στο νέο τοιμεντένιο πολυόροφο πνευματικό κέντρο της Μητρόπολης και χάνονται για πάντα στοιχεία όπως οροφωγραφίες (κατεδαφισμένο πρόσφατα κτίριο στο κάτω μέρος της πλατείας Γεωργίου Α').

Ας μην αναφέρουμε την πληθώρα των κτιρίων που στέκονται εγκαταλειμμένα και ετοιμόρροπα, μερικά από τα οποία ανήκουν σε οργανισμούς, φορείς ή στο δημόσιο, όπως ο «Εσπερος» στην πλ. Γεωργίου Α' ή το νεοκλασικό της παλαιάς Νομαρχίας στη γωνία των οδών Καραϊσκάκη και Πατρέως.

Είναι δε χαρακτηριστικό ότι η Πάτρα με τη θέση που έχει στον ελληνικό χώρο και το ρόλο που φιλοδοξεί να παίξει στη σύγχρονη ευρωπαϊκή πραγματικότητα στην πύλη της χώρας προς τη Δύση, στερείται βασικών και ουσιαστικών μουσειακών υποδομών.

Το νεοκλασικό της πλατείας Όλγας αδυνατεί να αναδείξει τον αρχαιολογικό πλούτο της τρισχιλιετούς ιστορίας της πόλης.

Τα δε υπόλοιπα Μουσεία, Τύπου, Λαϊκής Τέχνης και Ιστορικής Εθνολογικής Εταιρείας, με τα ελάχιστα

οικονομικά μέσα που διαθέτουν και την ελλιπή στήριξη από τους φορείς και τους πολίτες, συμπεριλαμβανομένων και των κτιριακών τους προβλημάτων που είναι οξείατα, αδυνατούν να αποτελέσουν δυναμικούς και δημιουργικούς πυρήνες της πολιτιστικής ανάπτυξης, παρόλο ότι διαθέτουν και φυλάττουν σημαντικά στοιχεία της ιστορίας και της παράδοσής μας.

Η ανακήρυξη της Πάτρας ως Πολιτιστικής Πρωτεύουσας της Ευρώπης για το 2006, γέννησε νέες προσδοκίες καθώς θα μπορούσε να αποτελέσει το «φατνίριο για την ανάπτυξη και τη βελτίωση των πολιτιστικών υποδομών και θεσμών.

Απαραίτητη προϋπόθεση γι' αυτό είναι η σύμπνοια και η συνεργασία ανάμεσα στους παράγοντες και τους πολίτες. Θα πρέπει να ξεπεραστούν συμπλέγματα και αγκυλώσεις και να παραμεριστούν εγωισμοί και συμφέροντα πολιτικού ή οικονομικού χαρακτήρα.

Ένα πρόσφατο δε γεγονός έρχεται να επιβεβαιώσει με κραυγαλέο τρόπο τα περί κακοδαιμονίας.

Το πολυπόθητο νέο Αρχαιολογικό Μουσείο που χάριν της Πολιτιστικής Πρωτεύουσας και των χρημάτων του Γ' ΚΠΣ πρόκειται να ανεγερθεί σε χώρο της Γεωργικής Σχολής, δέχτηκε αναίτια τα πυρά ομάδας συμπολιτών οι οποίοι διατείνονται ότι αποτελεί περιβαλ-

λοντική και αισθητική καταστροφή. Αυτοί οι άνθρωποι, περίπου 200, οι οποίοι όψιμα σκέφθηκαν ότι ο χώρος της Γεωργικής Σχολής που έχει παραχωρηθεί εδώ και πάνω από 15 χρόνια στο ΥΠΠΟ για την ανέγερση του Μουσείου είναι «Βιότοπος» και ότι δεν πρέπει να «τσιμεντοποιηθεί» χρησιμοποίησαν ψευδή στοιχεία ως προς τον όγκο και την επιφάνεια του κτιρίου.

Όλα αυτά καταρρίπτονται από τα επίσημα στοιχεία του ΥΠΠΟ, τα οποία λένε ότι το Μουσείο θα καταλάβει ένα μικρό κομμάτι της όλης έκτασης, η οποία από ένα εγκαταλειμμένο καλαμιώνα θα γίνει ένα πάρκο-στολίδι, όπου μέσα σε αυτό μαζί με τις εκθεσιμμένες αρχαιότητες θα αναδειχθούν και θα διατηρηθούν τα υπάρχοντα φυτά και δέντρα.

Η αντίδραση αυτή γεννά ερωτήματα για τον χρόνο και τον τρόπο που εκδηλώθηκε και για τις σκοπιμότητες που υποκρύπτει. Σίγουρα οι περισσότεροι από αυτούς που υπέγραψαν τη διαμαρτυρία δε γνώριζαν τις ακριβώς έκαναν, καθώς εναντιώθηκαν σε ένα από τα ελάχιστα έργα πολιτιστικής υποδομής που γίνεται τα τελευταία χρόνια στην πόλη μας.

Οι ίδιοι όμως που παριστάνουν τους ευαίσθητους ήταν απόντες όταν κάποιοι ήθελαν να καταστρέψουν το έλος της Αγυιάς (πραγματικός υδροβιότοπος και κατάλληλος χώρος για οικολογικό πάρκο) και όταν αρχιτεκτονική κληρονομιά της Πάτρας κατεδαφι-

ζόταν και τιμεντωνόταν το ιστορικό της κέντρο.

Δυστυχώς τα γεγονότα μας οδηγούν στη διαπίστωση ότι η άγνοια για άλλη μια φορά συσκοτίζει το νου και οδηγεί σε αψυχολόγητες αντιδράσεις, που προκαλούνται από το μικροαστικό επαρχιωτισμό μιας μεγάλης μερίδας πολιτών, οι οποίοι αδυνατούν να προσλάβουν και να αποδειχθούν τις νέες ιδέες και να αντικρίσουν το μέλλον με ανοιχτό μυαλό.

Ακουστήκαν πολλά και ανόητα σχόλια για την αρχιτεκτονική μορφολογία του Μουσείου, καθώς κάποιοι το παρομοίασαν και σε «σαντίρι» διατεινόμενοι ότι ένα Αρχαιολογικό Μουσείο θα πρέπει να έχει αρχαιοπρεπή μορφή.

Άλλοι επιμένουν ότι το Μουσείο θα έπρεπε να βρίσκεται στο κέντρο της πόλης και μάλιστα να στεγαστεί σε κτίριο όπως του Δικαστικού Μεγάρου ή του Παλαιού Δημοτικού Νοσοκομείου.

Ξεχνούν βέβαια ότι αντίστοιχα κτίρια όπως το Αρχαιολογικό της Αθήνας και το Βρετανικό στο Λονδίνο έχουν γίνει ενάμιση και δύο αιώνες πριν, εξυπηρετώντας ανάγκες και φιλοσοφίες της εποχής τους.

Το σύγχρονο μουσείο πρέπει να βρίσκεται σε χώρο που ευνοεί την προσέγγιση και τη στάθμευση των μέσων μεταφοράς. Να δομείται έτσι ώστε να προσαρμόζεται στις σύγχρονες μουσειολογικές απαιτήσεις

για την έκθεση των αντικειμένων που φιλοξενεί και όχι να γίνεται χώρος όπου τα αντικείμενα προσαρμόζονται στις πεπερασμένες δυνατότητές του.

Σαν αρχιτεκτόνημα δε, θα πρέπει να αντιπροσωπεύει τις τάσεις της εποχής του, αποτελώντας μιας σύγχρονης πρόκληση και όχι μια απομίμηση του παρελθόντος.

Λαμπρά παραδείγματα είναι οι δημιουργίες του αρχιτέκτονα I.M Πέι ο οποίος σχεδίασε την γυάλινη πυραμίδα μπροστά στο μουσείο του Λούβρου, που αποτέλεσε τμήμα της επέκτασής και της ανακαίνισής του.

Τελευταίο μάλιστα δημιούργημά του είναι η επέκτασή του μπαρόκ κτιρίου Zeuglaus στο Βερολίνο, έργο του Αντρέα Σλύτερ (1664-1714), που είναι ένα σύγχρονο κτίριο από γυαλί, ασάλι, πέτρα και τσιμέντο, το οποίο μαζί με το παλιό θα αποτελέσουν το Γερμανικό Ιστορικό Μουσείο.

Υπάρχουν βέβαια αναρίθμητα τέτοια παραδείγματα σε όλη την Ευρώπη, αλλά και στη χώρα όπως το Βυζαντινό Μουσείο της Θεσσαλονίκης, που αποτελούν απαντήσεις στις στενοκέφαλες αντιδράσεις και τις μίζερές επαρχιώτικες αντιλήψεις όσων τρομάζουν σε ό,τι νέο και δυναμικό παρουσιάζεται, καθώς είναι εγκλωβισμένοι στην αισθητική της άθλιας ετούτης πόλης.

Ανάλογα προβλήματα αντιμετωπίζει και η 6η Εφορεία

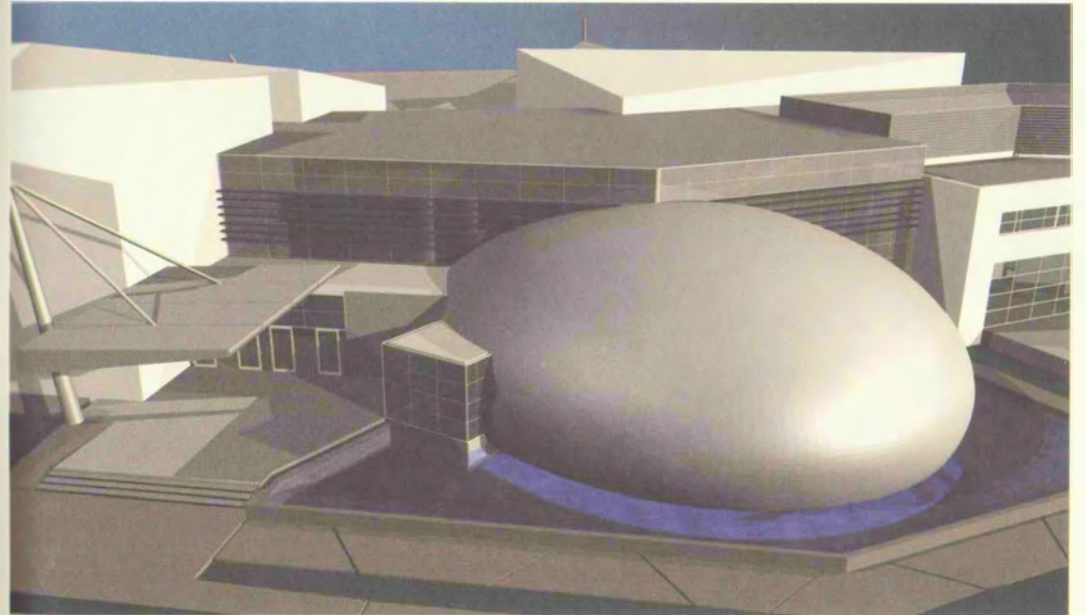
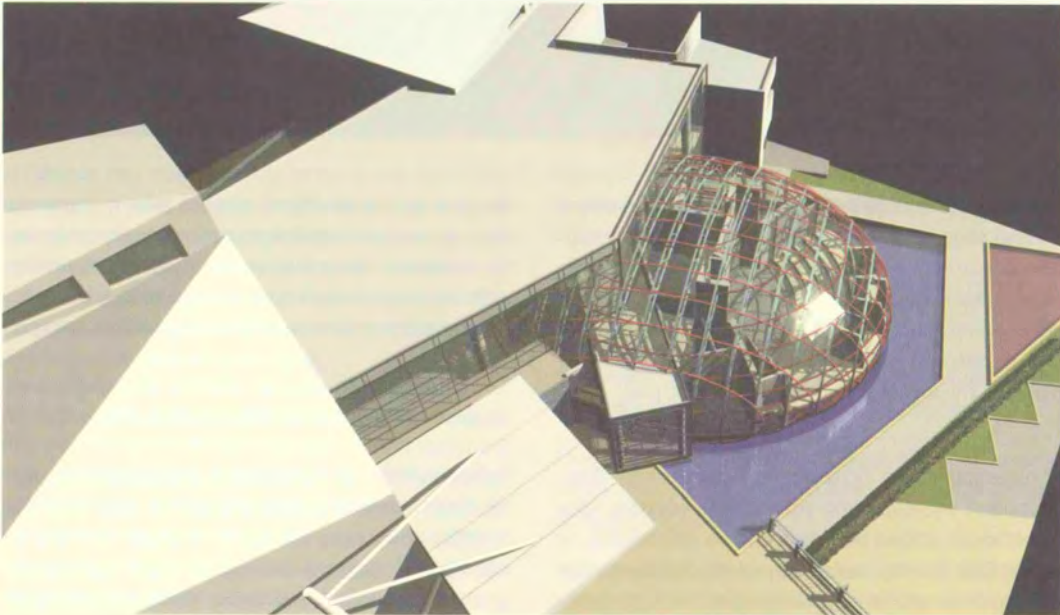
Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων με την πρόοδο των εργασιών αποκάλυψης της οδού Ηφραίστου, μεταξύ των οδών Γεροκωστοπούλου και Πατρέως.

Οι αρχαιολόγοι βρίσκονται αντιμέτωποι με την αδιαλλαξία των επαγγελματιών που έχουν ενοικιάσει τα απαλλοτριωμένα κτίρια και τα οποία άμεσα πρέπει να κατεδαφιστούν, σύμφωνα με επανειλημμένες ειδοποιήσεις της Αρχαιολογικής Υπηρεσίας.

Σε αυτή την πρωτοφανή κατάσταση δυστυχώς αντί να βοηθήσουν περιπλέκουν τα πράγματα με τις παρεμβάσεις τους και ορισμένοι πολιτικοί παράγοντες, όπως ο εκπρόσωπος δημοτικής παράταξης, ο οποίος κατηγορήσε την Αρχαιολογική Υπηρεσία για λανθασμένους χειρισμούς και για περιέργες πιέσεις προς τους ενοικιαστές. Και όλα αυτά ένα χρόνο πριν τους Ολυμπιακούς Αγώνες και δύο πριν την Πολιτιστική Πρωτεύουσα.

Πολιτιστική κακοδαιμονία λοιπόν και όπως διαπιστώνουμε μόνο εμείς είμαστε υπεύθυνοι γι' αυτήν κι όχι κάποια υποχθόνια και σκοτεινή δύναμη.

Το αντίδοτο σε αυτή είναι η σοβαρή δουλειά, η συνεργασία μεταξύ όλων, παραγόντων, φορέων και πολιτών και η αναζήτηση νέων ιδεών, οραμάτων για το μέλλον της πόλης, όπου δεν έχουν θέση τα συμπλέγματα, οι παρωπίδες και οι μίζεριες.

Κινηματογραφικό ταξίδι στον πλανήτη Γη

E C O C I N E M A

Της Εύης Γκοτσοπούλου

Από τις 9 ως τις 14 του Σεπτεμβρίου διεξήχθη στη Ρόδο το 3ο Διεθνές Φεστιβάλ Δημιουργικού Οικολογικού Κινηματογράφου «Ecosinema», το οποίο ξεκίνησε πριν από τρία χρόνια φιλοδοξώντας να αποτελέσει τόπο συνάντησης της τέχνης και της οικολογίας. Δεν είναι ένα σύνηθες περιβαλλοντικό φεστιβάλ που παρουσιάζει μόνο κλασικά περιβαλλοντικά ντοκυμαντέρ ή μόνο ταινίες διαμαρτυρίας. Θεωρώντας την οικολογία με την ευρεία της έννοια, προβάλλει και ταινίες πολιτικού και κοινωνικού περιεχομένου λαμβάνοντας σε κάθε περίπτωση υπόψη και την καλλιτεχνική τους διάσταση.

Οι προβολές των 68 ταινιών που επιλέγησαν από την επιτροπή του φεστιβάλ (οι υποβολές συμμετοχής ήταν 170) έγιναν στο Δημοτικό Θέατρο της πόλης και στον θερινό κινηματογράφο Ρόδον που βρισκόταν δίπλα.

Οι διοργανωτές του φεστιβάλ, ο πρόεδρος Ηλίας Ευθυμιόπουλος και η καλλιτεχνική διευθύντρια Λουκία Ρικάκη, δήλωσαν ότι το Ecosinema μεταφέρθηκε από τη Ζάκυνθο στη Ρόδο κατόπιν αιτήματος των τοπικών αρχών. «Η κύρια πηγή χρηματοδότησης του Ecosinema είναι η τοπική αυτοδιοίκηση. Ο δήμος της Ρόδου και η Νομαρχία Δωδεκανήσων από κοινού (κάτι που γίνεται για πρώτη φορά) ζήτησαν να φιλοξενήσουν το Ecosinema στη Ρόδο και το υποστήριξαν από κάθε άποψη δεδομένου ότι φέτος οι ανάγκες για την διεξαγωγή του ήταν πολύ μεγαλύτερες λόγω της διέγερσής του...».

Πρόθεση του Ecosinema είναι να διεξάγεται ανά διαστήματα σε διαφορετικές πόλεις της Ελλάδας, εκτός Αθήνας και Θεσσαλονίκης, κάτι που εξαρτάται και από τις κατά τόπους αρχές. «Αν μας καλέσουν στο μέλλον αλλού και έχουν τη δυνατότητα να υποστηρίξουν τη

διεξαγωγή του Ecosinema θα πάμε» δήλωσε ο κ. Ευθυμιόπουλος. Το επόμενο πάντως φεστιβάλ, θα φιλοξενηθεί και πάλι στη Ρόδο, το Μάιο του 2004.

Κίνητρα Για Ελληνικές παραγωγές

Το Ελληνικό Κέντρο Κινηματογράφου (ΕΚΚ) και η ΕΡΤ σε συνεργασία με το Ecosinema ανακοίνωσαν στη Ρόδο το θεσμό των επιδοτούμενων κινηματογραφικών παραγωγών, με θέμα την οικολογία. Θα χρηματοδοτείται με 65.000 x κατόπιν διαγωνισμού μια ταινία η οποία θα πρέπει να ανήκει στην κατηγορία του δημιουργικού οικολογικού ντοκυμαντέρ. Η ανακοίνωση της ταινίας θα γίνεται στο φεστιβάλ και η πρώτη προβολή της θα γίνεται, κατ' αποκλειστικότητα στην επόμενη διοργάνωση.

Η επιλογή θα γίνεται από το Ecosinema και για φέτος οι ενδιαφερόμενοι δημιουργοί μπορούν να υποβάλουν τις προτάσεις τους μέχρι το τέλος Νοεμβρίου στην επιτροπή του φεστιβάλ (www.ecosinema.gr). Ο πρόεδρος του ΕΚΚ Διαγόρας Χρονόπουλος, ο υπεύθυνος κινηματογράφου της ΕΡΤ Μάνος Ζαχαρίας και ο Γιάννης Μπακογιαννόπουλος εκ μέρους του υπουργείου τόνισαν, ανακοινώνοντας τη συνεργασία το έλλειμμα οικολογικών ντοκυμαντέρ στην Ελλάδα και διατυπώθηκε η ευχή αυτή η πρωτοβουλία να αποτελέσει την αφετηρία για τη δημιουργία περιβαλλοντικού κινηματογράφου στην Ελλάδα.

Για πρώτη φορά φέτος, όπως ανακοινώθηκε, το Ecosinema θα ταξιδέψει στην Ελλάδα, με τη συνεργασία του Δικτύου Δημοτικών Κινηματογράφων (εκπροσωπήθηκε από την κ. Πισκιτζή) και του Δικτύου Περιβαλλοντικών Οργανώσεων (εκπροσωπήθηκε από την κ. Λαμπάκου). Οι βραβευμένες ταινίες του φεστιβάλ και κάποιες άλλες, θα παρουσιαστούν φέτος πιλοτικά σε 10 πόλεις της Ελλάδας. Η επιλογή των πόλεων θα γίνει από τα δύο Δίκτυα και θα καταβληθεί προσπάθεια σύνδεσης του Ecosinema με τα σχολεία με στόχο την ευαισθητοποίηση των μαθητών σε θέματα περιβάλλοντος.

Αν υπάρξει ενδιαφέρον και από άλλες πόλεις, εκτός αυτών που θα συναποφασίσουν τα δύο Δίκτυα, κι εφόσον εξασφαλιστεί χρηματοδότηση, το Ecosinema θα παραχωρήσει τις ταινίες», μας είπε η κ. Ρικάκη. «Στόχος είναι να προβληθούν οι ταινίες σε όσο πιο πολλές περιοχές της Ελλάδας γίνεται. Φέτος το πρόγραμμα θα λειτουργήσει πιλοτικά και με βάση την εμπειρία που θα αποκομίσουμε θα γίνει προσπάθεια

εξάπλωσής του στο μέλλον». Όπως μας είπε, πάντως, ο κ. Ζήσης, μέλος του Δικτύου Περιβαλλοντικών Οργανώσεων και εκ των κριτών του φεστιβάλ, στην Αχαΐα, (παρ' όλο που το Δίκτυο είχε προτείνει την Πάτρα), το Φεστιβάλ θα έρθει στο Αίγιο επειδή διαθέτει Δημοτικό Κινηματογράφο.

Η μάχη του νερού

Το φετινό φεστιβάλ ήταν αφιερωμένο στο νερό, όπως άλλωστε και ολόκληρη η φετινή χρονιά. Άλλες ταινίες ασχολήθηκαν με το νερό ως περιβαλλοντικό πρόβλημα, όπως «Η μάχη του Γάγγη» κι άλλες το αντιμετώπισαν ως πηγή καλλιτεχνικής έμπνευσης (ενδεικτικά αναφέρουμε την πολύ καλή ταινία «Ποταμοί και παλιόριες» του Thomas Riedelsheimer).

Ανάμεσα στις ταινίες, προβλήθηκαν για πρώτη φορά τέσσερα ενημερωτικά τηλεοπτικά σποτ για το νερό που θα προβληθούν εντός του 2003 σε όλο τον κόσμο. Επίσης έγινε και μια ενδιαφέρουσα συζήτηση με θέμα «Το νερό πηγή ζωής, οικολογικής ισορροπίας και καλλιτεχνικής έμπνευσης», όπου όλοι διαπιστώσαμε ότι το σλόγκαν «σε λίγα χρόνια οι πόλεμοι θα γίνονται για το νερό» δεν είναι καθόλου υπερβολή.

«Το νερό έπαψε να είναι δωρεάν αγαθό. Έχει ήδη ξεκινήσει η διαδικασία της ιδιωτικοποίησής του και πρέπει να δραστηριοποιηθούμε όλοι για να διασφαλίσουμε το δικαίωμά μας να έχουμε πρόσβαση σ' αυτό», είπε ο Μιχάλης Μοδινός, πρόεδρος του Εθνικού Κέντρου Περιβάλλοντος και Αειφόρου Ανάπτυξης. Εκτός του κ. Μοδινού, στη συζήτηση παρευρέθηκαν μεταξύ άλλων, ο πρόεδρος του Ecosinema Ηλίας Ευθυμιόπουλος, ο κ. Βαρβαρούσης, στέλεχος της Ε.Ε., ο κ. Διακομανώλης, διευθυντής της Δημοτικής Επιχείρησης Ύδρευσης Αποχέτευσης Ρόδου, εκπρόσωποι οικολογικών οργανώσεων, αλλά και δημιουργοί οικολογικών ντοκυμαντέρ όπως ο Thomas Shultze Westrum.

Ο Thomas Shultze Westrum είναι ένας σπουδαίος γερμανός δημιουργός ο οποίος έχει ασχοληθεί πολύ με τα περιβαλλοντικά προβλήματα στην Ελλάδα. Από το 1977 ζει κατά περιόδους στην Ελλάδα, μιλάει ελληνικά και έχει κάνει πολλά περιβαλλοντικά ντοκυμαντέρ. Στο φεστιβάλ προβλήθηκαν 4 ταινίες του, εκ των οποίων οι 2 αφορούσαν το νερό. Πιο εντυπωσιακό το ντοκυμαντέρ του «Αχελώος, ποταμός και θεός», το οποίο γυρίστηκε το 1993 με θέμα την εκτροπή του Αχελώου και τις καταστροφικές συνέπειές της στο περιβάλλον αλλά και στη ζωή των αν-

θρώπων που ζουν κοντά και από το ποτάμι.

Γαλλική επικράτηση

Δεκαοχτώ συνολικά ταινίες διαγωνίστηκαν στην κατηγορία μεγάλου μήκους και 30 σε αυτή του μικρού μήκους. Προβλήθηκαν και ταινίες κινουμένων σχεδίων εκτός διαγωνισμού, αλλά οι κριτές των ταινιών μικρού μήκους απένεμαν εύφημο μνεία στην ταινία κινουμένου σχεδίου «Αιτίες» του Αυστραλού Joseph Brumm, τονίζοντας ότι το Ecocinema θα πρέπει να θεσπίσει και ένα ειδικό βραβείο για αυτές τις ταινίες.

Στο Ecocinema έγινε επίσης η πρεμιέρα της εκπληκτικής ταινίας «One giant leap» (εκτός συναγωνισμού) παρουσία των Βρετανών δημιουργών της Duncan Bridgeman και Jamie Gatto. Είναι ένας εκπληκτικός συνδυασμός μουσικής που έγραψαν οι ίδιοι και εικότων από όλο τον κόσμο. Ταξίδεψαν με ένα φορητό υπολογιστή και δύο κάμερες και κατέγραψαν μουσικές και εικόνες. Από την ταινία κυκλοφορεί CD και DVD, το οποίο είναι χωρισμένο σε 12 μικρές ταινίες, όσα και τα μουσικά κομμάτια. Οι ίδιοι ετοιμάζουν και δεύτερη ταινία σε ανάλογο μοτίβο.

Η ελληνική παρουσία στο φεστιβάλ ήταν ικανοποιητική, με ενδιαφέρουσες ταινίες που άφησαν την

εντύπωση ότι υπάρχει έδαφος για την εξέλιξη αξιόλογου δημιουργικού ντοκυμαντέρ στην Ελλάδα. Εξαιρετική η παρουσία της Γαλλίας με ταινίες υψηλού επιπέδου από κάθε άποψη. Δύο γαλλόφωνες ταινίες άλλωστε ήταν αυτές που (δίκαια) επέλεξαν οι δύο κριτικές επιτροπές που αποτελούνταν από Έλληνες και ξένους, ειδικούς στον κινηματογράφο και στα οικολογικά θέματα.

Το Α' βραβείο καλύτερης ταινίας μεγάλου μήκους (χορηγία του Δήμου Ρόδου – 10000 €) πήρε ο βέλγος...για «Το δίκαιο του ισχυρού», μια καταγραφή του ρατσισμού που αντιμετωπίζουν οι μετανάστες στην Ευρώπη. Μια πολύ σκληρή ταινία που συγκλονίζει και προβληματίζει για τον πολιτισμό και τη δημοκρατία που διαθέτουμε ως Ευρωπαίοι. Το Β' βραβείο (χορηγία του Υπ.Αιγαίου –6000 €)πήραν οι βραζιλιάνοι Joao Jardim και Walthec Carvalho για την ταινία «Παράθυρο της ψυχής» που παρουσιάζει το πώς «βλέπουν» τον κόσμο 19 άνθρωποι από διαφορετικές χώρες με προβλήματα όρασης. Στις μικρού μήκους το Ααβ βραβείο (7000 Å) πήραν οι γάλλοι Sophie και Mark Roudil για την ταινία «Δέντρα», ένα ντοκυμαντέρ που συνδυάζει ιδανικά την τέχνη του κινηματογράφου με την οικολογία.

Το βραβείο καλύτερης Μεσογειακής ταινίας (χορηγία του MAP – 5000 €) πήρε ο ιταλός Luca Pastore για την ταινία «Σαν απολιθώματα», μια παρουσίαση εγκαταλελειμμένων βιομηχανικών κτιρίων. Για πρώτη φορά φέτος το ΕΚΚ χορήγησε 5000€ και 4000 € σε δύο ελληνικές ταινίες που επιλέγησαν από τις αντίστοιχες κριτικές επιτροπές του φεστιβάλ. Έτσι το βραβείο ταινίας μεγάλου μήκους πήρε ο Δημήτρης Αναγνωστόπουλος για τους «Δύτες του γαλάζιου» και της μικρού μήκους ο Βασίλης Βασιλειάδης για την ταινία «Ο χορός των σφουγγαράδων». Και οι δύο ταινίες αφορούσαν τους σφουγγαράδες της Καλύμνου αλλά με διαφορετική ματιά. Οι κριτικές επιτροπές σημείωσαν ότι οι αποφάσεις για τα βραβεία ιάρθηκαν ομόφωνα.

Η διοργάνωση του Ecocinema ήταν πολύ καλή. Υπήρχε αμεσότητα και απλότητα στην διεξαγωγή του κά-

τι που αναδείκνυε τα ουσιαστικά στοιχεία του και απέτρεψε την μετατροπή του σε ελιτίστικη κοσμική συνάντηση. Υπήρξαν, φυσικά, οργανωτικά προβλήματα (π.χ. αλλαγές στις ώρες προβολών ή καθυστερήσεις) αλλά όπως έλεγε η κ. Ρικάρη «αυτά συμβαίνουν σε ένα φεστιβάλ που είναι ουσιαστικά στα πρώτα του βήματα. Κάθε χρόνο προσπαθούμε να βελτιώσουμε το Ecocinema με βάση την εμπειρία που αποκομίζουμε...».

Ιδιαίτερη αναφορά πρέπει να γίνει στην πάρα πολύ καλή δουλειά που έκαναν οι Στάθης Παρασκευόπουλος, Δημήτρης Δημόπουλος και Ζωή Μελλά, υπεύθυνοι για τον συντονισμό την φιλοξενία και τη γραμματειακή υποστήριξη του φεστιβάλ.

Αν συναντηθείτε με το Ecocinema σε κάποια άλλη πόλη της Ελλάδας, μην το προσπεράσετε. Μπείτε στην αίθουσα και ταξιδέψτε στον πλανήτη Γη...

Εκσυγχρονισμός και αειφόρος ανάπτυξη

Του Νίκου Καίσαρη

Δεν είσαι με τον εκσυγχρονισμό; Με ρώτησε ένας παλιός φίλος, κοιτάζοντάς με με μάτι ταυτόχρονα ειπωρημένο και επιθετικό. Όχι του απάντησα, αν εννοείς την τρέχουσα πολιτική έκδοσή του, κοιτάζοντας φοβισμένος γύρω – γύρω μην μας άκουσαν, λες και είχα κάνει κάτι κακό. Τόση ήταν η επιθετικότητα. Συνήλθα αμέσως και του θύμισα ότι κάποτε, μαζί, δεν θέλαμε να διορθώσουμε αυτό τον κόσμο. Να τον αλλάξουμε θέλαμε.

Αλλά, εν πάση περιπτώσει, αν εκσυγχρονισμός είναι η εισαγωγή στη ζωή μας νέων τεχνικών και τεχνολογιών δεν ξέρω άλλον που να αντιτίθεται πέρα από κάποιες θρησκευτικές σχέτες της κατηγορίας των μαρτύρων του Ιεχωβά. Άλλο πράγμα είναι όμως να πιστεύεις ότι τα μεγάλα πολιτικά και κοινωνικά προβλήματα λύνονται με τεχνολογικούς τρόπους, κι άλλο πως οι σχέσεις ανθρώπου με άνθρωπο ή η σχέση ανθρώπου- φύσης

χρειάζεται απλά νέα τεχνικά εργαλεία.

Τώρα πως φτάσαμε σε αυτή την κουβέντα που έρχεται από μακριά και τι σχέση έχει με αυτά που θέλω να γράψω σήμερα;

Μιλούσαμε για την απάντηση του ερωτήματος «τι ανάπτυξη θέλουμε;» και υποστήριξα πως η κατά κόρον χρησιμοποιημένη έκφραση αειφόρος ανάπτυξη μόνο στο συμβολικό επίπεδο σημαίνει κάτι και όχι στην κυριολεξία. Γιατί, στην κυριολεξία δηλώνει ότι θέλουμε ο ρυθμός με τον οποίο καταναλώνουμε τους φυσικούς πόρους να είναι ίσος με το ρυθμό της αναδημιουργίας τους. Για παράδειγμα, αειφόρος θα ήταν η εκμετάλλευση του πετρελαίου αν τα υπόγεια, ή και υποθαλάσσια, αποθέματά του αναδημιουργούνταν κατά το ποσό που αντλούμε καθημερινά. Το ίδιο ισχύει για το χαλκό, τον άνθρακα και τον λοιπό ορυκτό πλούτο. Ε, λοιπόν αυτό δεν μπορεί να συμβεί ποτέ και

φυσικά κάτι τέτοιο δεν χρειάζεται να το αποδείξει κανείς. Επειδή λοιπόν η ανάπτυξη στηρίζεται σε αυτά κυρίως τα υλικά, χωρίς να υποτιμάται η τεχνολογία που προστίθεται, δεν μπορεί να είναι αειφόρος.

Τα μέταλλα βέβαια θα μπορούσε κανείς να τα επαναφέρει σε μεγάλο ποσοστό στην παραγωγή μέσω ενός προγράμματος ανακύκλωσης. Αλλά δεν μπορεί να κάνει το ίδιο και με τα ορυκτά καύσιμα. Σήμερα, παγκοσμίως, δεν γίνεται αειφόρος διαχείριση ούτε στα δάση από όπου και αντλήθηκε ο όρος αυτός και νομίζω πως ούτε και αυτό χρειάζεται απόδειξη. Το μόνο, λοιπόν, που απομένει είναι να μειωθεί η κατανάλωσή των φυσικών πόρων.

Όμως και αυτό περιορίζεται όχι μόνο από τις διαθέσιμες τεχνολογίες αλλά και από τα συμφέροντα μεγάλων κυρίως πολυεθνικών συμφερόντων που υπολογίζουν στην κερδοφορία από την σπατάλη τους και συνακόλουθα από το μοντέλο κατανάλωσης που έχουν στην κυριολεξία επιβάλει.

Για παράδειγμα, γιατί οι ΗΠΑ αντιτίθενται στο να τεθεί παγκόσμια πλαφόν για την παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές; Προφανώς γιατί χάνουν το πλεονέκτημα που τους δημιουργεί η προνομιακή πρόσβαση στα πετρέλαια, με τη μέθοδο του Ιράκ. Γιατί λοιπόν να δεχτούν να παράγουν ενέργεια από ανεμογεννήτριες που κοστίζει περισσότερο ενώ με το άφθονο και φτηνό πετρέλαιο που αποσπούν, μπορούν και παράγουν φτηνά κερδίζοντας στο μέτωπο του παγκόσμιου ανταγωνισμού; Έπειτα, ο ανακυκλωμένος χαλκός ή ο σίδηρος κοστίζουν περισσότερο από τα πάρει κανείς απευθείας με κατεργασία των ορυκτών τους.

Με αυτά τα εργαλεία μπορούν να επιβάλλουν την παγκόσμια κυριαρχία σε ένα κόσμο που η πολιτική του δεν καθορίζει τα όρια της αγοράς αλλά υποτάσσεται στην ελεύθερη αγορά, τον ελεύθερο ανταγωνισμό και το κέρδος. Ο πρόεδρος της Siemens στο φόρουμ του Νταβός που ετέθη το θέμα της προστασίας του περιβάλλοντος από τις εταιρείες είπε πολύ χαρακτηριστικά, και απολύτως κυνικά, ότι το μόνο που ενδιαφέρει τις εταιρείες είναι το κέρδος και καλό είναι να μην τις φορτώνουμε με άλλες έννοιες.

Ίσως, μετά από όλα αυτά, φοβισμένος από τη μήνη όσων σκιαμαχούν υπέρ του εκσυγχρονισμού, γενικώς και αορίστως, πρέπει να πω ότι η αειφόρος ανάπτυξη είναι, στην κυριολεξία, η έκφραση του εκσυγ-

χρονισμού της περιβαλλοντικής πολιτικής και έχει ιδιαίτερη σημασία όταν η περιβαλλοντικές καταστροφές είναι αναντίστρεπτες και επομένως πρέπει να ελαχιστοποιηθούν με κάθε δυνατό τρόπο και με κάθε, έστω και μικρή, τελικής σημασίας, πολιτικό συμβιβασμό.

Πρέπει όμως να γίνει σαφές πως οι ριζικές λύσεις απαιτούν μια νέα αντίληψη για την πολιτική που δεν θα αφορά μόνο τις σχέσεις των ανθρώπων μεταξύ τους αλλά και τη σχέση των ανθρώπων με τη φύση δεν μπορεί να αφήσει ανέπαφο το σημερινό πολιτικό σύστημα.

Πού θα βρω το «δ»;

ΠΑΤΡΑ

Βιβλιοπωλεία

Ληαϊκές Εκδόσεις
Γνώση
Γωνιά του βιβλίου
Ελληνικά Γράμματα
Μεθενίτης
Παπασωτηρίου
Πολύεδρο
Πρωτοπορία
ΉΟΑΔ
Τροχός

Καφέ – Μπαρ – Μεζεδοπωλεία

Δημαρχείο
Διεθνές
Εγκώμιο
Εμπορικό
Θεατράκι
Κεντρικό
Παναχαϊκό
Rocky Racoop
Πάρκο της Ειρήνης
Πάρωδος
Cinema
Σταθμός
Χασομέρι

Δισκοπωλεία

Discover
Musical
Slicky fingers

Ξενοδοχεία

Αστήρ
Βυζαντινό
Πριμαρόλια
Galaxy

Αίθουσες τέχνης – Ωδείο

Δημοτική Πινακοθήκη
«Millennium»
Παλαιό Δημοτικό Νοσοκομείο
Σταφιδαποθήκες Μπάρι
Δημοτικό Ωδείο
Ωδείο Μότσαρτ
Ωδείο Πατρών – Φιλαρμονική Εταιρεία
Ελληνικό Ωδείο
Πατραϊκό Ωδείο
Πολυφωνική Χορωδία
Σχολή Μουσικής Πράξης
Ορχήστρα Νυκτών Εγχόρδων

Άλλοι χώροι

Βιβλιοθήκη Πανεπιστημίου
Δημοτική Βιβλιοθήκη
Info Center
Συνεδριακό Κέντρο Πανεπιστημίου
Βιβλιοθήκη ΑΤΕΙ Πάτρας
Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο
Tyrograma

ΑΙΓΙΟ

Κινηματογράφος «Απόλλων»
Πολυτεχνείο

ΝΑΥΠΑΚΤΟΣ

Εμμέλειος Μουσική Σχολή
Καφέ «Αρωμα»
Παπαχαραλάμπειος Βιβλιοθήκη

ΖΑΚΥΝΘΟΣ

Βιβλιοπωλείο – Πρακτορείο Ν. Τεμπονέρα
Βυζαντινό Μουσείο
ΤΕΙ Ζακύνθου

ΙΩΑΝΝΙΝΑ

Βιβλιοπωλείο «Δωδώνη»
Βιβλιοπωλείο «Ενδοχώρα»
Καφέ – μπαρ «Πορτρέτο»

ΥΣΤΕΡΟΓΡΑΦΟ

Η αυτοκτονία του Παντελή Κουβέλη

Κορυφαία φυσιογνωμία στο χώρο του κινηματογράφου στάθηκε ο Παντελής Κουβέλης, που, πριν ασχοληθεί με τις διάφορες αίθουσες στην πόλη μας, ήταν δάσκαλος και έμενε στην Αυστραλία. Συγκλονιστική ήταν η χρονιά του 1955 με τους άμεσα εμπλεκόμενους με τον κινηματογράφο στην Πάτρα αλλά και γενικότερα στην πατριάκή κοινωνία. Μια χρονιά που με ένα θλιβερό ίχνος στιγμάτισε τη δεκαετία του '50 και σηματοδοτήθηκε με την αυτοκτονία του Παντελή Κουβέλη.

Στις 22 Σεπτεμβρίου του 1955, ο Παντελής Κουβέλης σε ηλικία 72 ετών βρέθηκε νεκρός στον κινηματογράφο REX στις 4.30 μ.μ. από τους γειτονικούς περιπεριούχους Α. Κωστούρο και Δ. Τουλιάτο. Η εικόνα που αντίκρισαν συγκλονιστική. Ο Κουβέλης νεκρός σε μια καρέκλα του εξώστη του REX με το άδειο ποτήρι της στρυχνίνης που είχε πιει και το φιαλίδιο της σόδας στην οποία την είχε ανακατέψει, πεσμένα μπροστά του. Η λήψη του θανατηφόρου διαλύματος είχε γίνει προ πέντε ωρών. Στις 10.30 το πρωί αφού ήπια τον καφέ του στο ζαχαροπλαστείο «Ολύμπια», δίπλα στον κινηματογράφο, πήρε ένα ποτήρι και τη σόδα τα οποία αργότερα χρησιμοποίησε χωρίς να τον αντιληφθεί κανείς.

Τα αίτια της αυτοκτονίας του οφείλονταν στην πρόσφατη δικαστική απόφαση όπου είχε διατάξει έξωση του Κουβέλη από τους κινηματογράφους. Το ιστορικό της δίκης αυτής είχε ως εξής: Προ ετών μεταξύ του Παντελή Κουβέλη, του γιου του Σπύρου και των Ιωάννη Αναστίτου, Νίκου Ρεκούτη, Μαργαρίτας Δριβελοπούλου και Χριστίνας Χρυσικοπούλου είχε συσταθεί ομόρρυθμη εμπορική εταιρεία δεκαετούς διάρκειας, η οποία έληγε το 1958 και στην οποία διευθυντής και διαχειριστής ήταν ο Παντελής Κουβέλης. Λόγω διαφωνιών που προέκυψαν μεταξύ των εταίρων, οι Αναστίτος, Δριβελοπούλου και Χρυσικοπούλου ζήτησαν πριν δυο ημέρες τη διάλυση της εταιρείας. Η διάλυση ζητήθηκε επειδή ο Παντελής Κουβέλης έχασε τη δίκη την οποία είχε με τον ιδιοκτήτη του ακινήτου που στεγαζόταν το REX και το ΠΑΝΘΕΟΝ, Χαράλαμπος Κρητικό. Το δικαστήριο διέταξε έξωση του Κουβέλη.

Ο Κουβέλης είχε στενοχωρηθεί βαθύτατα για αυτήν την εξέλιξη και είχε λάβει την ενέργεια του Κρητικού ως μεγάλη προσβολή για όσα είχε προσφέρει στον κινηματογράφο υπηρετώντας τον τόσα χρόνια. Μάλιστα είχε ακουστεί τον τελευταίο καιρό να λέει στους συγγενείς και φίλους του: «Έτσι μου 'ρχεται να πέσω στη θάλασσα». Μάλιστα όταν στις 12.30 το μεσημέρι της αυτοκτονίας του, ώρα που επέστρεφε καθημερινά σπίτι, δεν προσήλθε, οι συγγενείς ανησύχησαν και τον έψαχναν σε παραθαλάσσια μέρη μήπως και πραγματοποιούσε όσα έλεγε. Τελικά ο τρόπος που διάλεξε για να θέσει τέρμα στη ζωή του, όπως προαναφέραμε, ήταν διαφορετικός. Στο γραφείο του βρέθηκε σημείωμα όπου ο ίδιος εξηγούσε τους παραπάνω λόγους, που στάθηκαν η αιτία για την τραγική του κατάληξη. Όλες οι παραπάνω πληροφορίες σχετικά με το θάνατο του Κουβέλη αντλήθηκαν από το πρωτοσέλιδο του «Νεολόγου» της 23/9/1955. Ήταν ένα άδοξο και συνταρακτικό τέλος για τον άνθρωπο που έστησε και δημιούργησε τους μεγάλους θρυλικούς κινηματογράφους της Πάτρας, ΙΝΤΕΑΛ, ΠΑΝΘΕΟΝ, ΖΕΝΙΘ, ΑΛΑΜΠΡΑ, ΟΥΦΑ, REX και πολλούς άλλους, αλλά και που τον αγαπούσαν και εκτιμούσαν όσοι ανήκαν στο προσωπικό των κινηματογράφων καθώς και όλοι οι Πατρινοί.

Το ΖΕΝΙΘ και η ΑΛΑΜΠΡΑ δεν λειτούργησαν λόγω πένθους στις 22 και 23 Σεπτεμβρίου του 1955.

Από το βιβλίο του Γιάννη Μουγγολιά
«100 χρόνια κινηματογράφος στην Πάτρα»
που εκδόθηκε από την Κινηματογραφική Λέσχη Πάτρας

IONION
ΕΓΓΕΝΕΣ ΓΛΩΣΣΕΣ

the **password**

for **your success**

αγγλικά, ιταλικά μόνο για ενήλικες

SUPER INTENSIVE COURSES

FCE CPE IELTS ECCE ECPE TOEFL TOEIC GMAT EDEXCEL Κ.Π.Γ. CELI SUPERIORE

www.ionion.edu.gr

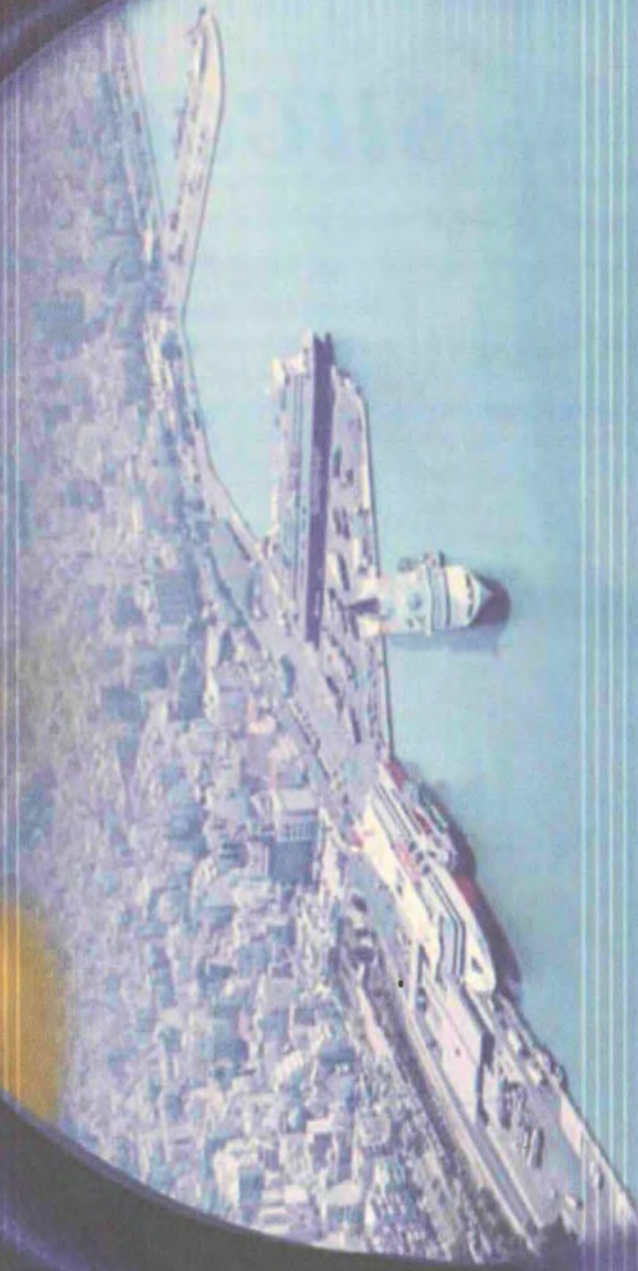
" ΤΟ ΚΙΟΣΚΙ "

είδη δώρων

ηφαίστου 33 πάτρα τηλ: 2610 225.695

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΛΙΜΕΝΟΣ ΠΑΤΡΩΝ

Διεθνές Συνέδριο Οκτώβριος 2003

ΛΙΜΑΝΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΛΙΜΕΝΟΣ ΠΑΤΡΩΝ

ΜΙΝΕΡΑΛΑΣΣΙΟΥ ΜΕΤΟΠΟΥ
ΠΡΟΟΙ ΔΙΑΧΕΙΡΗΣΗ ΛΙΜΑΝΙΩΝ
ΛΑΣΣΙΟΥ ΜΕΤΟΠΟΥ

ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΠΡΟΟΠΤΙ
ΠΡΟΟΙ ΔΙΑΧΕΙΡΗΣΗ ΛΙΜΑΝΙΩΝ
ΛΑΣΣΙΟΥ ΜΕΤΟΠΟΥ

ΜΙΝΕΡΑΛΑΣΣΙΟΥ ΜΕΤΟΠΟΥ - ΔΙΑΧΕΙΡΗΣΗ ΛΙΜΑΝΙΩΝ - ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΘΑΛΑΣΣΙΟΥ ΜΕΤΟΠΟΥ - ΑΣΦΑΛΙΚΑ ΔΙΑΧΕΙΡΗΣΗ ΛΙΜΑΝΙΩΝ